FEDERAL ALMANYA: 2,5 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇIKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.-KRN
ISVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

12 Ağustos 1983
SAYI: 11
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

CEZAEVLERİNDEKİ YURTSEVERLERLE DAYANIŞMA İÇİN AVRUPA'DA AÇLIK GREVLERİ BAŞLADI

2500 siyasi tutuklu ölümle karşı karşıya!

● Açlık grevine katılanlardan Profesör Yalçın Küçük kalp krizi geçirdi ve koma halinde hastaneye kaldırıldı. DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ise kapatıldığı hücrede ağır hasta durumda. Sıkıyönetim Komutanı Saltık ise "Adi tutuklu olsalardı yardım ederdik ama şimdi onlara sadece gebermeleri için yardımcı olabiliriz" dedi. Açlık grevinin zorbaca kırıldığı bildiriliyor.

Istanbul'da Sultanahmet, Kabaköz, Metris, Sağmalcılar askeri cezaevlerinde 2500 siyasi tutuklunun 7 Temmuz günü başlattıkları açlık grevi kanla bastırıldı. Ancak 30 gün süren grev Cunta'nın ağır sansür duvarlarını delmeyi başardı. Batı Avrupa'nın hemen her köşesinde ardarda, dayanışma amaçlı açlık grevleri başlatıldı. Istanbul'da açlık grevine katılanlardan Profesör Yalçın Küçük aşırı kilo kaybından bir kalp krizi geçirdi ve koma halinde hastaneye kaldırıldı. Yalçın Küçük'ün durumu ciddiyetini korurken, DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk de bir hücreye kapatıldı. Bu arada tutuklu aileleri de kendi aralarında örgütlenip MGK'ya bir dilekçe verdiler. Daha sonra bu ailelerden 13'ü sıkıyönetimce tutuklandı ve Metris Cezaevine kondu. Açlık grevi yüzünden aşırı kilo kaybeden ve grevi kırma amacıyla hapishane yönetimlerinin işkenceleri sonucu yaralanan ilerici tutuklular en küçük bir tıbbi bakımdan mahrum biçimde hücrelerde tutuluyorlar. Bu arada bir kaç tutuklunun öldüğüne ilişkin haberler henüz doğrulanamadı. Avrupa'daki dayanışma eylemleri ise öncelikle Bonn'da süren açlık grevi ile kamuoyunu etkiledi. Öteki kent ve ülkelerde de benzeri eylemler başlatıldı. Bu arada FIDEF de Köln'de Domplatz'da üç gün süreli ve "uyarı nöbeti" olarak nitelenen bir eylem başlattı. Federal Almanya'da Yeşiller'in parlamenterlerinden bir grubun da Bonn'daki açlık grevine katılmasıyla Alman kamuoyunda olayın yankılanışı daha ileri boyutlara ulaştı.

■ Yazısı 3. Sayfada

Gerici Tercüman MIT'le içli dışlı bir muhabiri aracılığıyla Diyarbakır Askeri Cezaevi'nden bir röportaj yayınladı. Dipçik zoruyla hareketsiz durmaya zorlanan siyasi tutukluların durumunu Tercüman tam bir sahtekarlıkla "Türklüğe yeniden kazandıklarımız" başlığı altında verdi. Ancak fotoğrafın bizzat kendisi bu yalanı yeterince yalanlıyor.

Demirel ve Baykal'ında imzası olan bir muhtıra yayınlandı

Gözaltındaki AP ve CHP'li liderler Cuntayı sahtekarlıkla suçladı

● "Ülkemiz bir Pakistan değildir ve bir Ziya-ül Hak'a ihtiyacı yoktur" denilen bildiri yurt dışına gizlice çıkarıldı ve tüm Batı haber ajanslarınca yayınlandı.

Türkiye Barış Derneği Başkanı

Askersel diktatörlük açık faşist bir nitelik kazandı: TKP Politik Bürosu'nun yaptığı açıklamanın tam metni 4. Sayfada

●

Cunta Kerkük'e el koymaya mı hazırlanıyor?

suçladı

deciler bildiri yurt dışına gizlice çıkarıldı ve tüm Batı haber ajanslarınca yayınlandı

Cunta tarafından Çanakkale yakınlarındaki eski bir ABD radar üssünde gözaltında tutulan 16 AP ve CHP'li lider yurtdışına bir muhtıra çıkardılar. Ingiltere'de yayınlanan Times gazetesinde de yayınlanan muhtırada Evren Cunta'sı *"sahtekarlıkla"* suçlanıyor ve *"Türkiye bir Pakistan değildir ve bir Ziya-ül-Hak'a ihtiyacı yoktur"* denliyor. Muhtırada *"Kasım seçimlerinde halkımız sadece Cunta'nın seçtiği adaylara oy verebilecektir"* dendikten sonra bunun *"ülkemize, halkımıza ve orduya hakaret olduğu"* belirtiliyor. Gözaltında tutulan 16 eski politikacı muhtırayı yurtdışına gizlice çıkardılar. Bilindiği gibi AP'den Demirel, Çağlayangil, Cindoruk, CHP'den Deniz Baykal, Süleyman Genç, Sırrı Atalay'ın da aralarında bulunduğu 16 AP ve CHP'li liderlerin sadece en yakınlarıyla görüşmeleri mümkün ve bu görüşmelerde not tutulması, görüşmenin banda alınması kamp komutanlığınca yasaklanmış durumda.

Yazısı 3. Sayfada

Cunta sağ partileri MDP ile birleşmeye zorluyor

- **Turgut Özal'ın Anavatan Partisi'nin umulmadık gelişmesi Cuntanın planlarını bozdu**
- **12 Mart döneminin başbakanlarından Ferit Melen ve AP eski senatörlerinden Kamran Inan MDP'ye sokuldular**

SODEP ve Doğru Yol partilerinin seçimlere katılmalarını önlemekte kararlı görünen cunta, her iki partinin kurucu üye sayısının yasal sınırına ulaşmasını veto silahını pervasızca kullanarak engel oluyor. Hangi partilerin seçime katılabileceği, hangilerinin katılamayacağı 24 Ağustos'ta belli oluyor. Cuntanın 30 kurucuyu ve 35 ilde tüm ilçeleriyle örgütlenmeyi tamamlayarak seçimlere katılmanın önkoşullarını yerine getirmeleri için partilere tanıdığı süre 24 Ağustos akşamı sona eriyor. Bu arada özellikle SODEP ve Doğru Yol üzerinde "veto" kılıcı sallanıp duruyor. Bunlardan SODEP, 63 ilde örgütlenmesini tamamladığı halde, ikinci kez vetodan sonra gösterdiği yeni kurucular da veto yerlerse, seçimlere katılmamak ve parti varlığını da kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya.

Yazısı 4. Sayfada

Türkiye Barış Derneği Başkanı

Mahmut Dikerdem'in

cunta yargıçları önünde cuntayı mahkum eden savunmasının özeti

Yazısı 12 ve 13. sayfalarda

...el koymaya mı hazırlanıyor?
3. Sayfada

Şanar Yurdatapan ve Melike Demirağ'la söyleşi
8. Sayfada

Ekonomik bunalım daha da derinleşti
11. Sayfada

Ne bekliyorlar?

Ahmet KARDAM

Türkiye'de hapisanelerde 2500 politik tutuklu 7 Temmuz'dan bu yana, ölümü hiçe sayarak bir açlık grevi sürdürdüler. Sansür duvarını aşarak yurt dışına ulaşan haberlerde, çok sayıda tutuklunun komada olduğu, hatta bazı kaynaklara göre ölenlerin bile bulunduğu yer alıyor.

Bir ay süren bu ölüm orucu, generallerin hapisanelerindeki baskılara, işkencelere, ağır yaşam koşullarına karşı başlatıldı. Oysa şimdi hapisanelerdeki koşullar kuşkusuz ki çok daha ağırlaşacaktır.

Ama 2500 yiğit insanın işkence altında, acı çeke çeke, ağır ağır ölme pahasına giriştiği bu direniş amacına ulaşmıştır.

Çünkü ne cuntanın çıkardığı şu ya da bu yasa, ne parti kapatmaları, ne vetolar...Hiç bir şey generallerin ve onların *"demokrasiye geçme"* yalanının gerçek yüzünü dünya kamuoyu önüne bu kadar çıplak ve çarpıcı bir biçimde seremezdi.

Politik tutukluların giriştikleri bu direniş, aynı zamanda 12 Eylül'den bu yana doğrudan diktatörlüğe karşı yönelmiş ilk *yığınsal* çıkıştır. Ne faşist bir diktatörlük, ne işkence, ne hapisane, hatta ne de ölüm...Bu direniş en zor koşullar altında bile Türkiye'nin aydınlık geleceği için verilen savaşımın durdurulamayacağını kanıtlamıştır.

Evet, şimdi hapisanelerdeki koşullar daha da ağırdır. Ama bu açlık grevi amacına ulaşmıştır. Ölüm orucuna yatanlar, yalnız kendileri için değil, faşist bir diktatörlüğe karşı Türkiye halkının demokratik hakları, özgürlükleri, ekmeği, yaşama hakkı için direnmişlerdir.

Onlar, 12 Eylül darbesinin üçüncü yılı dolarken diktatörlüğün suratında patlayan demir bir yumruk oldular. Bütün ilerici insanlara, barış ve demokrasi güçlerine sahip oldukları tek şeyi, canlarını gözden çıkararak en güzel armağanı sundular.

Cezaevlerindeki yurtseverlerle dayanışmayı yükseltmek herkesin görevidir. Bu dayanışma şu anda Batı Avrupa'nın belli başlı merkezlerinde, çoğu eylem birliği sonucunda, açlık grevleri biçiminde başladı. Bu kadar somut, bu kadar canalıcı bir konuda hiç bir gerekçe bu eylem birliğinin dışında kalmayı ya da dar grupçu endişelerle diğer güçleri bu eylemin dışında bırakmayı haklı gösteremez.

12 Eylül'ün üçüncü yıldönümünü Batı Avrupa'da büyük protesto gösterileriyle karşılamaya hazırlanan ve bu konuda eylem birliği çalışmalarını sürdüren Türk ve Kürt ilerici güçleri, göçmen işçi örgütleri için bu dayanışma eylemi önemli bir olanak yaratıyor.

Yurt dışındaki ilerici güçler ve örgütler arasında bugüne kadar eylem birliği konusunda atılabilmiş olan adımları yeterli saymak olanaksızdır.

Batı Avrupa'daki yüzbinlerce işçiyi, öğrenciyi, aydını hareketlendirebilmek ve cuntanın karşısına dikebilmek bugünden yapılan eylem birliklerinin alabildiğine genişlemesine ve karşılıklı güven içinde süreklilik kazanmasına bağlıdır.

Böyle bir eylem birliği, Batı Avrupa'daki demokratik parti ve kurumları, kamuoyunu harekete geçirmekte de çok daha etkili olacaktır.

Türkiye'de faşist diktatörlüğe karşı bütün olanaksızlıklara rağmen savaşımı sürdüren insanlar, yurt dışındaki Türkiyeli ilerici güçlerden bunu bekliyorlar.

Batı Avrupa'da güçbirliğinde yeni bir adım

12 Eylül'ün üçüncü yıldönümü büyük gösterilerle protesto edilecek

12 Eylül gerici darbesinin üçüncü yıldönümü yaklaşırken Batı Avrupa'daki Türk ve Kürt ilerici güçleri, göçmen işçi örgütleri aralarında eylem birliği yaparak büyük protesto gösterilerine hazırlanıyorlar. Federal Almanya'da 20 örgüt bir süreden beri sürdürdükleri görüşmeler sonucunda 10 Eylül Cumartesi günü Köln'de yapılacak protesto gösterisi için bir platform imzaladılar. Platforma imza atanlar dışında kalan 7 örgüt de bu protesto yürüyüşüne katılacaklarını açıkladılar.

Türkiye Postası muhabirlerinin bildirdiğine göre, Hollanda, Danimarka, Fransa, Isveç, Belçika, Ingiltere, Isviçre ve Yunanistan'da da Türk ve Kürt ilerici güçleri aynı amaca yönelik eylem birliği çalışmalarını sürdürüyorlar.

Yazısı 7. sayfada

Federal Almanya'da Askeri Cunta'yı protesto yürüyüşü

Tarih: **10 Eylül Cumartesi**
Kent: **Köln**
Toplanma yeri: **Ebertplatz**
(Theodor-Heuss-Ring)
Saat: **10.30**
Miting yeri: **Neumarkt**

ONBEŞ GÜNDE TÜRKİYE

24 Temmuz

● *"Nokta"* Dergisi'ne bir açıklama yapan Adalet Bakanı Kazım Akdoğan, şu an Türkiye'de *"76 bini sivil, 21 bini askeri cezaevinde olmak üzere 97 bin tutuklu ve hükümlünün bulunduğunu"* söyledi. Bakan'ın açıklamasına göre, 1983 yılı başında 536 olan cezaevi sayısı, bu yıl *"hizmet"*'e açılan 4 yeni cezaevi ile 540'a yükseldi. Ayrıca, 1983 yılı içinde 51 yeni cezaevinin yapımı planlandı.

25 Temmuz

● Batma noktasına gelen ve ortaklarının çoğunun yurt dışında çalıştığı işçi şirketlerinin sayısının 322'ye ulaştığı ve Maliye Bakanlığı'nın bu şirketleri kurtarmak için fon ayırmaya yanaşmadığı açıklandı. Devlet Sanayi Işçi Yatırım Bankası (DESIYAB) tarafından yapılan açıklamada, batmakta olan 322 işçi şirketinin 345 bin ortağından 154 bini yurt dışında işçi olarak çalışmakta olduğu belirtildi.

26 Temmuz

● Genel Başkanlığı'nı Alpaslan Demirel'in yaptığı Fazilet Partisi'nin 18 kurucu üyesi, Milli Güvenlik Konseyi tarafından veto edildi. Veto edilen kurucu üyelerin arasında partinin genel başkanı da bulunmakta.

● Erzurum Atatürk Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi'nde çalışan 269 öğretim görevlisinin işlerine son verildi.

27 Temmuz

● Milli Güvenlik Konseyi, Muhafazakar Parti'nin 25, Bizim Parti'nin 26 kurucu üyesini veto etti. Böylece, bugüne kadar veto edilen kurucu üyelerin sayısı 264'e yükseldi. Veto edilen kurucu üyelerin içinde 7 partinin genel başkanı da bulunuyor.

● Tekelci sermayenin iki has adamı daha cuntanın partisi MDP'ye girdi. Bunlar, eski AP milletvekili Kamran Inan ve Türkiye Işveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet Ibrahimoğlu'dur.

28 Temmuz

● Milli Güvenlik Konseyi yayınladığı 99 sayılı kararı ile *"24 Ağustos 1983 tarihine kadar MGK'nin incelemeleri sonucunda en az 30 kurucu üyesi uygun görülen siyasi kuruluşların"* seçime katılabileceklerini, aksi durumu görülenlerin ise seçime katılamayacaklarını, yalnızca tüzel kişiliklere sahip olacaklarını bildirdi. Bu kararla, kurulan bütün siyasi partilerin 24 Ağustos'a kadar 30 kurucu üyesinin MGK tarafından onaylanmış olması gerekmektedir.

29 Temmuz

● 12 Mart rejiminin başbakanlarından Ferit Melen, Iş Bankası'ndaki görevinden istifa ederek MDP'ye kaydını yaptırdı. Ferit Melen, Iş Bankası'nda Yönetim Kurulu üyeliği yapmaktaydı.

30 Temmuz

● Milli Güvenlik Konseyi, Sosyal Demokrat Partisi'nin (SODEP) 8, Doğru Yol Partisi'nin de 15 kurucu üyesini veto etti. Üçüncü kez veto gören SODEP'te veto edilenlerin sayısı 42'ye, ikinci kez veto gören DYP'de de veto edilenlerin sayısı 45'e çıktı. Son vetolarla birlikte, veto edilenlerin sayısı 287'ye yükselmiş oldu.

1 Ağustos

● YÖK yasasına dayanarak öğretim görevlilerinin işlerine son verme işlemi sürmektedir. Buna dayalı olarak 15'i Ilahiyat Fakültesi'nden ve 4'ü de Uludağ Üniversitesi'nden olmak üzere 28 öğretim görevlisinin daha işlerine son verildi.

● Cuntanın partisi MDP'nin Genel Başkanı emekli general Turgut Sunalp, *"Ben Moskova'da ataşemiliterlik ve sıkıyönetim komutanlığı yapmış, 'sol kültür'ü olan bir adamım, onun için mevcut ekonomiyi değiştirmenin 'komünist ekonomi'yi getireceği manasına geleceğini bilirim"* dedi.

● Gazi Eğitim Fakültesi'nden 170 öğretim görevlisinin işine son verildi. Böylece ilgili fakültede eğitim yapan öğretim görevlisi sayısı 130'a düşmüş oldu.

2 Ağustos

● Balıkesir Milli Eğitim Müdürlüğü'ne çalıştırılmak üzere alınacak 176 kişilik iş için, 4800 kişi başvuruda bulundu. Başvuruda bulunan 4800 kişiden ancak 2 bin 834'ü sınava girmek için kayıt yaptırabildi. Yetkililer, başvuru formlarının bitmesi nedeniyle sınav kayıt işlemlerinin 2 bin 834'de durdurulduğunu açıkladılar.

3 Ağustos

● Türkiye Ziraatçılar Derneği, Danışma Meclisi Başkanlığı'na bir rapor vererek *"tarım sektörünün ve tarım üreticisi köylülerin ciddi bir krizin eşiğinde olduğunu"* söyledi. Ilgili raporda, *"tarımsal üretimin düşmesinin en önemli nedeni, tarıma yönelik devlet desteğinin kaldırılmış olmasıdır"* denildi.

4 Ağustos

● Milli Eğitim Bakanlığı, işsizlerin akınına uğradı. Bakanlığın 12 bin 386 kişinin işe alınması için açtığı sınava, 147 bin 580 kişi başvuruda bulundu.

● Temmuz ayı boyunca süren ve Ağustos'ta devam eden zam furyasına, son olarak buzdolabına yapılan zamlar eklendi. Profilo Holding tarafından üretilen AEG marka buzdolaplarına yüzde 5 ile yüzde 15 arasında değişen zamlar yapıldı.

5 Ağustos

● ABD Dışişleri Bakanı Haig'in 11-12 Eylül tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret edeceği açıklandı. Haig, Türkiye'de ortak yatırım yapmak amacıyla ilgili tarihlerde Istanbul'da toplanacak olan *"ABD ve Türk Işadamları Konferansı"*'na katıldıktan sonra Ankara'ya geçerek, Kenan Evren ve Bülent Ulusu ile görüşmeler yapacak.

TürkiyeZiraat Odaları Birliği bir açıklama yaparak, devletin tarım üreticilerine borçlarını ödememesi nedeniyle üreticilerin güç durumda kaldığını bildirdi. Yapılan açıklamada, son olarak tahıl üreticilerine 13 milyar ve çay üreticilerine de 9,5 milyar liranın ödenmediği belirtildi.

6 Ağustos

● Bakanlar Kurulu yayınladığı yasa hükmündeki kararnamelerle, Anayasa'da belirtilen esaslar çerçevesinde bazı yasaları yeniden düzenleyerek, meslek kuruluşlarının siyasetle uğraşmalarını yasakladı. Bundan böyle, yasa uyarınca hiç bir meslek kuruluşu siyasetle uğraşamayacak, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemeyecektir.

● Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) Genel Başkanı Oktay Kurtböke, yeni hazırlanan *"Basın Yasa Tasarısı"*'na karşı çıkarak, *"Basın Yasa Tasarısı'nın yalnızca basının haber verme hakkını değil, halkın da haber alma hakkını sınırladığını"* söyledi. TGS Genel Kurulu'nun açış konuşmasını yapan Kurtböke, *"tasarının basını yıldırma, sindirme amacı güttüğünü"* belirterek, *"düşünce ve basın özgürlüğüyle bağdaşmayan, çağdışı bir zihniyeti yansıtan bir Basın Yasa Tasarısı ile karşı karşıyayız"* dedi.

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Et fiyatları korkutuyor

Bu başlık tekelci basının en çok satan gazetesi Hürriyet'e ait. Gazete son 15 günde Türkiye'de etin kilo başına 150 lira pahalılaştığını bildiriyor. Kasaplar **"Bu gidişle Kurban bayramı gelmeden et 1000 liraya kadar yükselecek"** derken, Istanbul'da, parça veya kıyma dana ve koyun eti fiyatları 750 lirayı buldu.

bul'da, parça veya kıyma dana ve koyun eti fiyatları 750 lirayı buldu.

Siyaset de pahalılaştı

Türkiye'de son dönemlerde başdöndürücü hızla artan hayat pahalılığı siyaseti de etkiliyor. Yeni kurulmakta olan siyasal partilere su gibi para gidiyor. Yapılan son hesaplara göre, bir siyasal partinin sadece tabela masrafı için 6 milyon 200 bin lira gerekiyor. Bugün Türkiye'de küçük ve iddiasız bir tabela ortalama 10 bin liraya mal oluyor. 67 il ve 553 ilçe örgütünün sadece tabela masrafı 6 milyon 200 bin lira. Yine aynı araştırmaya göre, yasal formalitelerin yerine getirilmesi için gerekli kağıt masrafı, ilk ağızda 110 bin lira.

Asiye nasıl kurtulur?

Son günlerde Türkiye gazetelerinde en çok yeralan konulardan biri de, devlet eliyle batan şirket kurtarma operasyonları. Çeşitli şirket ve holdinglerin **"kurtarılması"** için dökülen milyarlardan pay alamadıklarına kızan inşaat müteahitleri geçen hafta, **"kurtarılmak istediklerini"** açıkladılar, **"Holdinglerin kurtarılması için gösterilen duyarlık bizler için de gösterilsin"** dediler. Devletçiliğe, ekonomiye devlet müdahalesine son derece karşı olan bu **"Asiyeler"** şimdi avanta parayı görünce kurtarılmak için devlet kapısında kuyruk oluyorlar.

Lüküs hayat... 150 milyona kat !

Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni zenginler türerken ve Batılı hayata özenirlerken, Türkiye'de, bu ortamı konu alan **"Lüküs Hayat"** opereti pek meşhurdu. O zamanın lüks hayat meraklıları bugünleri görselerdi dilleri tutulurdu her halde. Türk Sanayici ve Işadamları Derneği (TÜSIAD) başkanı büyük sermayenin temsilcilerinden Ali Koçman, geçtiğimiz günlerde **"Lüküs hayat hastası olduk"** diye yakınırken şöyle dedi: **"3-5 milyonluk dairelere müşteri çıkmıyor, alıcı bekliyor. Ama 150 milyona yalı katı bulmak zor. Bunlar kapışılıyor. Mali imkanları olanlar lüksü tercih ederken orta gelir gruplarıyla daha alt düze seviyedekilerin alım gücü azalıyor."**

1927'de, 500 lira ile neler yapılabilirdi?..

- 1,5 katlı, bahçe içinde bir ev alınabilirdi.
- "Devlet Baba", 10 memurun aylık maaşını verebilirdi
- 55 Cumhuriyet Altını alınabilirdi.
- 9333 kez, saç brası olunabilirdi.
- Beyoğlu'nda, en lüks lokantada, 5 bin kez yemek yenirdi.
- Yedek kol ve yakalı, 200 adet gömlek alınabilirdi.
- Iyi kalite, 125 çift ayakkabı alınabilirdi
- 10 bin kere muhallebiciye gidilebilirdi.
- 12 bin 500 ekmek alınabilirdi.

1927'de, bahçeli 1,5 katlı ev alınıyordu Bugün, o evin kapısının kilidi bile alınamıyor

1983'te, 500 lira ile neler yapılabiliyor?..

- Bir kişi, ikinci sınıf bir lokantada, yemek yiyebilir.
- Iki defa traş olunabilir.
- 750 gr. kıyma alınabilir.
- Ancak 4,5 litre benzin alınabilir.
- Bir kilo beyaz peynir alınır.
- 20 ekmek alınabilir.
- Ancak 6 km.'lik mesafe için taksiye binilebilir.
- 10 defa ayakkabı boyatılabilir.
- 15 kurşun kalem alınabilir.

HEY GİDİ 500'LÜK

YORUMU DA, HABERİ DE KENDINDEN...

Ulusu: «özel sektöre her türlü yardıma kararlıyız»

Doğru söze ne denir?

Cunta hükümetinin başbakanı Ulusu oldukça açık sözlü bir zat. Cuntanın varlık nedenini, politikasını, amacını, tek bir sözle veciz şekilde anlattı. Geçenlerde bir fabrikanın temelini atarken *"özel sektöre her türlü yardıma kararlıyız"* diyerek, pek çoklarının açıkça söylemekten çekindiği gerçeği bir güzel açık ediverdi.

Yumruklu demokrasi!

Evren Hakkari'de şöyle konuşmuş: *"Seçimlerden önce bazıları gelip sizlere diyebilirler ki, eğer bize oy kullanırsanız şunu yapacağız, bunu yapacağız... Bu gibi baskı yapanlar çeşitli hapis cezalarına çarptırılacaklar."*

Bir soru: Peki oy isteyenler ne desinler? *"Oyunuzu bize verin ki ananızı belleyelim mi"*?

Kuşkusuz bu Evren'in mantığı. Kendisi halkın anasını belleyerek oy alıyor ya, partilere de aynı yöntemi öğütlüyor. Ilahi paşa, partiler senin gibisini nereden bulsunlar? Bulsalardı zaten seçime gerek kalmazdı !

Reagan MDP başkanı olsa

Cuntanın sivil uzantısı ve- eğer yapılırsa- 6 Ekim seçimlerinin rakipsiz ve tartışmasız iktidar adayı Milliyetçi Demokrasi Partisi'nin Bursa Il Başkanı Mehmet Tavgaç, Reagan'ı pek severmiş meğer. En tuttuğu yabancı politikacının kim olduğu sorusuna *"Reagan...ABD halkı sevmese de ben Reagan'ı çok seviyorum"* cevabını veriyor. MDP Bursa Il Başkanı hangi dönemde kimin sevilmesi gerektiğini iyi anlamışa benziyor.

Ya Evren'in külahı nerde?

Cuntabaşı Evren cunta propagandası gezileri sırasında, 57. uğrağı olan Nevşehir'de *seçimlerde kimin külahı daha iyi belli olacak. Bazılarının külahı düşecek, bazılarınınsa başında kalacak"* dedi.

Mümkündür. Seçimlerde (!) kimilerinin külahı düşecek kelleleri görünecektir. Ancak daha şimdiden söylenebilecek bir nokta var: Evren'in külahı seçimlerden çok daha önce düştü. Has partisi MDP'yi iki ayağının üstünde tutabilmek için onca çaba harcadıktan, gezilerinde açıkça MDP tellallığı yapmasına rağmen bunu bir türlü becerememesi, **"sağdaki boşluğu"** dolduramaması başka nasıl açıklanabilir ki?

Dikkat! Komünizm propagandası

Türkiye'de bir işçi, pazar filesini, ortalama iki günlük çalışması karşılığında aldığı ücretle doldururken, Avrupa'da bir işçi aynı fileyi yarım günlük çalışması karşılığı dolduruyor. Başka bir deyişle, Türkiye'de işçiler sınıf kardeşlerinden, ortalama 4 kat daha az kazanıyorlar

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun yaptığı araştırmaya göre, söz konusu filenin içinde, bir kutu çamaşır tozu, 250 gram et, yarım litre süt, bir kilo pirinç bir kutu çay, bir kilo şeker, 250 gram tereyağı, yarım kilo beyaz peynir, 250 gram margarin, bir kilo patates, bir kilo kurufasulye, bir ekmek ve bir yumurta var.

Böyle bir fileyi doldurmak için bir Türkiyeli işçinin 1445 lira harcaması gerekiyor; Türkiye'de ortalama işçi ücretleri ise 750 lira civarında.

ILO'ya göre Isveç'te çalışan bir işçi günlük yövmiyesiyle aynı ihtiyaç maddeleriyle dolu 4 file, Federal Almanya'da çalışan bir işçi 3,5 file, Japonya'da çalışan bir işçi 3 file, Sovyetler Birliği'nde çalışan bir işçi 4,5 file doldurabiliyor. Buna göre, bir işçinin satınalma gücü, Isveç'te Türkiyeli bir işçinin 8 katı, Federal Almanya'da 7 katı, Sovyetler Birliği'ndeki bir işçinin satınalma gücü ise Türkiyeli işçiden 9 kat daha fazla.

● Cunta döneminde hızlanan silahlanma harcamalarına ve silah alımlarına paralel olarak, geçtiğimiz hafta içinde Türkiye Ingiltere'den 36 adet uçaksavar füzesi satın aldı. Temmuz ayının son haftası içinde imzalanan anlaşmaya göre, Türkiye ilgili füzeler için Ingiltere'ye 150 milyon sterlin (yaklaşık 52,5 milyar lira) ödeyecek. Ayrıca, satın alınan *"Rapier"* adlı roketlerin, ileride Türkiye'de yapımıyla ilgili müzakerelerin de, önümüzdeki aylarda başlatılması kararlaştırıldı.

● Anayasa oylamasına katılmayan 1 milyon 458 bin 694 kişinin seçimlerde oy kullanamacayağı açıklandı. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Ismet Yanıkömeroğlu'nun yaptığı açıklamada, *"bu seçimlerde 21 milyon 104 bin 994 olarak belirlenen seçmen sayısından, 19 milyon 648 bin 300'ünün oy kullanabileceği"* belirtildi ve geri kalan seçmenlerin anayasa oylamasına mazeretsiz katılmadıkları gerekçesiyle oy kullanamayacakları kaydedildi.

● Cumhuriyet Başsavcılığı, Cumhuriyetçi Muhafazakar Parti'nin kapatılması amacıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Böylece, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın kapatılmasını istediği parti sayısı dörde yükseldi. Bilindiği gibi, Başsavcı daha önce de Bizim Parti, Türkiye Huzur Partisi ve Yüce Görev Partisi'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştu.

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völker Verständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1 **Verantwortlicher Redakteur:** Mehmet Aksoy **Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen:** 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, Tel: 624 60 92 **Herstellung:** Eigenvertrieb **Druck:** Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48, Säntisstr. 49, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West **Abone Koşulları:** F.Almanya ve Batıberlin'de 6 aylık (12 sayı) 30.-DM, 1 yıllık (24 sayı) 60.-DM **Temsilcilikler-Fransa:** Paris, Tel: 01-258 26 90, **F.Almanya:** Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, **Belçika:** Brüksel: B.P.83 **Hollanda:** Amsterdam, Tel: 020-942323 **Ingiltere:** Londra, Tel: 01-801 7046, **Danimarka** Kopenhag, Tel: 01-707 506 **Isveç** Stokholm, Tel: 08-367 576

Demirel ve Baykal'ın da imzası olan bir muhtıra yayınlandı

Cunta tarafından Çanakkale'de eski bir radar üssünde gözaltında tutulan 16 AP'li ve CHP'li lider yurt dışına ulaştırdıkları bir mesajla **"Batı kamuoyuna"** seslendiler ve cuntayı ve Kasım seçimlerini **"sahtekarlık"**la nitelediler. İngiltere'de çıkan **Times** Gazetesi'nin 9 Ağustos tarihli sayısında yayınlanan mesajda aralarında Süleyman Demirel ile Deniz Baykal'ın bulunduğu 16 politikacı **"Türkiye bir Pakistan değildir ve bir Ziya-ül Hak'a da ihtiyacımız yoktur"** dediler.

Bir **"ortak muhtıra"** üslubunda kaleme alınan ve yurt dışına gizlice ulaştırıldığı bildirilen mesajda ABD ve Batı Avrupa ülkelerine sesleniliyor ve **"militarizmle demokrasi arasındaki savaşta tarafsız kalınmaması"** isteniyor. Aksi takdirde, yani **"Kenan Evren'in askersel diktatörlüğü desteklendiği sürece, Türkiye'nin Batı ittifakında kalmasının güçleştiği"** de vurgulanıyor.

AP ve CHP'li liderlerin muhtırasında BTP'nin yasaklanmasına ve öteki partilerin veto silahı ile sindirilmek istenmesine değiniliyor ve **"Kasım seçimlerinde Türk halkı sadece cuntanın seçtiği adaylara oy verebilecektir. Bu ülkemize, milletimize ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ne hakarettir"** deniyor.

Batılı ülkeleri **"Evren'i avuçları patlayıncaya kadar alkışlamak"**la suçlayan muhtıra, **"Türkiye, tarihinin hiç bir döneminde bir sömürge olmamıştır. Bir Ziya-ül Hak'a ihtiyacımız yoktur"** denilmekte. **"Türkiye'nin 12 Eylül 1980'den daha ağır bir bunalımın içine sürüklendiği"** kaydedilen muhtırada **"Bu gidiş ya faşizm ya da komünizm ile sonuç-**

Askeri cezaevlerindeki yurtseverlerle dayanışma için Avrupa'da açlık grevleri başladı

2500 siyasi tutuklu ölümle karşı karşıya!

● **Açlık grevine katılanlardan Profesör Yalçın Küçük kalp krizi geçirdi ve koma halinde hastaneye kaldırıldı. DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ise kapatıldığı hücrede ağır hasta durumda**

İstanbul'da Sağmalcılar, Kabaköz, Sultanahmet ve Metris askeri cezaevlerinde 2500 siyasi tutuklunun 7 Temmuz'dan buyana sürdürdükleri açlık grevi sıkıyönetim tarafından zorbaca kırıldı. Grevin başlangıcından itibaren sürdürülen ağır baskılar sonuçsuz kaldı ve Cuntanın ördüğü sansür duvarı delindi, tutuklu ailelerinin MGK'ya verdikleri dilekçe basına yansıdı. Açlık grevinin yirminci gününden itibaren greve katılan siyasi tutukluların pek çoğu aşırı kilo kaybından dolayı hastalandılar. Bu arada açlık grevine katılmış olan Profesör Yalçın Küçük kalp krizi geçirdi ve koma halinde hastaneye kaldırıldı. Profesör Küçük'ün sağlık durumu halen ciddiyetini koruyor. Bunun yanısıra açlık grevine katılanlardan DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'de kapatıldığı hücrede ağır hastalandı.

Basına ek sansür

Grevin ilk günlerinde tutuklular sadece şekerli su ile yaşamlarını sürdürürlerken, koğuşlara düzenlenen baskınlarla biriktirilen şekere el kondu ve kantinden şeker aldırılması da yasaklandı. Açlık grevi bu yüzden sadece su ile yürütüldü. Aşırı sıcakların hüküm sürdüğü İstanbul'da kimi kez sular da hapishane yönetimince kesildiğinden, grev kimi günler su dahi olmaksızın sürdü.

Açlık grevinin 23. gününde İzmir, Ankara-Mamak ve Bartın sıkıyönetim cezaevlerindeki siyasi tutuklular da greve katıldılar. Henüz doğrulanamayan haberlere göre grevdeki siyasi tutuklulardan İrfan Ördek, kimliği bilinmeyen kişiler tarafından ölü olarak Adli Tıp Enstitüsü'ne bırakıldı. Keza tutuklulardan Mahmut Bayram, Aslan Çağlayan ve Mehmet Erdem de koma halinde hastaneye kaldırıldılar. Bir gün sonra hastaneye kaldırılan tutuklu sayısı 200'ü buldu. Bonn'da yapılan bir açıklamaya göre bunlardan bir bölümü şunlar: Harun Kartal, Cumali Varol, Süleyman Sadık Öge, Mehmet Sönmez, Nilüfer Küçüktay, Sevda Doğan. Bu tutuklular grevin sonunda hastanelerden alınıp yeniden koğuşlarına kondular.

Bu aradayedek subay yargıç İrfan Uçan imzasıyla Türkiye'deki gazetelere gönderilen askeri bir emirde, cezaevlerindeki durumla ilgili her türlü haberin yayını yasaklandı. Aynı günlerde henüz doğrulanamayan bir başka habere göre Belediye Otobüsü şöförü olan ve halen cezaevinde bulunup açlık grevine katılanlardan Ali Çiftçi, hapishane yönetimince işkenceyle öldürüldü. Bu haber de Askeri Savcı Metin Kemali tarafından yayın yasağına uğratıldı.

Grevi kırmak için

Açlık grevinin başlangıcında, Milli Güvenlik Konseyine başvuran tutuklu ailelerinin başvurusu üzerine verdiği *"Tıbbi bakım"* güvencesi grevin 17. gününden itibaren kaldırıldı. Açlık grevinde hastalananların yanısıra bir süreden beri verem ve böbrek tedavisi gören tutukluların da tıbbi bakımları kaldırıldı, ilaçlarına el kondu. Tutuklulardan bir kısmının ailelerine gönderdikleri mektuplarla ilgili haberler bir Alman gözlemci grubuna sızdırıldı.

Bu arada grevin önderleri olduğu sanılan bazı tutuklular hücrelere kondular ve ağır işkenceden geçirildiler. Gerek açlık ve gerekse ağır işkence yüzünden ağır biçimde sakatlanan bu öncü tutuklular yürüyemez halde olduklarından sedyelere konarak, koğuşlarında açlık grevine devam etmekte olan tutuklulara gösterildi ve *"Eğer greve son vermezseniz, sizlere arkadaşlarınızın cesetlerini göstereceğiz"* dendi.

Grev süresince gece gündüz aralıksız olarak tüm koğuşlara sonuna kadar açılmış hoparlörlerle yayın yapıldı ve direnen tutukluların eylemi bu yolla da kırılmak istendi. Hapishane yönetimleri tarafından yapılan bu yayınlarda ad verilerek ölüm döşeğinde olduğu bildirilen tutuklular olduğu bildirildi ve greve son verilmesi istendi.

OYA BAYDAR **Yorum**

Kitleler ve biz

KITLE çalışmasının, kitle savaşımının bunca önem ve olanak kazandığı şu günlerde Türkiye devrim ve demokrasi güçlerini zor ama yaşamsal bir görev bekliyor. 12 Eylül askersel darbesiyle başlayan gelişmelerin çeşitli aşamalardan geçerek vardığı noktada, üç yıldır- öncü kesimler dışında- demokrasi güçlerine değil de cunta propagandasına kulak vermeye eğilimli geniş kitleler, bugün devrim ve demokrasi güçlerine dün olduğundan çok daha açıklar.

12 EYLÜL sonrasında, *"kurtulduk"* veya *"bu da kötü ama, eskiden günde 30 kişi ölüyordu"* diyenlerin büyük çoğunluğu, artık *"peki ne değişti"* ya da *"bunun sonu ne olacak?"* sorularını sormaya başlıyorlar. Kitleler bu noktaya, günlük yaşamlarını yakından etkileyen iki nedenin etkisiyle vardılar: Birincisi, başdöndürücü düzeylere yükselen pahalılık, ekonomik yoksullaşma ve işsizlik; ikincisi, siyasal baskının giderek genişlemesi, burjuvazinin geniş kesimlerini bile etkisi altına alması...

FAŞIZMIN yalanlarını, cuntanın gerçek yüzünü, Evren diktatörlüğünün Türkiye'yi içine attığı çıkmazı ve gerçek kurtuluş yollarını geniş kitlelere anlatabilmek, bugün eskisine oranla biraz daha kolay. Günlük hayat kitlelerin çevresine örülen propaganda ağını aşındırıyor. Kitlelere sesimizi duyurma olanakları çoğalıyor, önyargıların ürünü olan direnci kırmak kolaylaşıyor. Şimdi iş ve sorumluluk Türkiye demokrasi güçlerine, özellikle de işçi sınıfının ideolojik, örgütsel öncülüğünü

ya faşizm ya da komünizm ile sonuçlanır" deniyor.

Muhtıra şu sözlerle son buluyor: **"Türkiye'de dürüst ve özgür seçimler yapılamayacak. Oylar generallerin tayin ettiği kişiler arasında paylaştırılacaktır".**

Gözaltındaki AP ve CHP'li liderler askeri kampta sadece yakınları ile görüşebiliyorlar ve bu görüşme sırasında not tutulması, konuşmaların banda alınması kesinlikle yasak.

YALÇIN KÜÇÜK
Açlık grevinde komaya girerek hastaneye kaldırıldı

... bakımları kaldırıldı, ilaçlarına el kondu.

Grevin buna rağmen ve yaygınlaşarak sürmesi üzerine 1. Ordu ve Istanbul Sıkıyönetim Komutanı Haydar Saltık, tutuklu aileleri ile bir görüşme yaptı. Bu görüşmede bulunan bir tutuklu ailesinin aktardığı bilgiye göre general Saltık, *"Eğer adi suçlu olsalardı belki onlara anlayış gösterirdik. Ama siyasi tutukluların hiçbir şansı yok. Onlar zaten yargılanmışlar, hüküm giymişlerdir. Onlara ancak gebermelerinde yardımcı olabiliriz"* dedi. Bu sözler açlık grevi dolayısıyla Türkiye'ye gitmiş

güçlerine, özellikle de işçi sınıfının ideolojik, örgütsel öncülüğünü benimsemiş kadrolara düşüyor.

KITLELERE nasıl gideceğiz? Bunun reçetesi yok kuşkusuz, ama işçi sınıfının tarihsel deneyimlerinden, anti-faşist savaşım tarihinden ve işçi sınıfı biliminden süzülmüş bir kaç anahtar, bir kaç temel nokta ve dikkat çekilmesi gereken bir kaç önemli tuzak var.

BU konudaki alfabenin A'sı, kitlelerin nabzını elde tutabilmek; yani kitleler için önemli olanı, o anın en yaşamsal sorununu iyi saptamak ve çeşitli toplumsal sınıf ve kesimlerin bu sorun karşısında ne düşündüklerini, nasıl düşündüklerini olabildiğince doğru ve açık kavramaktır. Örneğin kitleler açısından en önemli sorunun pahalılık olduğu bir ortamda, kalıplaşmış genel sloganlarla yetinmek, onların dilini konuşamamak ve güvenlerini kazanamamak demektir. Ama sınıf pusulasını ve işçi sınıfı bilimini kullanmasını bilirsek, pahalılık sorununu demokrasi sorununa, barış sorununa, devrim sorununa bağlamasını da biliriz. Bu bağlantıyı kuramadık mı, yaptığımız *"kitle çalışması"* değil, olsa olsa dertleşme ve yaraları melhem sürmeden deşme olur.

BIR başka nokta, kitle çalışmasının kazanacağı somut biçimlerle ilgilidir. Ilk bakışta devrimci görünmediği için küçümsenen kimi çalışmalar, kitlelere yaklaşmakta, onların güvenlerini kazanmakta ve siyasal gerçekleri açıklayabilmekte önemli olanaklar sağlayabilir. Ancak bir şartla: Son hedefimizi ve çizgimizi bu çalışma içinde yitirmemek, aracı amacın yerine geçirmemek, araca saplanıp kalmamak şartıyla... Örneğin suyu akmayan bir gecekondu mahallesindeki çeşme yapımına önayak olup mahalle halkıyla birlikte çeşme yapmak iyi bir kitle çalışmasıdır ama, bu çalışma susuzluğun nedenlerinin açıklanmasıyla, bunda diktatörlüğün ve ardındaki güçlerin sorumluluğunun anlatılmasıyla, halkın güvenini kazanarak ilişki sürdürmekle ve en ileri unsurların savaşıma kazanılmasıyla tamamlanmadıkça, devrimci kitle çalışması olmaz, olsa olsa Sular Idaresi memurluğu veya hayırseverlik olur.

KITLE çalışmasının canalıcı noktalarından biri olan *"kitlelerin güvenini kazanma"* sorunu üzerinde de özellikle durmak gerekir. Kitlelerin güvenini kişiliği ile olumlu örnek veren, sayılan, sevilen, onlara ters düşmeyen, yabancı kalmayan, kitlelerin sorunlarına, sorularına cevap veren, yol gösterebilen kadrolar kazanır. Güven kazanabilmek için, kitlelerin burjuva propagandasının büyük olanaklarla körüklediği ırksal, dinsel, dar milliyetçi, anti-komünist önyargılarını *"sömürmek"* işçi sınıfının, işçi sınıfı devrimcilerinin, gerçek demokratların işi değildir. Dinci kesimleri kazanmak adına beş vakit namaz kılmaya başlamak, dinsel inanca sahip olmayan biri için, kitle çalışması yapmak değil, olsa olsa insanları kandırmaktır. Biz kitleleri kendi kimliğimizi saklayarak, inandığımız düşünçe ve değerleri karalayarak ya da örterek değil, onların değerlerine sonuna kadar ve gerçekten saygılı olarak ama önyargılarına karşı da uzun, güç, iğneyle kuyu kazan sabırlı bir çalışmayla kazanabiliriz.

KITLE çalışması, üzerinden mutlaka geçmemiz gereken bir sırat köprüsüdür. Sağ yanına düştük mü sağ çukurda, sol yanına düştük mü sol çukurda boğuluruz. Üstelik sadece kendimiz boğulmakla kalmaz, kitleleri de aynı batağa saplamış oluruz. Bugün varılan noktada, elimizde faşizmle savaşmaya ve kitleleri savaşa götürmeye elverişli olanaklar var. Türkiye demokrasi güçleri, işçi sınıfı devrimcileri, bu olanakları kullanmasını, değerlendirmesini bileceklerdir.

ABD ile Türkiye arasındaki "Canonbonne Planı" yeniden güncellik kazandı

Cunta Kerkük'e el koymaya mı hazırlanıyor?

- **İran-Irak savaşındaki son gelişmeler cuntanın ABD onayıyla Kerkük'e el koyma planını gündeme getirdi**

Geçtiğimiz günlerde Iran-Irak savaşındai gelişmeler, Türkiye boyalı basınında *"Kerkük tehlikede"* yaygarasına yol açarken, Dışişleri Bakanı Türkmen'in de *"Gelişmelerin Türkiye'yi kaygılandırdığı"* yolundaki demeçleri, kamuoyunda Türkiye'nin Kerkük'e müdahale edebileceği konusunu gündeme getirdi. Hernekadar daha sonraki demeçlerinde Dışişleri bakanı Türkmen, Türkiye'nin bu konuda tarafsız kalacağını açıkladıysa da, gerek Türkiye'nin bu konuda artan ziyaretçi trafiği ve Dışişleri Bakanı'nın Güneydoğu sınırındaki inceleme gezileri, gerekse Türkiye ile ABD arasında varolduğu söylenen Kerkük'e ilişkin gizli anlaşma, müdahale yönündeki tehlikenin ortadan kalkmadığını gösteriyor.

Bir önceki sayımızda da yer verdiğimiz gibi geçtiğimiz ay içinde *New Statesmen* dergisinin Claudia Wright imzasıyla verdiği bir habere göre, ABD ile Türkiye arasında, Irak'ta Saddam hükümetinin devrilmesi halinde Türkiye'nin Musul ve Kerkük'e el koyması konusunda gizli bir anlaşma imzalamıştır. Aynı yazar daha önce de, Türkiye'nin doğusunda kurulan ABD üsleri ve işlevleri üzerine haberler yazmış ve daha sonraki gelişmeler istihbaratının doğru olduğunu kanıtlamıştır.

Iran-Irak savaşına Türkiye'nin müdahalesi konusunu gündeme getiren olaylar kısaca şöyle gelişti:

34 aydır süren Iran-Irak savaşında Temmuz ayı sonuna doğru şiddetlenen çarpışmalar, Iran birliklerinin Irak sınırından altı mil kadar içeri ilerlemesiyle yeni bir devreye girdi. Bu arada Iran Meclis Başkanı Rafsancani, Kerkük-Yumurtalık boru hattını ele geçirmeyi amaçladıklarını açıkladı.

Irak, Kerkük bölgesinden elde ettiği petrolü, 600 km.'si Türkiye topraklarından geçen Kerkük-Yumurtalık boru hattı ile Yumurtalık limanından ihraç ediliyor. Yedi yıl önce devreye giren bu boru hattı, Irak'ın tek petrol çıkış yolu... Suudi Arabistan ve Körfez ülkelerinden aldığı yardımlara rağmen en önemli ithal maddelerinin pek çoğunun borcunu ödeyemeyen Irak için can damarı olan Kerkük'ün kaybı ekonomik çöküş anlamına gelecek.

Öte yanda Kerkük boru hattından yılda 250 milyon dolar kazanan Türkiye'nin de, Iran'ın buraya el koymasıyla bu geliri kaybedeceği gibi, Irak'ın Türkiye'ye taahhüt ettiği yedi milyon ton petrolün tesliminin de aksayacağı bildiriliyor.

Saddam'dan mesaj

Ağustos ayı başında yaptığı bir radyo konuşmasında Iran Dışişleri Bakanı Velayeti, Türkiye'nin, petrol hattına bir zarar gelmesi konusunda endişe etmesinin yersiz olduğunu açıkladı. Bunun ardından yapılan açıklamada Türkiye Dışişleri bakanı da *"Türkiye'nin tarafsız tutumunu sürdürmeyi istediğini, bu görüşünü her iki ülkeye de bildirdiğini"* söyledi.

Ancak, 4 Ağustos günü Türkiye'ye gelen Irak Başbakan yardımcısı ve Dışişleri bakanı Tarık Aziz K. Evren'e Saddam Hüseyin'in yazılı bir mesajını getirdi. Mesajın içeriği konusunda resmi bir açıklama yapılmamasına rağmen, basına sızan haberlerde, Saddam Hüseyin'in savaşın ulaştığı kritik noktada Iran'ın girişimlerini engellemek için Türkiye'nin ağırlık koymasını istediği belirtildi. Öte yanda, yabancı basında Irak'ın Kürtlere karşı askeri yardım istediği konusu üzerinde de duruluyor.

ABD'nin onayı

Iran'ın Kerkük'e el koyması, ABD'nin ve diğer NATO ülkelerinin Körfez Bölgesi'ndeki çıkarları ve ABD'nin bu bölgeye yönelik stratejisi açısından ciddi bir tehlike olarak değerlendiriliyor. Böyle bir olasılığa karşı ABD, Türkiye'nin doğusundaki üslerini kullanarak, yada Türkiye'nin doğrudan müdahalesini sağlayarak, işe karışabilir. Yabancı ajansların haberlerinde yeralan ve Türkiye boyalı basınında da büyük puntolarla verilen *"Kerkük'ün tehlikede olduğu"*, *"Irak'ın kuzeyinde ve Iran'da Türkiye sınırına yakın bölgelerde Kürt'lerin egemenlik ilan ettiği"* yolundaki haberler de böyle bir girişime ortam hazırlayıcı niteliktedir. Kaldı ki, haberin başında değindiğimiz gibi ABD ile Türkiye arasında Kerkük'e el konulması konusunda gizli bir anlaşma da sözkonusudur.

Öte yanda Irak Dışişleri Bakanının ziyaretinin ardından Ağustos'un 7'sinde NATO Kuvvetleri Başkomutanı Rogers'in Ankara'ya, Iran-Irak savaşına ilişkin gelişmeleri görüşmek üzere gideceği de ajans haberlerinde yeraldı.

Bu koşullarda cunta, ABD ile ilişkileri, doğudaki asker gelişmeler ve ona destek veren gerici çevrelerin *"Kerkük düşleri"* sonucunda, Iran-Irak savaşına müdahale edip Türkiye'yi ortadoğu'da yeni tehlikeli serüvenlere sürükleyebilir.

ANAP'yi MDP ile birleştirmek için Özal'a tehdit var

Önceki hafta Federal Almanya'da yayınlanan sağcı Die Welt Gazetesi Ankara kaynaklı bir haber yayınladı. Haberde, Turgut Özal'ın, cunta şeflerinden Oramiral Nejat Tümer tarafından MDP ile birleşmeye zorlanışının perde arkası anlatılıyordu. Habere göre cunta üyesi Oramiral, Anavatan Partisi lideri ile Istanbul'da kapalı kapılar ardında özel bir görüşme yapmış ve Sunalp'in partisi MDP ile Özal'ın Anavatan Partisi'nin (ANAP) birleşmesini istemişti. Oramiral buna karşılık ANAP'a yeni parlamentoda 40-50 milletvekilliğini ve Özal'ın da yeni hükümetin ekonomiden sorumlu başbakan yardımcılığını garanti ediyordu. Yarı öneri, yarı tehdit niteliği taşıyan bu görüşmede Nejat Tümer, Özal'a **"düşünmesi için bir saat mühlet"** verdi. Ancak Özal kendini daha güçlü bulduğundan pazarlığı bağlamaya yanaşmadı ve üstelik cuntacı Oramiral'e **"Birleşme yok. Bu yüzden ANAP'ın başına bir şey gelir, örneğin seçimlere katılması engellenirse bu görüşmemizi bütün dünyaya açıklarım"** dedi.

Tekelci sermayenin siyasal temsilciliğine soyunmuş Özal ve Tümer ikilisinin bu görüşmeleri Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu tarafından basına sızdırıldı. Kafaoğlu, Özal'ı vurmak amacıyla, Federal Almanya Içişleri Bakanı Zimmermann'ın Ankara gezisinde ona refakat eden Die Welt'in Atina muhabirine olayı anlattı ve Die Welt de haberi yayınladı.

Haber heyecan yarattı. Hürriyet Gazetesi özel bir başyazı yayınladı ve Turgut Özal'ı, bir saldırı üslubu içinde haberi yalanlamaya çağırdı. Nitekim Özal da yalanladı. Ancak **"Birleşme için tehdit yok ama tavsiye var"** demekten de kaçınmadı. Görünen o ki Özal ve partisi henüz tepesinde sallanan **"Demokles kılıcı"**'nın tehdidinden kurtulabil-

Vetolar rekor düzeyde, pazarlıklar sürüyor

Cunta sağ partileri MDP'de birleşmeye zorluyor

● **SODEP ve Doğru Yol partilerinin seçimlere katılmalarını önlemekte kararlı görünen Cunta her iki partinin kurucu üye sayısının yasal sınıra ulaşmasını veto silahını pervasızca kullanarak engel oluyor.**

Cunta'nın veto saldırısının dökümü

Parti adı	Bugüne kadar bildirdiği toplam kurucu	Veto edilen kurucular	Kabul edilen kurucular	Seçime katılabilmesi için MGK'nın daha kabul etmesi gereken an az kurucu
MDP	47	3	40	-
Ana.P.	37	7	30	-
Halkçı P.	45	13	30	-
SODEP	79	42	28	2
Doğru Yol	76	45	19	11
Diğerleri	440	206	49	
Toplam	724	316	196	

Hangi partilerin seçime katılabileceği, hangilerinin katılamıyacağı 24 Ağustos'ta belli oluyor. Cunta'nın, 30 kurucuyu ve 35 ilde tüm ilçeleriyle örgütlenmeyi tamamlayarak seçimlere katılmanın ön koşullarını yerine getirmeleri için partilere tanıdığı süre 24 Ağustos akşamı bitiyor. Bu arada özellikle SODEP ve Doğru Yol üzerinde *"veto"* kılıcı sallandırılıp duruyor. Bunlardan SODEP, 63 ilde örgütlenmesini tamamladığı halde, ikinci kez vetodan sonra gösterdiği yeni kurucular da veto yerlerse, seçimlere katılamamak ve parti varlığını da kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya.

Veto-toto heyecanlı olmaya başladı

Son iki hafta içinde, cunta başı Evren'in *"yerden biten mantarlar"* olarak nitelediği ve hiç hoşlanmadığı siyasal partilere rekor düzeyde veto geldi. Emekli MIT'çi Alpaslan Demirel'in *"Ben istihbaratçıyım, veto edilecek kimseyi kurucu listeme koymam"* dediği Fazilet Partisi'nin *"istihbaratçı başkanı"* dahil 16 kurucusu veto edildi. MHP'nin kimi kanatlarını örgütlemeye çalışan Mehmet Pamak'ın Milliyetçi Muhafazakar Partisi'nin, Mehmet Pamak'ın kendisi de dahil 25 kurucusu veto yedi. Bizim Parti'nin de 26 kurucusu veto edilince parti 6 kurucuya düştü.

En önemli ve sonucu belirleyici vetolar ise SODEP ve Doğru Yol partilerine geldi. Cunta SODEP'in ikinci vetodan sonra gösterdiği 15 kurucudan 8'ini daha veto etti. Doğru Yol'un ilk vetodan sonra gösterdiği kurucularından 15'i veto edildi. Bu vetolar

eğer duruma getirilmek isteniyor. SODEP ve Doğru Yol'un veto edilen kurucular yerine 1 Ağustos'ta gösterdikleri yeni kurucuların durumu ancak 20 Ağustos'ta kesinleşecek. Yeni bir veto durumunda ise bu partilerin seçimlere katılmaları olanaksızlaşıyor.

Bu iki partiye yönelen vetoların ardından, cunta yayınladığı 99 sayılı kararla, *"24 Ağustos saat 17'ye kadar en az 30 kurucu üyeleri uygun görülerek kuruluşları kesinleşmemiş partilerin tüm örgütlenme gereklerini yerine getirmiş bile olsalar seçimlere katılmayacaklarını"* bildirdi. Kendisine sosyal demokrat diyen ve mevcut partilere göre görece merkez solda liberal bir parti görünümündeki SODEP ile yediği tüm vetolar yüzünden giderek güç kaybeden ve kendi içinde olduğu kadar, destekleyen çevrelerde de tereddütler doğan Doğru Yol, görece bağımsızlığa sahip iki parti durumundalar. Cuntanın, *"MDP ve Halkçı Parti ile birleşmek ya da silinmek"* baskısına ve tereddütlerine boyun eğmeyecek olurlarsa, bu partilerin seçimlere sokulmayacağı, bunun için veto silahının kullanılacağı yaygın yorumlar arasında.

Silah zoruyla birleşme

Danışma Meclisi üyesi Rafet Ibrahimoğlu gibi adların büyük propagandalarla cunta partisi MDP'ye sokulmasının da bu partiye kan ve kitle desteği sağlamaya yetmeyeceğini gören cuntacılar, geçtiğimiz günlerde bazı partileri MDP'yle birleşmeye zorlama çabalarına hız verdiler.

Ilk zamanlar, cuntanın *"yedek parti"* olarak gördüğü ve gereğinde nasıl olsa MDP'yle birleşeceğine kesin gözüyle bakılan Özal'ın Anavatan Partisi, şimdi cunta için diken olmuş durumda. Anavatan Partisi kuruluşunu en çabuk bitiren parti olduğu gibi kimi sermaye çevrelerinin MDP'ye tepkisinin de yansıması olarak sanıldığından da büyük bir gelişme gösterdi. Bu partinin MDP ile birleşme yönünde bir süreden beri üzerinde yoğunlaştırılan baskılara henüz boyun eğmediği görülüyor. Türkiye siyasal çevrelerinde Ana. Parti'nin kapatılacağı veya birleşmeye razı olmaması halinde genel başkanı başta olmak üzere, kurucularının bir çoğunun *"saklı dosyaları"*'nın ortaya çıkarılacağı söylentileri giderek yoğunlaşıyor.

Sağdaki çeşitli küçük partiler birbiri ardına bu işten vazgeçerlerken Doğru Yol'un ikinci vetodan sonraki durumu onu birleşmeye müsait gösteriyor. Başta, MDP karşısında AP oylarına talip bir siyasal kuruluş görünümündeki Doğru Yol, *Tercüman*eki-

KISA...KISA...KISA

İşçilerin yarım milyarlık alacağı

Türkiye'de tekstil işkolunda 5 bin kadar işçinin patronlardan 630 milyon lira alacakları var. Izmir Kula Fabrikası'nda çalışan 2 bin 200 işçi, 200 milyon lirayı aşan sosyal hak ve ikramiyelerini 1980 sonbaharından bu yana alamıyorlar. Toplam alacakları 400 milyon lirayı aşan 2 bin 500 kadar işçi de halen kapatılmış veya kapanma tehlikesi içinde bulunan çeşitli tekstil fabrikalarında çalışıyorlar.

Grev ve benzeri tüm yasal yolların kapatıldığı 1980'den bu yana, tekstil kolu dışındaki işyerlerindeki onbinlerce işçinin milyarlar tutan alacakları da patronların ceplerinde birikiyor. Buna karşılık işverenlerin emekçilerden kesip yatırmadıkları ve gene milyarlarla ölçülen SSK prim borçları ise ciddi en küçük bir tahsilat zorlaması yapılmaksızın, faizsiz kredi olarak patronlara peşkeş çekilmekte.

Metin Toker bile kendini kurtaramadı

Metin Toker hakkında, Milliyet Gazetesi'nde yayınlanan *"Sonun Başlangıcında Bir Nebze Düşünme Molası"* başlıklı yazısı nedeniyle soruşturma açıldı. 10 Temmuz'da yayınlanan yazısında, Toker, cuntanın yıpranmaması ve başarısızlığa uğramaması için cuntacılara akıl veriyor, tepki çekici davranışlardan kaçınmalarını istiyordu.

12 Eylül ve sonrasında cuntayı selamlamış ve desteklemiş olan ABD emperyalizminin gözdelerinden Toker bile cuntanın hışmından kendini kurtaramadı.

Öğrenci sayısı artacağına düşüyor

Türkiye'de orta öğrenim (ortaokul, lise) çağındaki çocuk sayısındaki hızlı artışa karşılık, 1979 yılın-

nüz tepesinde sallanan "Demokles kılıcı"nın tehdidinden kurtulabilmiş değil. Özal'ın parti kurarken **"İki gömleğim var. Biri bayramlık biri kefenlik"** deyişinin nedeni de daha bir anlaşılıyor.

Doğru Yol'un ilk vetodan sonra gösterdiği kuruculardan 15'i veto edildi. Bu vetolar Temmuz sonunda yapıldı. Böylece her iki parti son derece dar ve keskin bir zeminde yürümek ve cunta çevrelerinden gelen *"birleşme"* zorlamalarına ve pazarlıklara boyun

birleşme

12 Mart'ın gözdelerinden Ferit Melen ve ABD'nin gerçek anlamda misyonlu (görevli) kişilerinden Kamran İnan'ın, Türkiye İşverenler Sendikası Genel Sekreteri ve

şısında AP oylarına talip bir siyasal kuruluş görünümündeki Doğru Yol, *Tercüman* ekibinin ateşli ve açık desteğine rağmen ilk hızından çok şey kaybetmiş durumda. Doğru Yol'u MDP'yle birleşmeye zorlama çabaları şu günlerde bütün hızıyla sürüyor.

kul, lise) çağındaki çocuk sayısındaki hızlı artışa karşılık, 1979 yılından bu yana lise ve ortaokullardaki öğrenci sayısında 123 bin 309'luk bir azalma görülüyor. Meslek okulları da dahil olmak üzere, Türkiye'de orta öğretime, orta öğretim çağındaki her dört çocuktan sadece biri devam edebiliyor. Meslek okulları dışında klasik ortaokul ve liselere ise, devam çağındaki her 7 çocuktan sadece biri devam edebiliyor. Nüfus artışına karşılık toplam öğrenci sayısında azalma olması yönündeki bir gelişmenin çağımızda, Türkiye dışında, bilinen başka bir örneği yok.

(TKP) Türkiye Komünist Partisi Politik Bürosu Türkiye'deki son siyasal gelişmeleri değerlendirdi

"Askersel diktatörlük açık faşist bir nitelik kazandı"

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun örgüt sekreterlerinin katılmasıyla yapılan genişletilmiş toplantısında Genel Sekreter Haydar Kutlu'nun bir konuşma yaparak parti yönetiminin, "12 Eylül devirmesiyle kurulan gerici askersel diktatörlüğün gericileşme sürecinde, adım adım faşistleşerek, sonuçta açık faşist bir nitelik kazandığı" görüşünde olduğunu açıkladı. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu tarafından 24 Temmuz 1983 günü yapılan ve TKP'nin Sesi Radyosu tarafından duyurulan açıklamada, sözkonusu genişletilmiş toplantının 1977 Parti Konferansı'ndan bu yana yapılan, örgütsel bakımdan en geniş temsil yeteneğine sahip toplantı olduğu ve bu toplantının "Gerici askersel diktatörlüğün faşist diktatörlüğe dönüşmesine ilişkin parti görüşünün Nisan 1983 Merkez Komitesi Plenumu'nda çizilen çizginin, onaylanan Eylem Programı'nın mantıksal tamamlanması olduğu" sonucuna varıldığı bildirildi. TKP'nin Sesi Radyosu'nun duyurduğu açıklamada şöyle dendi:

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu genişletilmiş bir toplantı yaptı. Bu toplantıya, ülkedeki yöre komitelerinin sekreterleri, yurt dışı parti komitelerinin sekreterleri, sendika, barış, gençlik, kadın ve dayanışma alanlarındaki sorumlu sekreterler katıldı. Toplantıda, TKP MK'nin Nisan 1983 Plenumunda alınan kararlar, onaylanan Eylem Programı değerlendirildi, rejimdeki son nitelik değişikliği ve eğer yapılırsa 6 Kasım seçimlerinde partinin alması gereken ilkesel tutum ele alındı.

Genişletilmiş Politik Büro toplantısında, TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, Politik Büro'nun görüşlerini açıklayan bir konuşma yaptı. Kutlu yoldaş konuşmasında, uluslararası alandaki ve ülke içindeki son gelişmeler üzerinde durdu.

Uluslararası alanda, gerginlikleri, devletlerarası ilişkilerdeki istikrarsızlığı, silahlanma yarışını ve nükleer bir savaş tehlikesini son derece arttıran, nitelik olarak yeni bir durumun oluştuğunu belirtti. ABD emperyalizminin öteki emperyalist ülkeleri kendi saldırgan planlarına, NATO'nun etkinlik alanını genişletme çabalarına, Batı Avrupa'ya orta menzilli yeni nükleer roketler yerleştirme girişimine daha çok çekmesinin buna temel olduğunu söyledi.

Kutlu yoldaş ülke içindeki durum üzerine özetle şunları belirtti: Son gelişmeler cunta yönetiminin dış politikasının ABD emperyalizminin dünya çapındaki saldırgan politikasıyla uyum içinde olduğunu son yıllarda imzalanan gizli ikili anlaşmalara göre yürütüldüğünü ortaya koymuştur. Cunta yönetimi, komşu sosyalist ülkelere ve Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketine karşı ABD emperyalizminin bir uydusu olmuştur. Ayrıca, 12 Eylül'den bu yana erk organlarının yeniden yapılandırılması, militaristleştirilmesi yolunda atılan adımların yeni bir aşamaya ulaştığını, cunta yönetiminin burjuvazinin uluslararası tekellerle içiçe geçen en işbirlikçi, en gerici, tekelci, asalak kesimlerinin ve büyük toprak sahiplerinin erkine dönüştüğünü gösteren olgular şimdi çok daha açık ortaya çıkmıştır. Ordu üst yönetiminin ve içiçe geçtiği bu asalak kesimlerin, çok sınırlı da olsa, bir parlamenter rejime geçilmesine her araçla karşı koyacakları artık açıklık kazanmıştır. Tüm bunlar 12 Eylül devirmesiyle kurulan gerici askersel diktatörlüğün partimizin en baştan beri vurguladığı gericileşme sürecinde, adım adım faşistleşerek, sonuçta açık faşist bir nitelik kazandığını gösteriyor.

Bu konuda tüm Merkez Komitesi üyelerinin görüşlerinin alındığını belirten Kutlu yoldaş, konuşmasında daha sonra partimizin önündeki görevler üzerinde durdu.

Genişletilmiş Politik Büro toplantısında daha sonra TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın yaptığı konuşmada dile getirilen görüşler örgüt sekreterlerinin tartışmasına açıldı ve tüm yoldaşlar bu görüşler temelinde birleştiler. Toplantı, gerici askersel diktatörlüğün faşist diktatörlüğe dönüşmesine ilişkin parti görüşünün Nisan 1983 MK Plenumunda çizilen çizginin, onaylanan Eylem Programı'nın mantıksal bir tamamlanması olduğunu belirtti ve Plenum'dan bu yana parti çalışmalarını gözden geçirdi. Toplantı boyunca örgüt sekreterleri bir dizi öneride bulundular ve önlerinde duran tüm sorunları tam bir açıklıkla dile getirdiler, yeni deneyler aktardılar.

TKP MK Politik Bürosu, tüm bu önerileri, ortaya konan sorunları, eleştiri ve özeleştirileri ayrıntılı biçimde görüşecek, gerekli kararları alacaktır.

Genişletilmiş Politik Büro toplantısı, dünya çapında ve ülke içinde artan tehlikelere karşın, halkın savaşımının yükselmesi için elverişli koşulların ve olanakların varlığını saptadı.

Eğer Türkiye barış güçleri de içinde, dünya barış güçleri daha aktif, daha kararlı biçimde çabalarını birleştirir ve yükseltirlerse, Pentagon'un saldırgan planlarını yenilgiye uğratmak, insanlığı bugün eşiğine geldiği nükleer savaş tehlikesinden kurtarmak olanaklıdır.

TKP dünya barış güçlerinin Prag asamblesinin çağrısına, buraya katılan Türk ve Kürt barış güçlerinden oluşan Türkiye delegasyonunun çabalarına büyük değer biçiyor. TKP Varşova Antlaşması Örgütü üyelerinin Moskova tepe toplantısında yeniden vurgulanan barış önerilerini, halkımızın ulusal çıkarlarıyla tam bir uyum içinde buluyor.

TKP nükleer terörü önlemek isteyen herkesi generallerin faşist terörünü göze alarak halkı uyarmaya, her yoldan barış savaşımını güçlendirmeye çağırıyor.

TKP tüm kapitalist ülkelerde sonbaharda yapılacak olan roket karşıtı yığınsal barış eylemlerine, yurt dışındaki tüm işçilerimizi ve öğrencilerimizi, aydınlarımızı aktif ve en geniş biçimde katılmaya çağırıyor.

Genişletilmiş Politik Büro toplantısı, partimizin barış savaşımındaki rolünün güçlendirilmesi, çabalarını yoğunlaştırması üzerinde durdu, daha etkin bir propagandanın, daha aktif bir yığın çalışmasının ve daha esnek bir işbirliği politikasının zorunluluğunu vurguladı.

Cuntanın manevra alanı ve tabanı bugün daha da daralmıştır. Egemen güçlerin politik egemenlik sistemindeki bunalımı çözmeyi, halkın barış, demokrasi, ekonomik ve sosyal haklar uğrundaki savaşımını önlemeyi faşist diktatörlük de başaramayacaktır.

TKP İstanbul'daki politik tutukluların ve yakınlarının cuntanın faşist baskılarına karşı yığınsal direnişine büyük değer biçiyor ve tüm parti örgütlerini, tüm yurtseverleri bu direnişi desteklemeye, politik genel af istemini yükseltmeye çağırıyor.

Genişletilmiş Politik Büro toplantısı, Amerikan emperyalizmine ve faşist cuntaya karşı, TKP Eylem Programı'ndaki istemler temelinde, adım adım bir ulusal direnişi hazırlamada, 6 Kasım seçimlerinde cunta rejimine ve onun yandaşlarına ağır bir darbe indirilmesi için demokrasi güçlerinin her çabayı göstermesinin büyük önem taşıdığını belirtti. Tüm parti örgütlerini, 18 Temmuz 1983 günlü TKP MK Bildirisi'nde belirtilen parti çizgisi temelinde, hazırlıklarını tamamlamaya çağırdı. Anayasa referandumundaki savaşım deneyimi yeni koşullara uydurulmalı, başta sol güçler, en geniş güçlerin eylem birliği için her çaba gösterilmelidir.

TKP MK Politik Bürosu'nun örgüt sekreterleriyle yaptığı genişletilmiş toplantısı, 1977 Parti Konferansı'ndan bu yana ve daha derin illegal koşullarda yapılan, örgütsel bakımdan en geniş temsil yeteneğindeki toplantı oldu. Bu toplantı, katılan tüm yoldaşların vurguladıkları gibi, partimizin Merkez Komitesi ve onun Politik Bürosu çevresindeki sarsılmaz birliğini bir kere daha kanıtladı.

Emekçiler ancak taksitle yaşayabiliyor

Artan hayat pahalılığı ve gerçek ücretlerin sürekli gerilemesi karşısında dar gelirli kesimlerin yaşamlarını ancak taksitle sürdürdükleri bildiriliyor. Son beş yılda, görünüşteki artışlara rağmen, paranın değeri düştüğü ve enflasyon hızı sürekli olarak yükseldiği için maaş ve ücretlerin satınalma gücünde görülen büyük gerileme memurların ve işçilerin yarısından çok fazlasını takside zorluyor. Halen Türkiye'de her 100 işçi ve memurdan 62'si taksitle yaşıyor.

İş bulamıyorum diye kendini astı

Halen varolan 3,5 milyon işsize her ay onbinlercesi daha eklenirken, Türkiye'de işsizlik yüzünden intihar olayları da çoğalmaya başladı. İşsizlik toplumsal düzende onarılmaz yaralar açarken kişilerin ruh sağlığını da olumsuz yönde etkiliyor. Eve ekmek götüremeyen, çocuklarını besleyemeyen aile reislerinin içine düştükleri derin bunalım intihar olaylarına yol açıyor.

Son olarak gazetelerde yer alan bir habere göre, Bilecik'in Bozüyük ilçesinde, 35 yaşındaki Yusuf Okumuş uzun süren işsizlik döneminden sonra, karısına *"Karıcığım, işe giremediğim için canıma kıyıyorum"* diye bir mektup bıraktı ve kendisini naylon iple tavana asarak, intihar etti.

Sanık savunmaları cuntayı mahkum ediyor

DİSK, Barış Derneği ve TİP davalarında savunmalar sürüyor

Cunta mahkemelerinde uluslararası yankılar uyandıran Barış Derneği, DISK davaları savunma aşamasına geldi. TIP davası da savunma aşamasına ulaşılan davalar arasında. Dev-Yol ve TKP davaları ise kalın sansür duvarları altında sürmekte. Büyük bir bölümü tamamlanan ve idam kararlarıyla tam bir "resmi cinayet"e dönüşen-PKK davaları da Askeri Yargıtay'ın incelemesinde. Bu arada Türkiye Maden-Iş Sendikası davası nihayet açıldı. Ancak bu sendikada etkinlik gösteren yüzlerce tutukludan sadece 64'ü mahkemeye çıkacak. Geri kalan işçiler tutukluluk durumları sürerek cunta zindanlarında bekliyorlar. Türkiye Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'in, gazetemizin 12 ve 13. sayfalarında sunduğumuz savunmasından ayrı olarak sözkonusu davalarla ilgili derlenen son haberleri aşağıda sunuyoruz.

DİSK Genel Başkanı Baştürk hücrede

DISK davasında delillerin tartışılması bitip savunmalara geçilirken DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, mahkemeye hakaret ettiği gerekçesiyle hakkında açılan davadan mahkum edildi ve duruşmaların disiplinini bozduğu gerekçesiyle bir hafta hücre cezasına çarptırıldı.

İsvan ve Apaydın da savunmalarını yaptılar

Barış Derneği davasında "savaş hali" hükümleri

● **Göker savunmasında, "Barıştan yana olmak bir tercih değil, zorunluluktur" dedi.**

Barış derneği davasında, yöneticiler savunmalarına başladıktan sonra mahkeme **"savaş hali"** uygulanması isteyerek savunmaları 1,5 saatle kısıtladı. Başkan Mahmut Dikerdem'in savunmasından sonra, Reha Isvan'ın savunması sırasında yapılan bu kısıtlama yanında, Mahmut Dikerdem hakkında, **"savunma sırasında savcıya hakaret"**ten iki yeni dava daha açıldı.

Barış Derneği Davası'nda, Dikerdem'den sonra savunma sırası gelen Reha Isvan kendisine yüklenen suçları kabul etmediğini bildirdikten sonra, savunmasını **"Sizin vereceğiniz hüküm, yalnız bizim özgürlüğümüzle derneğimizin aklanmasıyla ilgili olmayacak. Toplum olarak demokrasiyi, demokratik yaklaşımı benimsiyor muyuz? Yalnız kendi halkımız değil dünya kamuoyu da sizlerden bu sorunun cevabını bekliyor"** diyerek bitirdi.

Daha sonra savunma sırası gelen Istanbul Barosu Başkanı orhan Apaydın, **"Bu davada, Istanbul Barosu Başkanı sıfatımla temsil ettiğim kutsal savunma hakkı yargılanıyor."** dedi. Apaydın barış için savunmasında, *"barıştan yana olmak bir tercih meselesi değil, bir zorunluktur"* diyerek kendisine yöneltilen suçlamaları reddetti. Kitle örgütlerinin barıştan yana olmalarının ya da başkan ve yöneticilerinin Barış Derneği'nin çatısı altında toplanmasının suç sayılamayacağını bildiren Göker, daha sonra şunları söyledi:

"Anılan kişileri bir araya getiren, dünyada adil ve kalıcı bir barışın tesisi fikrinin toplumumuzda kazandığı güç ve yaygınlıktır. Bu fikrin haklılığıdır." Göker savunmasının son bölümünde iddia makamınca düşüncenin mahkum edilmek istendiğini belirterek şöyle dedi:

"Değişen değer yargılarının süratle ulusal sınırların ötesine taşındığı bir çağda, ülkelerden birinde barış fikrini, barış mücadelesini geriletmeye çalışmak abesle iştigaldir. Çünkü barış artık insanlığın tek özlemi, insanlığın ortak talebidir".

Harun Aykut Göker'in savunmasından sonra, TEK görevlilerinden Tahsin Usluoğlu'nun savunmasına geçildi. Usluoğlu 21 sayfalık savunmasında, Barış Derneği'nin açık olduğu dönemde hiç bir çalışmasının, toplantısının, açıklamalarının, yayınlarının kovuşturma konusu olmadığını belirterek, *"barışın, barış anlayışının yargılandığı tek ülke biziz"* dedi.

Derneklere üye olmanın anayasal bir

AYDIN ENGİN **Tırmık**

Sol memenin altındaki cevahir

Eğer bu yazıyı okuyacaksanız ve eğer hapiste filan değilseniz...burada durun. Sürdürmeyin okumayı. Içiyorsanız bir cigara yakın. Ya da gözlerinizi tavana dikin...ve son 24 saatinizi, ay değil, hafta, gün değil, sadece son 24 saatinizi gözlerinizin önüne getirin. Tek tek anımsayın. Neler yaptınız? Uyanışınızdan başlayın dilerseniz. Küçük ayrıntıları anımsayın. Yüzünüzü yıkamak için musluğa elinizi nasıl- alışkıncaattığınızı. Suyun sesini. Sonra kahvaltıyı anımsayın. Kızarmış ekmeğin kokusunu, peyniri, belki de peynirleri. Bardağınıza dumanı tüten bir bardak çay daha koyduğunuzu anımsayın. Çayın kokusunu da... Sonra günün öteki saatlerini. Ayrıntıları. Farkına bile varmadan yaptıklarınızı. Ayrıntısına kadar. Akşam eve dönüşünüzü, akşam yemeğini. Duş yaptıysanız, ılık duşun ferahlatıcı etkisinin bedeninizde yayılışını. Akşam yemeğinizi. Varsa küçük çocuğunuzla oynayışınızı. Onun saçlarının yüzünüze değişini ve hilesiz kahkahalarının duvarlardaki yankısını anımsayın...Duvarlardaki yankısını...Duvarlardaki yankısını...

* * *

Zindanların duvarlarında yankılanan direniş çığlıklarından söz etmek istiyoruz. Cuntanın zindanlarında savaşan ilericilerden, demokratlardan, devrimcilerden, yol arkadaşlarımızdan söz etmek istiyoruz. Haftalardır zorbalığa ve zorbalara karşı açlık greviyle direnen arkadaşlarımızdan, kardeşlerimizden söz etmek istiyoruz. Faşist sansürün duvarlarını delen, üç yıldan bu yana, cuntaya karşı en yaygın direnişi örgütleyen öncülerden söz etmek istiyoruz. Dünya kamuoyunun sağır kulaklarını tıkayamaz hale geldiği direniş türkülerinden söz etmek...

* * *

Çepeçevre kuşatılmışsınızdır: cop ve postal tekmeleriyle imansız saldırısını. Karşı duranın ölümüne hırpalandığı ve işkence masasından yeni kalkıp aranıza katılmış bir devrimcinin henüz kapanmamış yaralarına inen çivili postalları. Kasılıp kalışınız acıdan değil öfkedendir. Kuşatılmışlıktan, tutsak düşmüşlüktendir.

Işte rastgele seçilmiş parçalarla faşizmin zindanlarında geçen bir 24 saat...

Dönün yazının başına ve bir kez daha anımsayın son 24 saatinizi. Musluktan akan suyu ve kızarmış ekmeği ve çayın kokusunu ve küçük çocuğunuzun yüzünüze değen saçlarını ve katıksız kahkahalarının duvarlardaki yankısını...

* * *

*-Bütün bunlara kim dayanır?..*diye sormayacağız. Yanıtı belli sorulara ne gerek. Yedi iklim dört bucakta verildi bu sorunun yanıtı. Şili'de, Arjantin'de, El Salvador'da verildi, veriliyor. Ülkemizde verildi, veriliyor...

Demokratlar, devrimciler, komünistlerdir bu sınavdan yüzakıyla çıkan. Boyun eğmeyen ve yenilmeyen ve teslim olmayan. Nazım Hikmet'in erişilmez anlatımıyla *"Sol memesinin altındaki cevahir kararmayan"*lardır.

Evren cuntasına boyun eğmeyen kardeşlerimiz haftalardır açlık grevindeler. Açlıktan titreyen bacaklarının üstünde inatla dikiliyorlar ve savaşıyorlar. Üç yıldır ülkemizin üstüne ağır, karanlık bir yorgan çekmenin rehavetine kapılmış faşizm irkildi. O ağır, karanlık sessizlik yorganı delindi. Hapisanelerden yükselen direniş çığlıkları Istanbul göklerinde yankılanıyor. Sabahın puslu şafağında işe giden yoksul ve namuslu Istanbul halkı Metris'ten Kabaközü'nden, Sağmalcılar'dan, Sultanahmet'ten yükselen bir yiğit çığlıkla selamlıyorlar sabahı:

"Hayat denilen bu kavgaya girdik

nıdı.

Türkiye'de Sıkıyönetim ceza ve tutukevlerindeki koşullar dünya kamuoyu tarafından protesto edilirken, Baştürk'ün hücreye konması, DISK Genel Başkanı'nın bir süre önce söylemiş olduğu **"Hakkımızda istenen cezalar yavaş yavaş infaz ediliyor"** sözlerini bir kez daha doğruluyor.

...kı yargılanıyor." dedi. Apaydın barış için uğraşmanın bir görev olduğunu ve bu konuda en doğrusunu yaptığına inandığını söyleyerek Yasal bir derneğin kurucusu ve üyesi olmanın suç olmayacağını belirtti.

Öte yandan, Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) Genel Başkanı Harun Aykut Göker de yaptığı 31 sayfalık sa-

yargılandığı tek ülke biziz" dedi.

Derneklere üye olmanın anayasal bir hak olduğunu, Helsinki Nihai Belgesi'ne dayanarak Barış Derneği'nin kurulduğunu bildiren Usluoğlu, daha sonra şunları söyledi:

"Hiç kimseye, kanunda özel bir sınırlama yoksa derneğe neden üye olduğu sorulamaz. Ama, dava konumuzda olduğu gibi insanlar yasal derneklere üye olmaları nedeniyle ağır suçlamalarla karşı karşıya bırakılmaktadır...Oysa çalışmaları suç olmayan yasal bir derneğe üye olunmayacaktır da nereye üye olunacaktır."

çığlıkla selamlıyorlar sabahı:

"Hayat denilen bu kavgaya girdik
Çelik adımlarla yürüyoruz
Biz bu karanlık yolun sonunda
Doğacak güneşi görüyoruz"

* * *

Çepeçevre kuşatılmışsınızdır: Pislikle, puştlukla ve zorbalıkla. Yeşil köpüğe kesmiş yoğurtlu makarna, bulgur pilavı diye verilen kum ve taş bulamacı, taşlaşmış ve deve hamurundan beter asker tayını...Karın doyurmak değil, karın doldurmak bile olanaksızdır artık. Dün böyleydi. Bugün böyle. Yarın da böyle olacak. Öbürgün de. Daha sonraki gün de...

Su yıkanmak için değil *içmek* için düşlenen bir seraptır. Yılışık suratlı, çipil gözlü bir faşist subay ya da MHP artığı bir ipsiz çavuşun kahpece kapadığı bir ana musluktur sizi susuz bırakan.

Dün akşam aldığınız ılık duşu anımsayın. Cunta zindanında yıkanmak işkencedir diyenlere inanır mısınız? Ayların pisliğini taşıyan bedeninize ya kaynayan ya da buzlaşmış suları dökünüp daha iki sabun sürmüşken suların kapatılışını- kesilişini değil- kapatılışını ve askeri hamama dalan bir manga askerin sizi sille tokat dışarı atışını düşünün. Pislikten ekşi ekşi kokan iğrenç ve ıslak peştemallara sarınıp, hamam sıcağında daha da pis kokan çamaşırlarınızı, pantolonunuzu, gömleğinizi yeniden giyişinizi. Tüm bedeninizi saran kaşıntıyı ve yürek daraltan öfkeyi...

Ve bir gece yarısı koğuş kapısının kırılırcasına açılışını. Içeri dalan iki üç manga askerin hiç bir şey sormadan, hiç bir şey söylemeden

Ey bu yazıyı okuyanlar!.. Ey Batı Avrupa'nın bir kentinde karınca kararınca ülkemiz için, Türkiye için, Türkiye'de emeğin zaferi için döğüşenler... Ey bu yazının ulaştığı yüzlerce binlik göçmen işçi ordusunun namuslu erleri, Istanbul'a kulak verin. Cunta zindanlarının duvarlarında yankılanan, Istanbul göklerinde çınlayan bu direniş çığlığını dünya kamuoyunun sağır kulaklarına haykırın. Kardeşlerimize, halkımızın en yiğit, en kahraman evlatlarına omuzdaşlık edin. Cuntanın kara duvarlarında açılan deliği daha da büyütmek, daha da büyütmek, faşistleri yalnızlıklarının, yalıtılmışlıklarının ürkütücü karanlığına biraz daha itmek için davranın...

* * *

Ve her sabah yüzünüzü yıkarken...tam da musluğu açtığınız sırada: Durun! Aynadaki *"siz"*le hesaplaşın. Aynadaki *"sizin"* gözlerinin içine, gözünüzü kaçırmadan, cesurca bakın ve cesurca sorun:

-Ben bugün, zindanlarda savaşan kardeşlerim için ne yaptım?

Soruya, gözünüzü kaçırmadan, sesiniz titremeden, kaçamaksız yanıt verebiliyor musunuz?..

TIP yöneticileri davası savunmalarla sürüyor

Merkez Yönetim Kurulu üyesi 17 kişi için 8-15 yıl, diğer yöneticiler için 5-12 yıl arası hapis cezaları istenen 144 sanıklı Türkiye Işçi Partisi davasında, savcı, esas hakkındaki mütalaasında, yargılanan TIP yöneticileri ve üyelerini TIP'i illegal bir cemiyete dönüştürmek ve varolan düzeni marksist-leninist ilkeler doğrultusunda yıkmayı amaçlamakla suçladıktan sonra TIP davası da savunma aşamasına geldi.

13 imzalı MYK üyelerinin ortak savunmalarında mahkemenin, partinin tüzel kişiliğini yargılamakta yetkisiz olduğu ve davanın sol güçlere karşı yürütülen diğer davalar gibi siyasal nitelikte bulunduğu belirtiliyor. 12 Eylül öncesi anarşi ve terörün sorumlusunun sol güçler ve demokrasi güçleri olmadığı, asıl sorumluların tekelci sermaye ve beslediği çeteler olduğu sergileniyor. Işçi ve emekçi sınıfının en doğal örgütlenme haklarının savcılıkça yasa dışılıkla suçlanmasının insanlık suçu olduğunu dile getiren ortak savunmada, Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren koşulların analizi yapılarak demokratik hak ve özgürlüklerin ve ulusal bağımsızlığın gerçek savunucularının suçlanan sol ve demokratik güçler olduğu belirtiliyor.

TIP Davası'nın bir özelliği de, MHP yöneticileri davasının **"parti davası"**na dönüşmemesine büyük özen gösterilirken siyasal davalara ancak Anayasa mahkemesinin bakabileceği kesin hükmüne rağmen, TIP Davası'nın bir **"parti davası"** olarak sürmesidir.

Dev-Yol Davasında üç ömür boyu hapis

Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce sürdürülen Izmit Dev-Yol davasında üç kişi ömür boyu hapis ve geri kalan sekiz kişi de bir yıl ile 15 yıl arasında hapisle cezalandırılırken, altı kişi delil yetersizliğinden beraat etti.

Cunta mahkemesi, Mustafa Levent Taş, Niyazi Yılmaz ve Ilyas Altuntaş'ı önce idam cezasına mahkum etti ve daha sonra bu cezayı ömür boyu hapis cezasına çevrildi. Davanın öteki kişileri olan M.Ali Ince, Nazif Korkmaz, Özcan Parlak, Osman Bıdık, Cemal Yorulmaz, Mülazım Kara, Aziz Avcı ve Güngör Yılmaz 1-15 yıl arasında değişen hapisle cezalandırıldı.

Politika Gazetesi yöneticileri de bu davaya dahil edildi

Türkiye Maden-Iş Sendikası için de dava açıldı

12 Eylül darbesinden üç yıl sonra DISK'e bağlı Maden Iş sendikası genel yönetim, denetim ve onur kurulu üyeleri ve bölge işyeri temsilcileriyle Politika Gazetesi ve MIPAŞ yöneticilerinin bazılarını içeren yeni bir dava açıldı. 64 sanık 6 yıl 8 ay ile 20 yıl arasında değişen hapis cezası istemiyle yargılanacaklar.

822 sayfalık iddianamede, Maden Iş ve aynı davada yargılanacak Politika Gazetesi ve MIPAŞ yöneticilerinden 338 kişinin bu davaya bağlı olarak arandıkları bunların iddianameye dahil edilmedikleri, ancak haklarındaki soruşturmanın sürdürüldüğü belirtiliyor.

Maden Iş davası soruşturmasında askeri savcılar sendikanın, **"Anayasal devlet düzenini işçi sınıfı öncülüğünde, başta köylüler olmak üzere diğer katmanlarla birlikte silahlı halk ihtilali ile yıkarak yerine marksist-leninist işçi sınıfı iktidarına dayalı proleterya diktatörlüğünü kurmayı amaçladığını"** iddia ediyorlar.

DISK davasında halen idam istemiyle yargılanmakta olan Maden Iş yöneticileri bu davaya dahil edilmiyor. maden Iş Genel başkanı Mehmet Karaca ve diğer yöneticiler de bulunamadıkları için bu davada halen başka davalardan tutuklu bulunan Politika Gazetesi Yazı Işleri Müdürü Aydın Şenesen, gazetenin idare müdürü Ismail Inanç ve Maden Iş sendikası tarafından kurulan MIPAŞ şirketinin genel müdürü Birol Özkay dahil, 64 kişi yargılanacak.

Maden Iş sendikası hakkındaki davanın 12 Eylül'den üç yıl sonra ve şu günlerde açılması, bir yandan iddianamede adı geçen tüm Maden Iş yöneticilerinin ele geçirilememesi ve kamuoyu açısından önemli adların ve yöneticilerin bulunamamasına, öte yandan da DISK ve sendikaları çevresindeki baskı ve karalama ağının Cunta'nın çeşitli siyasal güçlüklerle karşıkarşıya bulunduğu şu günlerde yoğunlaştırmak istemesine bağlanıyor.

Anayasayı Koruma Örgütü sorumlusu açıklamak zorunda kaldı

Sığınmacı dosyaları Türkiye'ye CIA üzerinden aktarılıyor

● **Idari mahkemelerde açılan davalarda sığınmacılar konusunda Federal Almanya ile Türkiye arasındaki işbirliğinin yeni kanıtları ortaya çıkıyor**

Dev-Yol'lu bir sığınmacının davasının görülmekte olduğu Mainz Idari Mahkemesi'nin bir duruşması sırasında, *"Verfassungsschutz"* (Anayasayı Koruma Örgütü) Dairesi sözcüsü, Federal Almanya'dan politik sığınma isteyen Türkiyeliler hakkındaki bilgilerin NATO gizli haberalma servislerine, özellikle CIA'ye (Amerikan Gizli Haberalma Örgütü'ne) iletildiğini doğruladı.

Batı Berlin'de yayınlanan *Tageszeitung* gazetesinin 2 Ağustos günlü sayısında yer alan habere göre, Dev-Yol'lu bir sığınmacının davasına bakmakta olan Mainz Idari Mahkemesi, sığınmacının isteği üzerine *"Verfassungsschutz"*'un sığınmacıların işlemlerinden sorumlusu Brox'un tanıklığına başvurdu. Brox, mahkemede verdiği ifadede, sığınma başvurularını karara bağlayan Zirndorf'taki Bundesamt'tan Verfassungsschutz'a aktarılan bilgilerin sığınmacının geldiği ülkenin haber alma örgütlerine aktarıldığı yolundaki iddiaları reddetmesine rağmen, bu bilgilerin *"Federal Almanya ile ilişkileri dostça olan diğer ülkelerin makamlarına aktarılmadığını da söyleyemeyiz"* dedi.

Brox'un mahkemede verdiği bu ifade ile, Zirndorf'daki Bundesamt'ın sığınmacılar hakkındaki bilgilerin Verfassungsschutz'a aktarıldığı bir kez daha *"resmen"* kabul edilirken, bu bilgilerin orada da kalmayıp *"dost ülkelerin makamlarına"*'da, örneğin NATO gizli haberalma servislerine, özellikle CIA'ye aktarıldığı, Türkiye resmi makamlarının da sığınmacılar konusundaki bilgileri bu kanaldan elde ettikleri yolundaki iddialarda doğrulanmış oldu.

Siyasal sığınmacılar konusunda Türkiye istihbarat örgütleri Alman resmi makamlarının açık işbirliği bilindiği gibi gazetemizin daha önceki sayılarında yer alan haberlerimizde de kanıtlanmıştı. Örneğin Federal Almanya Başbakan Yardımcısı Möllmann, geri gönderilen sığınmacıların Tunceli ve Diyarbakır'daki kamplarda toplanıp işkence altında sorgulanmalarına ilişkin haberleri dolaylı olarak doğrulamıştı. Möllmann, **"Toplu-ca geri göndermelerde biz Türkiye'nin sınır sorumlularını önceden haberdar ediyoruz"** dedi.

Büyükelçi Oncken

Öteyandan Federal Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Oncken'in de sığınmacılar konusunda iki devlet arasında daha sıkı işbirliği kurulması için çaba harcadığı bildiriliyor. Oncken'in özellikle, sığınmacıların Alman mahkemelerinde açtığı davaların reddedilebilmesi için Türkiye'den kanıt sağlamaya çalıştığı, örneğin **"Geri gönderilenlere Türkiye'de işkence yapılmamaktadır"** biçiminde resmi belgeler sağlamak için çaba harcadığı bildiriliyor.

Kiliseye sığınan Bahriye Çekinmez'in durumu hala belirsiz

Gelsenkirchen'de yabancılar polisinin her türlü yasallığı çiğneyerek sınırdışı etmek istediği Bahriye Çekinmez'in durumu halen çözümlenebilmiş değil. Üç çocuklu ve bir Türkiyeli madencinin dul eşi olan Bahriye Çekinmez, kocasından aldığı emekli aylığı ile yaşamını sürdürürken, yabancılar polisince ülkeyi terketmeye davet edilmiş ve bu yüzden bir kiliseye sığınmak zorunda kalmıştı.

Yöredeki Türkiyeli ve Alman kuruluşların desteği ile geniş bir kamuoyu desteği sağlayan Bahriye Çekinmez halen kilisede kalıyor. Kilise papazı izin vermediği için polis müdahele edemiyor. Ancak üç çocuklu dul emekçi kadının yaşamını kilisede sürdürmesi de olanaksız. Bayan Çekinmez'e destek olan ilerici kuruluşlar her türlü yasal yolu deniyorlar.

Federal Almanya'da sendikal hareketin yeni hedefi: 35 saatlik iş haftası

Federal Almanya'da DGB çatısı altında toplanan sendikalar önümüzdeki dönemin savaşım hedefi olarak 35 saatlik çalışma haftasını saptadılar. Savaş sonrası yılları izleyen *"refah"* döneminin belirgin bir biçimde sona ermesi ve emperyalist sistemin yapısallaşmış bunalımının Federal Almanya ekonomisini olumsuz yönde ve sert etkilemesi üzerine başgösteren bunalımı hafifletmenin araçlarından biri olarak önerilen 35 saatlik çalışma haftası daha şimdiden çok sert tartışmalara yol açtı. Işsizliğin 2 milyon duvarını aşıp hızla 3 milyona doğru yürüdüğü Federal Almanya'da DGB sendikaları, yeni işyerleri yaratabilmenin 35 saatlik bir çalışma haf-

Her yıl söylenen türkü: E-5, E-5 dedikleri

Röportaj: **MEHMET ÜNAL**

Günlerden 2 Temmuz, Cumartesi, saat sabahın 5'i... Sanki herkes sözleşmiş te yola çıkmış! Diyelim ki onbin, yirmibin, ellibin insan... Güneye, Almanya'nın güneyine doğru giden tüm yollar araba ve insan dolu, kimisi ağır akan trafikte **"bir kilometre daha, bir kilometre daha"** diyerek yol almaya çalışırken, kimileri boş bulduğu her yerde kah kahvaltı ediyor, kah uyuyor; ya da arabasını tamir etmeye çalışıyor.

Otomobillerde çeşitli ülkelerin plakaları olmasına rağmen, Türkiyelileri tanımamak olanaksız... Tek amaç, tek duygu, hepsinin ortak yanı: HASRET! Kiminle konuştuysak, gidiş nedeni olarak **"Hasret"** diye yanıtladı. Tükenmeyen hasret-

dılar mı, sanıyorsun ki bunlar senden. Nerde? Hepsinin amacı aynı, onlar da bizim fırsatçılar. Yakaladılar mı allahına kadar kazıklıyorlar. Trafik sorunu da başka. Sanki tüm polisleri bu yol üzerinde göreve gönderiyorlar. hangi hareketi doğru yaptın, hangisini yanlış, anlamak saptamak zor... Birçok yerlerde hiçbir tabela olmamasına rağmen, polis burası park yasağı olan yer dedi miydi haklı çıkıyor. Önce pasaportumuzu istiyorlar. Pasaportu kaptırınca geri almak için ne derlerse yapmak zorundasın. Bu yüzden haksız ceza verenler çok...

Ya peki Bulgaristan

Bulgaristan'ı soruyoruz bir başkasına: **"Orada da karşılaşıyor musunuz böyle davranışlarla? Gazeteler Bulgaristan kötü falan diye yazıyorlar boyuna..."** **"hayır"** diye yanıtlıyor. **"Onlar cezayı hak ettin mi alıyorlar"** diye sürdürüyor konuşmasını. **"Bulgaristan'da kurallara uydun mu mesele yok. Ama bizimkilerin birçoğu sollamalarda zayıf kalıyorlar, tabi polis bunu afetmiyor. Bana şimdiye dek haksız davranışta bulunmadılar. O gazeteler asıl Türkiye sınırında Türkiye trafik polisiyle karşılaştıkları sorunları anlatsınlar. Alamancıları gördüler mi, akbaba gibi üşüşüyorlar. Yurtdışında çalışanlar, geri dönünce bunları unutuyorlar galiba..."**

Yollar uzun... yollar çileli: Ama HASRET... Dönüşten, temelli dönüşten dem vuruyoruz. Hiç kimse eskisi gibi **"bir yıl daha"** **"bir yıl daha"** diye yanıtlamadı bu kez. Bazıları kendilerine göre hesaplarını yapmışlar. Dönecekler. Evdeki hesap çarşıya uyarsa planlarını uygulayacaklar. Diğerlerinin çocukları bulundukları ülkelerde okula gidiyorlar, kimisi ana dilini iyi bilmiyor. Bir de en önemlisi, Türkiye'de işsiz kalma korkusu. Yurt dışında işi olanlar, Türkiye'deki durumu görünce artık dönüşü düşünmemeğe başlamışlar. Daha doğrusu yaptıkları dönüş planlarına kendileri de inanmaz olmuşlar yavaş yavaş. **"10 bin 500 Alman Markı da dönme umudunu tazeleyemiyecek"** diyor, şimdi Münih'li eski Diyarbakır'lı Halil...

"Türkiye'den geldik
uzak demeden
Gurbet değil hasret bizi tüketen"

hepsinin ortak yanı: HASRET! Kiminle konuştuysak, gidiş nedeni olarak **"Hasret"** diye yanıtladı. Tükenmeyen hasret. Kimisi yeni, birkaç yıllık, kimiyse daha yaşlı, en az on yıllık.

Tahsin Incirci'nin bestelediği bir türkünün bir satırı akla takılıp kalıyor: **"Gurbet değil hasret bizi tüketen"**

Yollar uzun... Yollar çileli... Yollar kederli... Kaza sorunu da var. Kazanç az, arabalar pek iyi değil. Kah tekeri patlar, kah motorda bir arıza...

"Arabanıza çok yük yüklüyorsunuz" diye yerenleri anlayamadığına değiniyor Sivaslı Ali: **"Hediye, bir küçük armağan bir anı bizden Türkiye'deki tanıdık, akrabalara... Adettir, armağansız gidilmez. Bir acı kahvenin kırk yıl hatırı var denilir bizde."** Ve arabalar doluyor, doluyor... Yollar uzun, dertli... Yanlış söylenmemiş yanlış yazılmamış. **"Ömür biter yol bitmez"** diye. Belki de bizim için yazılmış. Belkisi fazla, bizim için.

Paşa güya düzeltecekti!

Yollar uzun, yollar çileli. Vizeler, kontroller, saçı kara, teni esmerce olanlara güvensizlik... Hepsi ayrı dert, ayrı uğraş isteyen şeyler. Hele Türkiye sınırı daha başka bir dert... Paşa güya düzeltecekti, diyor Belçika'da çalışan bir işçi. Adını gizli tutmamı tembihlemeyi de unutmuyor. Cuxhafen'den başka bir işçi doğruluyor onu: **"Yüz mark, ikiyüz mark verdin mi işin çabuk bitiyor. Yoksa bekle de bekle... Haraçsız olmuyor beyim"...**

"Neden mi bu kadar yolu göze alıyoruz? Yapma ağabey, sen bari sorma. Biliyon işte: HASRET! Bitmeyen hasret" diye vurguluyor tekrar. **"Onyedi yıl oldu bitmedi. Bitmesin abi, güzel bu hasret, çok güzel. Türkiye'deki o bir ay bizi senenin geri kalan aylarında ayakta tutuyor. Neden mi hala gurbetteyiz? Işgücü satıyoruz abi, işgücü... memlekette satabilsek orada satarız... Bizim aileden üç kişiyiz. Üçümüz de ayrı ülkelerde. Senede bir ay Türkiye'de bir araya gelebiliyoruz. Senede yalnızca bir kez doyasıya biraraya gelebiliyoruz".**

Belçika'da çalışan Asaf Çağlar, gözleri dolu dolu bunları anlatıyor.

Birkaç kilometre ötede minibüsün gölgesinde yemek yiyor, çocukları ile Sivaslı Ali... Önce yemeğe davet ediyorlar. Mutlaka bir tadına bakmalıyız evde yaptıkları köftenin. **"Herşeyimizi yanımıza alırız"** diye anlatıyor. Yoksa E 5 yolundaki lokantalarda yemek yiyebilmek için milyoner olmak gerekir. Herşey normalinden dört-beş misli pahalı.. Ya sınırdaki Türk lokantalarına ne dersin? Bir bayrak koyuyorlar, bir de taze balık ve tavuk yaz-

İşte E-5. Bitmek tükenmek bilmeyen kilometreler, kilometreler ve izinci arabaları...

E-5'de bir park yeri: Hemen tümü Türkiyeli göçmenlerin arabaları

...milyona doğru yürüdüğü Federal Almanya'da DGB sendikaları, yeni işyerleri yaratabilmenin 35 saatlik bir çalışma haftası ile başarılabileceğini savunuyor. Işverenler ise işçi ücretlerinin ekonomik bunalım süresince dondurulmasını öneriyorlar.

Yaklaşan sonbahar aylarında daha da hız kazanması beklenen 35 saatlik çalışma haftası istemi, Federal Almanya'da halen yürürlükte olan toplu sözleşmelerin bitim süresi olan 1983 sonundan itibaren şiddetlenecek.

Federal Almanya işçi sınıfı arasında büyük ölçüde benimsenen 35 saatlik iş haftası hedefi, Federal Alman işçi sınıfı üstünde belirgin bir ağırlığı olan Sosyal Demokrat Parti tarafından da- gereken ağırlık ve açıklıkta olmamakla birliktesavunuluyor. Örneğin parti liderliğini Helmut Schmidt'ten devralan Vogel'ın demeçleri bu yönde.

35 saatlik iş haftası istemi, artı-değer sömürüsünü belli ölçülerde azaltması ve işçi sınıfının demokratik-sendikal kazanım hedefleri arasında yer alması bakımından komünistler tarafından da benimseniyor. Sonbaharda ABD roketlerine karşı dev boyutlu yığın gösterilerine hazırlanan Federal Alman işçi sınıfının, 35 saatlik çalışma haftası istemi ile barış savaşımını *"kaynaştırması"* gereği özellikle vurgulanıyor ve ABD'nin azgın silahlanma harcamalarının yarattığı yüksek faiz politikasının Federal Almanya'daki ekonomik krizi daha da derinleştirdiğine dikkat çekiliyor.

Bu arada yabancı düşmanlarının en genel-geçer tanıtlarından (argüman) biri olan *"yabancılar giderse işsizlik azalır"* iddialarının karşısına *"35 saatlik iş haftası"* belgisi ile çıkılması, Türkiyeli göçmen işçiler açısından 35 saatlik çalışma haftası için savaşıma katılma gereğine özel bir önem ve anlam da kazandırıyor.

Türkiye Postası önümüzdeki sayılarından itibaren 35 saatlik çalışma haftası savaşımıyla ilgili daha geniş haber, röportaj ve incelemeler sunacaktır.

BAŞSAĞLIĞI

Tutulduğu amansız hastalıktan kurtulamayarak, daha 5 yaşındayken aramızdan ayrılan küçük ÜMIT ÇAPRAZ'ın ölümü hepimizi yasa boğdu. Kederli ailesi MUSTAFA ve DÜRDANE ÇAPRAZ çiftine başsağlı dileriz.

KARLSRUHE ÇEVRESİNDEKİ ARKADAŞLARI

Essen'de Neo-faşistlere karşı etkili bir eylem

● **Neo-Nazilerin 4 Ağustos'a kadar Federal Almanya'yı terketmelerini istediği Türkiyeli emekçiler 4 Ağustos günü Essen'de yüzlerce Alman'ın da katıldığı bir "Dostluk Şenliği" düzenleyerek Neo-Nazilere yanıt verdiler**

Federal hükümet Türkiyeli emekçileri kesin dönüşe zorlayıcı önlemleri ardarda alırken neo-nazi gruplar da bildiri, duvar yazısı, fiili saldırılarla Türkiyelileri bıktırmaya çabalıyorlar. Nitekim Kasım 1982'den bu yana Federal Almanya'nın her tarafında dağıtılan ve Almanları Türkiyelilere karşı savaşa çağıran bildiriler Essen'de de dağıtıldı. Bildirilerin görülmesi üzerine harekete geçen Alman demokrasi güçleri ve Essen Türkiyeli Işçiler Derneği yetkilileri Belediye Başkanlığı'nı, Yabancılar Meclisi'ni, DGB'yi ve basını geniş ölçüde bilgilendirdi.

Bildiride, Neo-Faşistlerin 4 Ağustos'a kadar Türklerin BRD'yi terketmeleri; terketmedikleri takdirde karşı harekete geçecekleri tehdidi yeralıyordu. Alman demokrasi güçleri aynı gün Essen Türk Merkezinde *"Yabancı Düşmanlığına karşı Dostluk Şenliği"* düzenlediler. Kalabalık bir Alman topluluğunun katıldığı şenlikte Belediye Başkanının gönderdiği mesaj okundu, Zimmermann'ın Yabancılar Raporu protesto edildi; Neo-faşistlere geçit verilmeyeceği belirtildi.

Dostluk gecesinde Alman ve diğer uluslardan öğrenci ve işçiler, Türkiye'de Metris'te 2500 ilericinin sürdürdüğü açlık grevinin haklı bir direniş olduğunu, insan haklarını ayaklar altına alan cuntanın kara yüzünü artık saklayamadığını belirterek uluslararası dayanışmayı daha da yükseltme kararı aldılar. Ayrıca Essen ASTA Anti Faşistler Birliği ve MSB Spartaküs de olayı bildirilerle kınadılar.

İlerici güçler faşist Cuntaya karşı birleşiyorlar

12 Eylül'ün üçüncü yıldönümü büyük gösterilerle protesto edilecek

● **Federal Almanya'da 20 Örgüt ortak bir eylem platformu imzaladılar**

● **Batı Avrupa'nın öteki ülkelerindeki eylem birliği çalışmaları sürüyor**

12 Eylül gerici darbesinin üçüncü yıldönümü yaklaşırken Batı Avrupa'daki Türk ve Kürt ilerici güçleri, göçmen işçi örgütleri aralarında eylem birliği yaparak büyük protesto gösterilerine hazırlanıyorlar. Federal Almanya'da 20 örgüt bir süreden beri sürdürdükleri görüşmeler sonucunda 10 Eylül Cumartesi günü Köln'de yapılacak protesto gösterisi için bir platform imzaladılar. Platforma imza atanlar dışında kalan 7 örgüt de bu protesto yürüyüşüne katılacaklarını açıkladılar.

Türkiye Postası muhabirlerinin bildirdiğine göre, Hollanda, Danimarka, Fransa, Isveç, Belçika, Ingiltere, Isviçre ve Yunanistan'da da Türk ve Kürt ilerici güçleri aynı amaca yönelik eylem birliği çalışmaları sürdürüyorlar.

Federal Almanya'da

Federal Almanya'da bir süreden beri yürümekte olan eylem birliği çalışmaları 20 örgüt arasında 12 Eylül'ün üçüncü yılında yapılacak merkezi yürüyüş konusunda ortak bir platformun imzalanması ve 27 örgütün imzasını taşıyan **"yürüyüşe çağrı"** bildirisinin imzalanmasıyla tamamlanma aşamasına gelmiş bulunuyor. Önümüzdeki günlerde yaygın dağıtımına başlanacak **"Protesto Yürüyüşüne Çağrı"** bildirisinin dışında Türkçe ve Almanca afişlerin de çıkartılacağı bildiriliyor. Miting alanında yapılacak konuşmalar konusunda ortak çalışmalarını sürdüren örgütler, kortejdeki yerlerini de kura çekerek belirlemiş bulunuyorlar.

12 Eylül'ü protesto eylemleri konusunda aralarında ortak bir platform oluşturarak bunu imzalamış olan örgütler şunlardır:

Av. Dev-Genç, ATIF, BIRKOM (Devrimci Işçi, Serxwebun, Işçinin Sesi, Kıvılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş), **DIB-FAK, FIDEF, Işçi Gerçeği, Kawa, KKDK-Federasyon, KOÇ-KAK, KOMKAR, Partizan, Proleter Dayanışma ve Tekoşin Taraftarları.**

Bu örgütler imzalamış oldukları platformun "politik içeriği"ni 7 maddede toplamış bulunuyorlar:

● Askeri faşist diktatörlüğün yıkılması, yerine halkın kendi demokratik iktidarının kurulması uğruna, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda işçi sınıfımızın ve halklarımızın değişik biçimlerde yürüttüğü demokratik mücadeleyi desteklemek.

● Cuntanın **"demokrasiye dönüş"** ve **"seçimler"** aldatmacasına karşı çıkıp teşhir etmek, halklarımızın kendi gerçek demokrasileri için verdikleri mücadele ile dayanışmaya gitmek.

● Başta ABD, Federal Almanya ve onların saldırgan örgütü NATO olmak üzere, emperyalistlerin askeri cuntayı yaşatmaya yönelik her türlü politik, askeri ve ekonomik desteğine karşı çıkmak.

● Uluslararası planda emperyalizmin savaş kışkırtıcılığının bir parçası olarak, ABD'nin Ortadoğu'daki mevzilerini daha da genişletmek için, tehdit, şantaj ve yayılma aracı olarak kullandığı faşist generaller çetesinin bölgedeki savaş kışkırtıcı politikasına karşı çıkmak.

● Kürt ulusunun (ayrı devlet kurma hakkı da dahil olmak üzere) kendi kaderini kendisinin tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmak.

● Federal Almanya Cumhuriyeti'nde artan işsizliğe, sosyal ve demokratik hakların kısıtlanmasına, Federal Alman devletinin ve Türkiye gericiliğinin elele ırkçı, şoven kışkırtmasıyla tehlikeli boyutlara ulaşan yabancı düşmanlığına, iltica hakkının gaspına, neo-nazi ve gerici güçlerin saldırılarına, savaş hazırlığına karşı çıkmak için yerli ve yabancı işçilerin birliğini, ortak mücadelesini savunmak.

● Türkiye gericiliğinin öteden beri Federal Almanya'daki işçilerin mücadele birliğini bozmak için sürdürdüğü ırkçı, şoven gerici çabalara karşı çıkmak.

> **Federal Almanya'da**
>
> **ASKERI FAŞIST CUNTAYI PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ**
>
> Tarih: **10 Eylül Cumartesi**
> Kent: **Köln**
> Toplanma yeri: **Ebertplatz (Theodor-Heuss-Ring)**
> Saat: **10.30**
> Miting yeri: **Neumarkt**
>
> **Katılan Örgütler**
>
> **Avrupa Dev-Genç, ATIF, BIRKOM** (Devrimci Işçi, Serxwebun, Işçinin Sesi, Kıvılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş), **DIB-FAK, FIDEF, Işçi Gerçeği, Kawa, KKDK -Federasyon-, KOÇ-KAK, KOMKAR, Partizan, Proleter Dayanışma, Tekoşin taraftarları.**
> (Platform dışı yürüyüşe katılanlar) **DIDF, Denge KOMAL, Gerçek, KKDK, KHE, Kurtuluş, Devrimci Kurtuluş.**

Protesto Yürüyüşüne Çağrı

Platformu imzalayan 20 örgüt ve 10 Eylül günü yapılacak merkezi yürüyüşe platform dışında katılan **DIDF, Denge KOMAL, Gerçek, KKDK, KHE, Kurtuluş** ve **Devrimci Kurtuluş**'tan oluşan 7 örgüt ortak bir bildiri yayınlayarak **"Türkiyeli ve Kürdistanlı işçileri, emekçileri, devrimcileri, demokratları, Federal Almanya'daki tüm anti-faşist ve demokratik güçleri"** yapılacak protesto yürüyüşüne katılmaya çağırdılar. Yayınlanan çağrıda 27 örgütün ortak istemleri şöyle belirlendi:

● Faşist cuntanın idam, işkence ve katliamlarına son.

● Faşist cuntanın güdümündeki tek tip sendikacılığa hayır. DISK, TÖB-DER ve diğer kapatılan halkın tüm siyasi, ekonomik, demokratik örgütlerine özgürlük. Toplu sözleşme ve sınırsız grev hakkı.

● Kürt ulusu üzerinde sürdürülen ırkçı, şoven, asimilasyon, soykırımı ve "emniyet bölgeleri" adı altındaki mecburi iskan politika ve uygulamalarına son.

● Tüm anti-faşist tutuklulara özgürlük ve genel af.

● NATO'ya, ABD çevik kuvvetlerine, onların Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki üslerine, yeni yapılan ve genişletilen havaalanlarına hayır.

● Başta F.Almanya ve ABD olmak üzere, gerici askeri cuntaya yapılan her türlü askeri ve ekonomik yardıma son.

● Yabancı düşmanlığına, yabancı işçiler üzerindeki her türlü baskıya hayır.

Heilbronn-Neckarsulm'de Uluslararası Af Örgütü'nün düzenlediği toplantıda Cuntanın işkenceleri sergilendi

... üzerindeki her türlü baskıya hayır.
Yabancılara eşit haklar tanınmalıdır.

● İltica hakkının gaspedilmesine, ilticacıların geri gönderilmesine ve devrimcilerin cuntaya iadesine hayır.

● F.Almanya'daki sosyal kısıtlamalara, yabancı işçilerin geri gönderilme zorlamalarına, işsizliğe, savaş hazırlığına, cuntanın ve F.Alman hükümetinin Türkiye ve T.Kürdistanlı işçiler üzerindeki satış anlaşmalarına, F.Almanya'ya atom roketlerinin yerleştirilmesine karşı, yerli, yabancı işçiler ve barış hareketi omuz omuza.

● Dünyadaki bütün nükleer silahların imha edilmesi için mücadele edelim.

● Kahrolsun ABD emperyalizminin kuklası faşist cuntanın, Irak yönetimi ile anlaşarak, Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesine, Irak devrimci demokratik hareketine ve Ortadoğu halklarına yönelik saldırısı.

● Yaşasın ezilen Ortadoğu ve tüm dünya halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleri ve enternasyonalist dayanışması.

10. yıldönümünde 11 Eylül faşist cuntasına karşı direnen Şili halkını selamlıyoruz.

● F.Almanya'daki tüm neo-faşist ve faşist Türk örgütleri kapatılmalıdır.

Heilbronn-Neckarsulm'de Uluslararası Af Örgütü'nün düzenlediği toplantıda Cuntanın işkenceleri sergilendi

Diyarbakır Askeri Cezaevi'ni bir Alman anlatıyor

Soner GÜRLER

Uluslararası Af Örgütü Heilbronn Grubu 8 Temmuz Cuma akşamı Neckarsulm'da **"Diyarbakır Cezaevindeki işkenceler"** konulu bir toplantı düzenledi.

Toplantıya PKK davasından Diyarbakır cezaevinde tutuklu bulunan Kürt ilericilerin savunmasını yapan ve daha sonra kendisi de aynı cezaevinde tutuklu kalan ve işkence gören avukat Hüseyin Yıldırım ile Türkiye aleyhine propaganda iddiasıyla yine Diyarbakır cezaevinde tutuklu kalan Alman yurttaşı Ralph Braun katıldılar.

Uluslararası Af Örgütü Heilbronn Grubu Başkanı Tomislav Potocnjak'ın açtığı toplantıda, Potocnjak **"12 Eylül 1980'den itibaren Türkiye'de iktidarı ele geçiren faşist Cunta tüm dünyanın gözü önünde insanlık suçu işlemekte; altına imza attığı uluslararası sözleşmeleri açıkça çiğnemektedir. Cunta, iktidara geldikten sonra neyi değiştirdi ki? Halkın ekonomik koşullarında belirli bir düzelme görülmediğinden başka, hergeçen gün dar gelirlilerin ekmeğinden bir dilim daha kesiliyor. Değişen tek şey, sokaktaki terör şimdi devlet denetimi altındaki cezaevlerine geçmiş durumda". Türkiye'de politik tutukluların avukatlarınca, en fazla üçer dakikaya varan tutukluyla konuşma süresi içinde bu kişilerin savunmalarının hazırlanamıyacağını böylece savunma hakkının ortadan kaldırıldığını vurgulayan Potocnjak, "Federal Almanya'daki devlet yöneticileri ve onlara bağlı makamlar bütün bunları görmezlikten gelmektedirler. Örneğin ilticacılar konusu. İşkencelere ilişkin bunca kanıtın elde olduğu bir ortamda, 'Türkiye'de işkence olağandır', bu sebeple işkence iltica nedeni olamaz"** diyen üst mahkeme kararlarına değindi ve Mannheim Yüksek Eyalet Mahkemesinin bundan altı ay kadar önce almış olduğu kararı gösterdi. Buna bağlı olarak Zimmermann kağıdı diye adlandırılan **"Içişleri Bakanlığı Yabancılar Raporuna"** da değinen örgüt başkanı **"Bütün bunlar bizim inançlarımıza ters şeylerdir, susmayın konuşun"** dedi.

Avukat Hüseyin Yıldırım (sağda) turist rehberi Ralph Braun (solda) toplantıda cezaevi yaşantısını anlatıyorlar

PKK avukatı söz alıyor

Kalabalık bir dinleyici topluluğu önünde söz alan avukat Hüseyin Yıldırım PKK üyelerinin savunmasını üzerine aldığı gerekçesiyle Diyarbakır Askeri Cezaevinde ağır işkencelere maruz kaldığını, cezaevi hayatını ve ayrıntılarıyla kendine yapılan işkenceleri anlattı.

Öldürülen bir PKK üyesinin, Erkan Özen'in **"Gökte güneş ve ay her ne kadar varsa, Kürt ulusu da o kadar vardır"** sözlerini hatırlatan Hüseyin Yıldırım, **"Türkiye'de Kürt ulusunun kendi dilini konuşması resmen yasaktır. Kültürünü geliştiremez. Hatta Kürt olduğunu söylemesi bile yasaklanmıştır. Resmi devlet dilinde Kürt kelimesi yerine 'Dağ Türkleri' kelimesi geçmektedir"** dedi.

Diyarbakır Askeri cezaevinde bir Alman

Avukat Hüseyin Yıldırım'ın kendi tutukluluk döneminde yaşadıklarını anlatmasından sonra Alman yurttaşı Ralph Braun yine aynı cezaevine niye girdiğini ve nelerle karşılaştığını anlattı.

"Ben bir Alman vatandaşı olarak Türkiye'de niye yedi ay hapiste yattım" diye söze başlayan Braun, sorduğu soruyu şöyle yanıtladı:

"Avusturyalılar ve Almanlardan oluşan bir turist grubunu Mayıs 1982'de Türkiye'yi gezdirmek üzere gitmiştim Türkiye'ye. Van gölü üzerindeki bir adada kilise kalıntılarını gezmekteydik. Gruptaki turistler bana 'şimdi niye burada kimse yok? nereye gitti bunca insan?' diye sordular. Önce Ermeni olaylarından sözetmek istemedim. Hatta özellikle dikkat ettim, 'Jöntürkler' zamanındaki Ermeni kıyımından söz etmemeye. Fakat Sultan Hamit dönemindeki Ermeni kıyımından söz edecek olursam herhalde kimse bana birşey diyemez sanısıyla, burada daha önce yaşayan Ermenilerin durumunu anlattım. Fakat bir Turist rehberinin Türkiye'de yanında gözlemci olmadan böylesi yerlere gidebilmesi mümkün değil. Bizim yanımızda da çat pat Almanca bilen, daha sonradan MIT emeklisi bir subay olduğunu öğrendiğim bir kişi vardı. Yememiş içmemiş gitmiş beni Türkiye'yi kötülüyor diye şikayet etmiş. Bu şikayete de asılsız iddialarla Almanca'nın kelimesini anlamayan bölge halkını şahit ve şikayetçi olarak gösterdi ki kendisi meydana çıkmasın."

Konuşmasının devamında Türkiye'deki Diyarbakır Hapishanesinde kendisine dayak atıldığını fakat yine de diğer mahkumların durumunu gördükçe, kendisinin iyi durumda bulunduğunu bildiren Braun, **"Psikolojik bir baskı altına girmiştim. Koridorlarda inim inim inleyen yerlerde sürünerek işkence izlerini üzerlerinde taşıyarak yargı organları karşısına götürülen tutukluları gördükçe... Nasıl olurdu da bu ayakta dahi duramayan, yüzleri gözleri patlamış insanları hakimler, savcılar göremezdi yargılama sırasında?"** dedi.

Türkiyelilerin bu soruna kendilerinin birçözüm bulmalarının gerektiğini, onların içişlerine karışmak istemediğini, fakat Alman olarak kendisinin ve şu anda kendisini salonda dinleyenlerin bu duruma sessiz kalmamaları gerektiğini, çözüm ne olursa olsun Türkiyelilerle bir büyük dayanışma içerisine girilmesi gerektiğini ve bütün bu durumların Alman kamuoyuna anlatılması gerektiğini savunan Ralph Braun, **"Durum ortada. Onlar da bizler gibi insan. Onları yalnız bırakmak, herşey bir yana insanlığa sığmaz"** diyerek Federal Almanya'daki basın, yayın ve devlet dairelerini özellikle ilticacılara karşı kulaklarını kapayışlarını kınadı.

Türkiye'deki askeri Cuntaya karşı Heilbronn'da verilen savaşımın bir parçası olarak bu toplantı büyük bir önem taşımaktaydı. Uluslararası Af Örgütü tarafından düzenlenen toplantı Metall Sendikası (IGM) Heilbronn/Neckarsulm Şubesi ve Heilbronn Türkiye Demokrasi Güçleri ve DISK ile Dayanışma Komitesi'nce de ön koşulsuz desteklendi. Böylece Heilbronn'da Cuntanın suratına şaklayan bir şamar daha yankılandı.

Gelsenkirchen muhabirimizin pasaportuna konsolosluk el koydu

Gelsenkirchen'de Stahlausbau firmasında çalışmakta olan ve aynı zamanda gazetemizin Gelsenkirchen sorumlusu Hakkı Öztürk'ün pasaportuna Türkiye'nin Münster Başkonsolosluğunca el kondu. Oğluna bir pasaport almak için Münster Başkonsolosluğu'na giden Öztürk'ten doğal olarak kendi pasaportu da istendi. Ancak alınan pasaport gerekçesiz olarak geri verilmedi.

Olay üstüne yöredeki ilerici kuruluşlara ve örgütlere yazılı olarak başvuran Öztürk güçlü bir kamuoyu desteği elde etti. Bölgedeki birçok sendikal örgüt, Öztürk'ün pasaportuna el konmasını kınayarak, Türkiye'nin Münster Başkonsolosluğu'nun pasaportu iade etmesini istediler. Ancak konsolosluk gerekçesiz olarak tutumunda ısrar etti.

Şu anda Öztürk Federal Almanya'dan bir yabancılar pasaportu isteminde bulundu.

Gec/en sayılarımızda Münster Başkonsolosluğu'nun yöredeki aşırı sağcı Türklerle sıkı işbirliği içinde olduğunu duyurmuştuk. Öztürk'ün pasaportuna el konulması bu işbirliğinin kanıtlarından biri oldu.

Fransa'da izne giden Türkiyeli emekçilerin dövizlerine sınırda el konuyor

Izin için Türkiye'ye giden işçilerin yanlarında bulundurdukları 3 bin frankı aşan paralara Fransa sınırında el konuluyor. Hatırlanacağı gibi bundan bir süre önce Fransa hükümeti yurtdışına çıkarılacak para miktarını 3 bin frankla sınırlamıştı.

Fransa hükümetinin bu kararının izin için yurtlarına giden göçmen işçiler için de uygulanmasının mantıksız olduğunu söyleyen CGT sendikasının Alsas bölgesi yönetimi ve Fransa Türkiyeli Işçiler Birliği (FTIB), Fransa'nın Alsas Bölge Valisiyle bir görüşme yaptılar. Ancak soruna genel bir çözümün gecikmesi üzerine, CGT Merkezi ve FTIB hükümet düzeyinde Göçmen Işçiler Bakanına başvurma kararı aldılar.

Şanar Yurdatapan ve Melike Demirağ Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladılar

Türkiye Postası'nın "Yurtdışındaki Sanatçılarımızla Söyleşiler" dizisinin, bu sayımızda iki konuğu var. Şanar Yurdatapan ile Melike Demirağ'ın sorularımıza yanıtları birbirini bütünleyen bir içerik taşıyor. Nitekim sorularımızdan kimilerini Yurdatapan, kimilerini de Demirağ yanıtladılar. Bu yüzden bu iki sanatçımızla yaptığımız söyleşileri bir arada sunmakta yarar gördük. Bilindiği gibi sanatçı çift cuntanın "vatandaşlıktan çıkarma" silahını ilk doğrulttuğu kişiler arasında yer aldılar. Inanıyoruz ki bu saldırı, benzeri durumdaki diğer devrimciler, yurtseverler gibi iki sanatçıya da onur kazandırmıştır. Ve gene inanıyoruz ki Demirağ ve Yurdatapan "vatandaşlık haklarını" cuntadan değil halktan alıyorlar. Bu yüzden cuntanın kararı can sıkıcı hukuksal pürüzler dışında bir anlam taşımıyor ve günü geldiğinde, cuntanın tüm kararları gibi geçerliğini tümüyle yitirecek. Ve "o gelecek olan gün" pek de uzak olmasa gerek

"Ülkesinde faşizm hüküm süren bir sanatçının ilk görevi de, son görevi de ona karşı savaşmaktır"

Türkiye Postası: Kendinizden, özgeçmişinizden kısaca söz eder misiniz?

Şanar Yurdatapan

1941'de Susurluk'ta doğmuşum. Babam askerdi (1961'de korgenerallikten emekli oldu). Sık sık tayin olduğundan, Türkiye'nin birçok köşesini küçükken gördüm. Askerliğimi de yedeksubay öğretmen olarak bir dağ köyünde yaptım, Orta Anadolu'da... 1958'de amatör bir topluluk kurarak eğlence diye başladığım müzik sonradan mesleğim oldu.. Hiçbir müzik eğitiminden geçmedim, sonradan kendi gayretimle öğrendim.. 1971'den 1978'e kadar, önce bir müzik firması, daha sonra kayıt stüdyosu ve plak firması oluşturduk ortağım Atilla Özdemiroğlu ile birlikte. Olağan ticari çalışması yanısıra, birçok ilerici şarkının plak olmasına, şarkıcının yetişmesine, film müziklerinin yapılmasına katkısı oldu bu firmanın. Ama enin de sonunda **"piyasa"** şartlarına ters bir kuruluşun batması kaçınılmaz birşey... 1978'de, başta kendi dalımızdaki sanatçıların bir araya gelmesiyle **DEMAR** (Demokratik Sanatçılar

kadar Isveç TV.2. kanalı, Hollanda yerel yayınları ve Yunanistan TV'ları olumlu cevap verdi. Alman televizyonları ise sanki duvar!?.

Türkiye Postası: Yurt dışındaki Türkiyeli sanatçının görevi, işlevi sizce nedir? Özellikle içinden geçmekte olduğumuz 12 Eylül dönemini gözönüne aldığımızda bu görevler, işlevler nedir?

Şanar Yurdatapan

Yurdunda faşizmin hüküm sürdüğü bir ülkenin sanatçısının ilk görevi de, son görevi de, ona karşı savaşmaktır... Yurt dışında bu görevin ilk hedefi, yabancı kamuoyuna ülkemizin gerçeğini anlatmak, onların desteğini almak ve cuntaya destek olmak isteyen tutucu hükümetleri bu desteği yapamaz hale getirmek!.. Ama başta Federal Almanya olmak üzere çok sayıda Türkiyeli işçinin yaşadığı ülkelerde bu görev iki yönlü oluyor. Yurt dışındaki işçilerimizi cuntaya karşı uyarabilmek!.. Bu iki işi birbirinden ayrı düşünmemek gerek... Her ne kadar seslenmek istediğimiz bu iki kitlenin sanat anlayışları, estetik zevkleri arasında oldukça büyük farklar varsa da, işin teknik zor-

"Sesimizin yerine ulaştığını öğrenmek mutlu ediyor bizi"

Türkiye Postası: Kendinizden, özgeçmişinizden kısaca söz edermisiniz?

Melike Demirağ

1956'da Istanbul'da doğdum. Hayli varlıklı bir ailenin çocuğu olarak 18 yaşıma kadar geldim. 1974 yılında, tamamen bir tesadüf sonucu Yılmaz Güney'in **"Arkadaş"** filminde oynadım. Eşim Şanar Yurdatapan'la da bu filmin fon müziği olan **"Arkadaş"** şarkısını okurken tanışmış olduk. Bundan sonraki dört yıl müzikle geçti. 1978'de, gene Yılmaz Güney'in yapımı olan **"Sürü"** filminde oynadım. Konser vermek için Federal Almanya'ya, Isveç'e, Sovyetler Birliği ve Bulgaristan'a gittim. Sonra 12 Eylül geldi.

Türkiye Postası: Yurt dışına hengi amaçla, ne zaman çıktınız?

Melike Demirağ

12 Eylül, sessiz sedasız değil, davul çala çala geldi... Nihat Erim ve Kemal Türkler'in üstüste öldürülmeleri -baktığını görebilen gözler için- son adımın yaklaştığının belirtisiydi... Günlerce konuşup tartıştıktan sonra bu karara vardık: **"Cunta gelirse, en çok yararlı olabileceğimiz yer, dışarısıdır. Dış kamuoyunu harekete geçirmekte sanatçılara önemli görevler düşer. Kendimize Yunan meslekdaşlarımızı örnek almalıyız!.."** Bu kararı aldıktan sonra en kötü ihtimale karşı hazırlıklarımızı yaptık. 19 Eylül'de, hudutlar açı-

Bir kitap

Boğaziçi'nde soğuk rüzgar

(Bilinmeyen Türkiye'den gezi notları)

Mehmet ÜNAL

"Herşeyi yazın, burada ne yaşadıysanız yazın, bizlerin umudumuzu yitirmediğimizi yazın."

Ünal isimli bir ilerici Galata köprüsünde iki Alman gazeteciden bunu rica ediyor.

Weltkreisverlag'tan Almanca dilinde yeni çıkan bu kitap, iki Alman gazetecinin 1981 yılı yaz sonlarında **"Generaller Türkiyesinde"** 12 Eylül darbesinden sonraki gelişmeleri anlatıyor. Kendi deyimleri ile, herhangi bir ütopik düşünceyle gitmediler Türkiye'ye, çünkü onlar şunun bilincindeydiler: **"1933'ten sonra Almanya'ya gelen yabancı gazetecilere de sakin, düzenli, işsizlerin işli olduğu ve herkesin yeteri kadar karnının doy-**

başta kendi dalımızdaki sanatçıların bir araya gelmesiyle DEMAR (Demokratik Sanatçılar Topluluğu) oluştu... Yurt dışına çıkıncaya kadar bu sekreterliğin yürütülmesi için çalıştım. 12 Eylül sonrası, yaklaşık 1,5 yıl kadar aynı sekreterliği yurt dışında sürdürmeye uğraştık. Ama başarılı olamadı.

Türkiye Postası: Yurt dışına çıktığınızdan bu yana ne gibi sanatsal etkinlikleriniz oldu?

Şanar Yurdatapan

Yurt dışına çıktığımızdan bu yana yoğun bir çalışma temposu içindeyiz. Bunların bir bölümünü Melike anlattı kendi röportajında. Ona iki şey ekleyebilirim: Amerika Birleşik Devletleri'nde bir plağımız çıktı. Bir uzunçalar... **"Demir parmaklıklar arkasındaki Türkiye'den özgürlük şarkıları"** adını taşıyor... Plağı basan ilerici firma için önemli bir ticari değeri olmayacağına eminiz ama Amerikalı aydınların evlerine de gireceğini biliyoruz, çünkü bu çizgide yapılmış ilk ve tek plak.. Bunu bilmek insanı mutlu ediyor... Radyolarda ilerici prodüktörler çalıyormuş. Şimdi aynı plağın Avrupa ülkelerinde de yayınlanması için çalışıyoruz. Bir de video yapımı hazırladık 46 dakikalık. Ama piyasa için değil, televizyonlarda yayınlanması amacıyla. Müzik ekseni etrafında, Anadolu'da sanatın gelişmesini özetleyen bir müzik dokümanter diyebiliriz.. Şimdiye

sanat anlayışları, estetik zevkleri arasında oldukça büyük farklar varsa da, işin teknik zorluğunu aşmak bize düşer. Görevin bir yönüne ağırlık verirken, öteki yönünü unutamayız.

Melike Demirağ

dimize Yunan meslekdaşlarımızı örnek almalıyız!.." Bu kararı aldıktan sonra en kötü ihtimale karşı hazırlıklarımızı yaptık. 19 Eylül'de, hudutlar açılınca yurtdışına çıktım, doğru Almanya'ya geldim.

Türkiye Postası: Yurt dışında bulunduğunuz süre içinde ne gibi sanatsal etkinlikleriniz oldu?

Melike Demirağ

Yakında üçüncü yılımız dolacak yurtdışında. Çok sayıda konser verdim Türkiyeli kuruluşlar için, Türkiye ile dayanışma komiteleri için veya yabancı kuruluşların düzenledikleri barış şenliklerinde... Yalnız Avrupa değil, dünyanın öteki köşelerine gitme imkanımızda oldu; birçok ünlü meslekdaşımızla tanıştık... Paris'te Teodorakis ve Maria Farantouri'nin, Brüksel'de Paco Ibanez, Moustaki'nin, New York'ta Pete Seeger ve Fredrick Kirkpatrick'in katıldığı konserler; Meksika'da, birçok bilim adamıyla tanışmamızı sağlayan uluslararası kongre ilk planda sayabileceklerim... Bir yıl süreyle, sanatçılar ve bilim adamları çapında bir de imza kampanyası yürüttük. Tanıştığımız veya yazışabildiğimiz ünlü kişilerden Cunta aleyhine imza topladık. Sonucu Türkiye basınına da yolladık, tabii basılmayacağını bile bile... Ama fısıltı gazetesiyle yayıldığına şüphe yok.

Türkiye Postası: Yurt dışında bulunmanızın sanatçı olarak size sağladığı ne gibi avantajlar oldu?

Melike Demirağ

Belçika, Hollanda, Fransa, Yunanistan ve Kıbrıs'ta TV röportajları yaptık, şarkı söyledim... Yunanistan ve Kıbrıs televizyonları, Türkiye'nin güneyinde ve batısında da izlenebiliyor. Bu televizyonlarda yapılan röportajlarda, yurt içinde olup bitenleri ve dışardaki çalışmaları duyurmaya çalıştık elimizden geldiğince... Çok sonra, bölük pörçük haberleri geldi... Çok izleyen olmuş ve gören görmeyene anlatmış. Bize daha çok **"küfredenlerden"** haber geliyor.. Ama **"Sesinin yerine ulaştığını, kaybolup gitmediğini"** öğrenmek mutlu ediyor insanı..

Şanar Yurdatapan ve Melike Demirağ Türkiye Postası'nın sorularını yan sütunlarda izlediğiniz gibi yanıtladılar. İki sanatçı ayrıca, yurtdışında Cunta'ya karşı güçlü bir demokratik hareket oluşturulmasına ilişkin görüşlerini de ortak bir yazı halinde Türkiye Postası'na gönderdiler. Yurdatapan-Demirağ çiftinin bu yazılarını aynen sunuyoruz.

Kimsenin tekelinde olmayan bir güç yaratmak...

Yukarıda sayılanlar, bir "sanatçı"ya düşen özel görevler, normal koşullarda!.. Bugünün koşulları ise hiç mi hiç "normal" değil. Cuntanın üçüncü yılı dolarken, vazgeçtik solun örgüt birliğinden, vazgeçtik "demokratik bir cephe" oluşturulmasından, cuntaya karşı demokratik eylemlerde bile eli yüzü düzgün güç birlikleri örneklenemiyor...(Şimdiye kadar yapılabilenlere tümden yok gözüyle bakmıyoruz tabii...Ama 3 yılda alınan yola bakınca bütün bunlar züğürt tesellisini geçemiyor, boş yere kendimizi kandırmayalım). Hiç değilse şu görevleri yerine getirecek bir kuruluşu elbirliğiyle oluşturabilirdik, oluşturabiliriz, oluşturmalıyız:

- Dış kamuoyuna yönelik olarak çalışacak bir haber merkezi. Başta basın-yayın olmak üzere hukuk, işçi, eğitim ve diğer meslek kuruluşlarına yurdumuzda olup bitenler hakkında düzenli, inanılır şekilde haber iletmek, onlardan gelecek başvurulara doyurucu şekilde cevap verebilmek!..
- Düzenli bir şekilde çıkabilecek yayın organları. Yabancı kamuoyu için bültenler, Türkiyeli kamuoyu için haftalık gazete...
- Gerçek politik sığınmacılar için "Danışma-Dayanışma-Yardım Merkezi".

Yok mu bunlar? Olmaz olur mu...Hem o kadar çok ki, enflasyon yüzünden hiç biri doğru dürüst gelişemiyor...

Her politik kuruluş, bütün bu işleri kendi başına yapmak istiyor. Kendi yandaşlarına el uzatıp onların geçim sorunlarını, hukuk sorunlarını çözmeye çalışıyor. Bulunduğu ülkedeki meslek kuruluşlarıyla yalnız kendisi ilişki kurmak istiyor. Şöyle bir hatırlayalım:

DISK'in çeşitli kademelerinden kaç arkadaşımız, kaç kanaldan çalışma yürüttüler?.. Siz bir Avrupalı sendikacı olsaydınız şaşırmaz mıydınız?..Veya tersinden düşünelim: Eğer bütün DISK'liler topluca bir komite oluşturmuş olsalardı, o vakit çok daha kolay ve çok daha geniş bir destek sağlanamaz mıydı? Şimdi bunu genişletin, öğretmeni, doktoru, hukukçuyu, sanatçıyı da katın! Böyle bir merkez neler yapmazdı, hala da neler yapmaz!..Böyle bir kuruluşa, gönüllü ve ücretsiz olarak hizmet verecek tonla hukukçu bulursunuz her ülkede. Para desteği sağlayacak bir çok sendika bulursunuz, öyle solcu olması filan da gerekmez. Işte böyle bir merkez, sığınmacılara da kolaylıkla hizmet verebilir. Yayın organlarını da rahat rahat çıkarabilir, bizim **Demokrat Türkiye**'de, sizin **Türkiye Postası**'nda çektiğiniz sıkıntıları kısa zamanda aşarak, yurt dışındaki yurttaşlarımıza gerçekten umut ışığı olur. Böyle bir çekirdek- bütün solun sayıca toplamından kat kat daha- büyük bir gücü çeker etrafına. Varsın bu güç kimsenin tekelinde olmasın, yeter ki hepimiz yararlanalım **"farkına ancak o zaman varabileceğimiz"** kendi gücümüzden!..

ya'ya gelen yabancı gazetecilere de sakin, düzenli, işsizlerin işli olduğu ve herkesin yeteri kadar karnının doyduğu gösterilmişti."

Barbara Hofmann ve Wolfgang Albrecht Türkiye'den farklı fotoğraflar sergiliyorlar. Ailesinin geçimine yardım etmek durumunda olup çalışan bu nedenle de okula gidemiyen çocuklar, yurt dışındaki işçilere alamancı diyen insanlar, ülkelerinin kurtuluşu için savaşan kadınlar...

Ve en önemlisi işçilerle konuştular, 12 Eylül darbesinden sonra yeni bir solukla askeri cuntaya karşı direniş örgütlemeye, eyleme geçmeye çalışan işçilerle...

MIT'in göz açtırmamasına rağmen, bu iki Alman gazeteci, onlara gösterilmek istenmeyen Türkiye'yi görüp tanıma olanağı bulmuşlar. Tutuklu, işkence gören ilericilerden, sendikacılardan, hapishanelerdeki işkence uzmanlarına kadar, izlenimlerine geniş boyutlar kazandırabilmişler. 12 Eylül darbesinden iki gün sonra tutuklanan M.... adlı bir sendikacı onlara sorgulama sırasında gördüğü işkenceleri anlatmış: **"Önce kollarımdan bağlayarak beni tavana astılar, saatlerce kollarım havada kaldım, uyutmuyorlardı. Sürekli uyandırıldım. Tabanlarıma vuruyorlardı. Siz mutlaka falaka diye birşey duymuşsunuzdur."**

"Kalter Wind am Bospurus" ayrıntıya inememekle ve derin yorumlar getirememekle birlikte, günümüzün Türkiye'sinden, olaylarından önemli kesitler sunuyor. Bu iki Alman gazeteci Türkiye'ye turist olarak gitmelerine rağmen, oradan bizlere **"tatil fotoğrafları"** değil, gerçek yaşam fotoğrafları getirmişler. Dil sorunu hesaba katılırsa birçok şeyi anlamakta güçlük çekmiş olabilirler. Ancak bu iki insan gözlerini, kulaklarını dört açmaya, namuslu tanıklar olmaya, olanakları ölçüsünde herşeyi yazmaya özen göstermişler. Hatta, bu arada, yedikleri yemeklerin tariflerini de yazmayı unutmamışlar.

"Kalter Wind am Bospurus" özellikle Alman dostlara önerilebilecek bir kitap.

Iki Alman gazeteci yayınladıkları bu kitapla Türkiye'de geçirdikleri son gece, Ünal adlı ilericiye verdikleri sözü yerine getirmiş oluyorlar: **"Herşeyi yazın, burada ne yaşadıysanız yazın, bizlerin umudumuzu yitirmediğimizi yazın."**

sayfa 9

Türkiye Postası
15 GÜNLÜK GAZETE SAYI: 11 12 Ağustos 1983

Reagan yönetimi bölgede uzun süreli üslenme hazırlığına başladı

ABD savaş gemileri Orta Amerika'da

● Reagan yönetiminin Orta Amerika Komisyonu başına getirdiği Kissinger, "eğer biz Orta Amerika'yı yönetemezsek, tehdit altındaki ulusları, dünyadaki dengenin kontrolümüz altında olduğuna inandıramayız" dedi.

Temmuz ayı sonundan başlayarak 6 ay süreceği açıklanan askeri manevralar için ABD savaş gemileri, Orta Amerika'nın Pasifik kıyılarında üstlendiler. Normal rotası Singapur ve Filipinler olan **"Ranger"** uçak gemisi de rota değiştirerek bir kruvazör, üç destroyer ve bir petrol gemisiyle Nikaragua sahillerine yöneldi.

Bu arada, Ağustos ayı başında Nikaragua Dışişleri Bakanının bildirdiğine göre, Honduras'tan kalkan bir uçak Nikaragua hava sahanlığına girerek, liman şehri Corinta'ya üç roket attı; roketler denizde patladılar. Öte yanda ABD savaş gemileri Nikaragua'ya yük taşıyan Sovyet gemilerini Corinta limanının yaklaşık 30 mil açığında durdurdular.

Orta Amerika'daki kara ve Hava savaşı manevralarında, 19 savaş gemisi ve 4000 kadar ABD askeri, Honduras ordusuyla birlikte bir dizi operasyona katılacaklar; gemilerdeki askerlerin karaya çıkışının alıştırmasını yapacaklar.

Manevralarda yeralacak olan **New Jersey** savaş gemisi son olarak Vietnam'da kullanılmıştı. Bu yıl başında modernize edildi ve Cruise roketleriyle donatıldı. Hem kara, hem de deniz hedefleri için kullanılabilecek bu roketlerle, Nikaragua'da hedeflenen her bölgenin yokedilebileceği bildiriliyor.

Uzun süreli üstlenme mi?

Geçtiğimiz ay sonu Reagan, yaptığı bir basın toplantısında Orta Amerika ve Pasifik'te bazı askeri eylemler yapılacağını açıklamıştı. Öte yanda Reagan yönetimi geçen ay içinde, Orta Amerika politikasını şekillendirmek ve uzun dönem planları yapmak amacıyla 12 kişilik bir komisyon oluşturdu. Komisyon'un başına Şili'de Allende suikastında ve Pinochet cuntasının iktidara gelişinde önemli rol oynayan, eski Dışişleri bakanlarından H. Kissinger getirildi. Kissinger **Public Opinion** dergisine verdiği demeçte **"eğer biz Orta Amerika'yı yönetemezsek, tehdit altındaki ulusları, dünyadaki dengenin kontrolümüz altında olduğuna inandıramayız"** diyerek ABD'nin bu bölgeyi kesin denetimi altında tutma isteğinin sadece ekonomik çıkarları açısından değil, dünya çapında politik üstünlük sağlama açısından da önemini vurgulamış oldu.

Ancak, Reagan yönetiminin sertleştikçe uluslararası planda yalıtlanmasına yolaçan Orta Amerika politikasını ABD kongresi tümüyle onaylamıyor, ABD halkı da, Nikaragua'nın yeni bir Vietnam haline gelmesini istemiyor. ABD Temsilciler Meclisi, Temmuz ayı sonunda yapılan uzun tartışmalar sonucunda CIA'nın Nikaragua'daki gizli operasyonlarına son verilmesi kararını aldı.

Reagan'ın **"olağan"** diye nitelendirdiği askeri manevralar, ABD Savunma Bakanlığı tarafından bile **"alışılmamış"** olarak değerlendirildi. Bazı ABD milletvekilleri tarafından bölgeye 5-6 aylığına birlikler göndermenin manevrayla ilgisi olmadığı, bunun **"uzun süreli bir üstlenme"** anlamına gelebileceği belirtildi. Öte yanda ABD'nin Latin Amerika özel sorumlusu Richard Stone, manevradan sonra savaş gemilerinin saldırıya geçebileceğini açıkladı.

Nikaragua'daki ilerici rejimi çökertme amacında olan Reagan yönetimi **"savaş gemisi diplomasisi"** ile sandinistlere gözdağı vererek, onların Sovyetler Birliği, Küba ve diğer sosyalist ülkeler ile ilişkilerini kesmek istiyor. Öte yanda Sovyetler Birliği ve Küba'nın Orta Amerika'ya müdahale ettikleri uydurmacasıyla bölgedeki askersel gücünü arttırmayı, bu konuda Kongre'yi etkileyerek bölgedeki gerici rejimlere ve karşı devrimcilere yardımlarını sürdürmeyi planlıyor.

Barışçıl çözüm önerileri

Ağustos ayı başında dokuz Orta Amerika ülkesinin dışişleri bakanları Panama'da yaptıkları toplantıda bölgede sürekli bir barışın yaratılması için **dialog kurulmasının gerekliliğini** vurguladılar. Öte yanda, Nikaragua İçişleri Bakanı Tomas Borge de 3 Ağustos'da Managua'da yaptığı açıklamada, Sandinistlerin sorunun barışçıl yollardan çözümü için herşeyi yapmaya hazır olduklarını, büyüyen askeri çatışma tehlikesini önleyebilmek için **görüşmeler yoluyla çözüm** yönünde adım atılması gerektiğini belirtti.

"1983, yeni atom roketleri yılı olmasın!"

F.Almanya'da sendikalar sonbahardaki barış eylemlerine hazırlanıyorlar

● Sendikaların roketlere karşı uyarı grevi türünden protesto gösterileri, barış eylemlerini hükümet kararları üzerinde daha etkili olacak boyutlara vardırabilir.

DGB (Alman Sendikalar Birliği) genel yönetiminin 5 Temmuz'da yaptığı bir açıklama ile üyelerini sonbaharda Federal Almanya'da yapılması planlanan barış gösterilerine katılmaya çağırmasının ardından, DGB'ye bağlı sendikalar yerel ve bölgesel toplantılarında alınan kararlar ışığında 1 Eylül Dünya Barış Günü'nden itibaren yapılacak barış gösterilerine katılacaklarını açıklamaya başladılar.

Federal Almanya'da metal işçilerinin en büyük sendikası olan 2,5 milyon üyeli IG-Metall'in 15 Ekim'de yapılacak olağan Kongre'sinde de Avrupa'ya yeni atom roketlerinin yerleştirilmesinin protesto edileceği bildirildi. Bu Kongre'ye, hazırlık çalışmaları için gönderilmiş olan dokuzyüzü aşkın başvuru ve karar tasarısının ilk 66'sının barış ve silahsızlanma konularında olduğu açıklandı. Kongre'de tartışılıp oyla- (Ekim ayı içinde kısa süreli) işi bırakma eylemlerine girişmesi gibi konular yer alıyor.

Öte yanda HBV (Banka, Ticaret ve Sigorta İşçileri Sendikası) da, 3 Ağustos günü yaptığı kamuoyu açıklamasında üyelerine, 1 Eylül Barış Günü'ndeki toplantılara ve Ekim ayı içinde Bonn'da, Hamburg'da ve Stuttgart'ta yapılacak büyük barış gösterilerine katılınması için çağrıda bulundu.

Eylül ayından itibaren Avrupa'da NATO sonbahar manevralarının başladığı, roketlerin yerleşim hazırlıklarının hızlandığı bir dönemde, sendikaların barış örgütlerinin düzenlediği büyük gösterilere katılmanın yanısıra, uyarı grevi gibi bazı hakları da kullanarak protesto eylemleri düzenlemeleri, barış gösterilerini hükümet kararları üzerinde daha etkili olacak

ABD, Çad'ın

içişlerine karışıyor

Geçtiğimiz günlerde, Libya'nın güneyinde yer alan Orta Afrika ülkelerinden Çad'da, emperyalizmin, özellikle ABD'nin artan içişlerine karışma politikası bu ülkedeki iç karışıklıkları derinleştirdi.

Çad'da iktidardaki Hissene Habre, 1982 yılı Haziran ayında bir darbe sonucu kendisini cumhurbaşkanı ilan etmiş, eski başkan Goukouni Oueddei de, başkenti terkederek ülkenin kuzeyinde üslenmişti.

Geçtiğimiz günlerde ülkenin kuzeyinde Faya-Largeau'ya Fransa'dan gelen hava saldırı silahlarının yerleştirilmesinin ardından, aynı bölgeye ABD silahlarıyla birlikte ABD uzmanlarının da yerleşeceği açıklandı. Reagan hükümeti, iktidardaki Habre'yi desteklemek amacıyla 15 milyon dolarlık askeri yardımın hazır olduğunu açıkladı. ABD'nin uçak gemisi *Eisenhower* Libya sahillerinde Libya'ya ve Çad'daki iktidar aleyhtarı güçlere gözdağı verirken, Afrika'nın gerici yönetimlere sahip bazı ülkelerinin de Çad'a, Habre'yi desteklemek amacıyla asker gönderdikleri bildiriliyor. Öte yanda Reagan yönetimi, Çad'a asker gönderen Zaire Başkanı Mobuto'ya, ABD'ye olan borçlarını ödemesinde kolaylık gösterileceğini de açıkladı.

ABD savaş gemilerinin Libya'yı kışkırtıcı tutumları sonucu Kaddafi ülkesinde seferberlik ilan etti. Ayrıca Kaddafi, Çad'daki uyuşmazlığın Afrika ülkeleri tarafından çözümü için bir *Afrika Birliği Örgütü* inceleme komisyonunun Çad'a gönderilmesi talebinde bulundu.

Emperyalizm, Çad'da 17 yıl önce başlamış olan kabileler arası düşmanlığı ve çatışmaları istismar ediyor. Eski Fransız sömürgesi olan bu ülkeye Fransa, daralan etki alanını genişletme ümidiyle 1969'da, 1972'de ve 1978'de askeri birlikler göndermişti.

Son karışıklıklarda, ABD'nin de Mısır ve Sudan kanalıyla Çad'a silah yardımı yaparak bu bölgedeki iç çatışmaları genişletmek, ulusal boyutlara vardırmak istediği gözleniyor. *Afrika Birliği Örgütü*'nü bölmeyi, Afrika'da gelişen anti-emperyalist hareketleri engellemeyi ve Afrika'da ABD emperyalizminin etkinliğini arttırmayı amaçlayan ABD, Libya'nın Çad'ın içişlerine karıştığını öne sürerek bölgedeki askersel varlığını arttırıyor.

ABD'nin bölgedeki manevralarına 19 savaş gemisi ve 4000 ABD askeri katılacak. Manevralarda yeralacak New Jersey gemisi Cruise roketleriyle donatılmış durumda

...duğu açıklandı. Kongre'de tartışılıp oylanacak olan kararlar arasında atom roketlerinin yerleştirilmesine karşı çeşitli alanlarda direnişlerin örgütlenmesi, işyeri toplantılarında konunun ele alınıp uyarı grevlerine kadar uzanabilecek protesto olanaklarının tartışılması, roketlerin yerleştirilmesini engellemek amacıyla işçilerin ...

...mei kararları üzerinde daha etkili olacak boyutlara vardırabilir.

Kimlerin işine yarar?

Filiz KARDAM

Geçtiğimiz ay içinde çeşitli Avrupa ülkelerinde özellikle Türk diplomatlarını hedefleyen saldırılarda, birçok suçsuz insan Ermeni terör örgütlerinin kurbanı oldu. Hiç kuşkusuz, ne *"davamızı tanıtıyoruz"* uydurmaları, ne de geçmişte Ermenilere karşı girişilmiş olan kıyımlar böyle bir saldırganlığı haklı gösteremez. Bugün dünyanın çeşitli köşelerinde yaşayan Ermenilerin çoğunluğu da bu barbarlığa karşıdır. Tarihimizde 1915 yılında Ermenilere karşı girişilmiş olan kıyımı nasıl hoş görmezsek, bu kıyımın kanı güdülerek girişilen terör eylemleri de desteklenemez. Bu işin bir yanı...

Öte yanda ülkemiz halkı, tüm ilerici insanlar, Ermeni terörünün arkasına sığınarak planlanan daha büyük cinayetleri, terörden yararlanmak isteyen güçlerin kimler olduğunu da görmezlikten gelemezler. Terörü kınamak, soğukkanlılıkla onun kaynağına inmeyi, ülkemizin azınlıklar politikasını tarihimizdeki gerçekleri inkar etmeden bütünüyle ele almayı gerektirir. Bundan öte, Ermeni örgütlerinin 1970'li yıllardan sonra şiddetlendirdikleri ve ABD'nin Los Angeles kentinde başlayan saldırıları emperyalizmin, özellikle ABD emperyalizminin dünyanın dört bir yanında gerginliği arttıran, halklar arası dostluk ilişkilerini bozan, iç gericiliği körükleyen politikasından ayrı düşünmek de olanaksızdır.

Emperyalizmin Ermeni teröründen nasıl yararlanmak istediğini anlamak için olayların hemen ardından emperyalizmin basın-yayın organlarında çıkan yazılar, yükseltilen anti-komünizm kampanyasını izlemek yeterli. ABD'nin ve Avrupa'nın gerici basın-yayın organlarında terörün kaynağı olarak Suriye, Iran, Libya, Kıbrıs'ın Rum kesimi gösterildi. Buralarda ve özellikle Türkiye'nin Güney Doğu sınırlarında üslenen Ermeni örgütlerinin Kafkas, Kürt ve Iran işleri uzmanlarından kurulu Sovyet-Arap ortak örgütleri tarafından denetim altında tutulduğu yazıldı. Içlerinde Bulgar ve Demokratik Alman Cumhuriyeti uzmanlarının da yeraldığı bu örgütlerin Moskova'ya bağlı olduğu söylendi. Ancak tek bir kanıt bile gösterilmedi bu yayınlarda.

Faşist Ağca da aradan tam bir yıl geçtikten sonra Suriye'de eğitim gördüğünü tam da bu sırada açıklayıverdi.. Ingiltere'de yargılanan bir Asala üyesinin de Suriye ordusunda subay olduğunu açıklaması yine bu günlere denk düştü!.. Böylece, anti-emperyalist politikaları ile ABD'nin Ortadoğu'da istediği gibi at oynatmasını engelleyen ülkeler ve özellikle Suriye, Ermeni terörizminin baş destekçisi olarak gösterilmek istendi.

Türkiye boyalı basını da yürüttüğü kampanya ve sorumsuz yayınları ile Ermeni terörü olaylarını ABD'nin ve cuntanın Ortadoğu serüvenlerini gerekçelendirecek ve kolaylaştıracak bir biçimde değerlendirdi. Işi, Ermeni terörünün ardında komşumuz Sovyetler Birliği'nin olduğu zaten Andropov'un da Ermeni asıllı olduğu, Türkiye'nin Iran ve Suriye tarafından tehdit edildiği, bütün bunların da NATO'nun doğu kanadını zayıflatmayı amaçladığı noktasına vardırdı... Cuntanın partisinin başkanı Sunalp uluslararası komünist hareketi suçlayarak, Dışişleri BakanıTürkmen ise Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti'nin Ermeni propagandası kampanyasına katıldığını belirterek basında koparılan yaygarayı desteklediler.

Şimdi bütün bu yaygaranın, yalanlara dayanarak körüklenen şövenizmin kimlerin işine yarayacağı ve nasıl kullanılabileceği açık değil mi?

Türkiye sınırlarında veya Suriye'de üstlendiği söylenen Ermeni terör örgütlerinin bastırılması gerekçesi, ABD'nin NATO-dışı alanlara müdahalesi için yeni olanaklar doğurmaz mı? Geçtiğimiz günlerde yeniden alevlendirilen Iran-Irak savaşına Türkiye'nin müdahalesi için, *"Iran'da üstlenen Ermeni örgütlerini bastırma"* iyi bir bahane olamaz mı? Nitekim geçtiğimiz günlerde MDP'ye giren emekli büyükelçi Kamran Inan'ın Ermeni teröristler için *"Bundan böyle suçluyu kaynağında takip etmek durumuna gelinmiştir"* sözleri Türkiye'de cuntanın ve gerici güçlerin böyle niyetler beslediğini göstermez mi?

Hiç kuşkusuz ki ABD emperyalizminin uydusu haline geldikçe ülke içinde ve uluslararası planda gitgide yalnızlaşan cunta, Ermeni teröründen de medet umuyor. Dışarda düşmanlar yaratmak, ülke içindeki güçleri bu düşmanlara karşı birleştirerek saldırgan politikasını haklı çıkarmak, ülke içindeki ekonomik ve politik sorunları, demokrasiye dönüş oyununu gözardı etmek umudunu taşıyor. Doğu'da Kürt halkı üzerindeki baskıları, cunta zindanlarında işlenen cinayetleri, zindanlarda ve mahkemelerde yiğitçe direnen insanlarımızı gizlemeye çalışıyor.

Işte boyalı basının, *"kana kan"* ve *"Türk'e Türk'ten başka dost yoktur"* naralarıyla tozu dumana katan kampanyalarının ardındaki gerçekler de bunlardır. Bu kampanyalara kapılarak, masum insanlara saldırı karşısında duyduğumuz nefreti, ülkemizin koşullarıyla ilişkilerini bozucu, halklar arası dostluğu engelleyici duygusal karşı çıkışlara dönüştürerek, yalnızca gerici güçlerin ve terör örgütlerinin işine yarar.

KISA...KISA...KISA

NATO'da

● **NATO'nun, Kuzey'de Norveç'ten, Güney'de Türkiye'ye kadar uzanan alan üzerinde karada, denizde ve havada yapılacak olan 2,5 ay sürecek ve 250 bin askerin katılacağı** Sonbahar Manevraları **2 Eylül'de başlayacak.**

Sri-Lanka'da

● Hindistan'ın güneyinde çay adası olarak bilinen, 15 milyon nüfuslu Sri-Lanka'da nüfusun çoğunluğunu oluşturan Singaller ile yüzde 22'sini oluşturan Tamiller arasında çıkan çatışmalar geçtiğimiz günlerde ülke çapına yayıldı; yüzü aşkın kişinin ölümüne yol açtı. Bu arada, iktidarda olan gerici Milli Parti de polisin yetkilerini arttırdı ve sokağa çıkma yasağı ilan etti. Kısa bir süre önce hükümet tarafından kapatılan Komünist Partisi de Tamilli azınlığın sorunlarının açığa çıkarılmasını ve onlara varolan devlet yapısı içinde bölgesel otonomi verilmesini istiyordu.

Ortadoğu'da

● **Temmuz ayı sonunda Israilli işgalcilerin Hebron Üniversitesi'ne saldırarak bir çok öğrenciyi öldürme ve yaralama olayını protesto amacıyla Batı Ürdün bölgesinde genel greve gidildi. Bu durumda, Israilli işgalcilerin baskıyı arttırdıkları, pek çok kentte ve Filistin kamplarında sokağa çıkma yasağı ilan ettikleri, Doğu Kudüs'te çıkan El Fecr gazetesinin yönetim binasını ateşe verdikleri bildiriliyor. Bu olayların ardından 20 Arap ülkesinin BM Güvenlik Konseyi'ne vermek istedikleri Israil'in işgal politikasını protesto eden karar tasarısı, ABD'nin vetosuyla engellendi.**

Demokratik Kore'de

● Temmuz ayı sonunda bir Amerikan casusluk uçağının daha Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin hava sahasına girmesiyle, ABD uçakları yılbaşından bu yana ülkenin göklerine 100 kereden fazla dalmış oldular.

Olaya Tercüman Gazetesi'nin de adı karıştı

Çukurova Holding'in bir kaçakçılık olayı daha

● Kaçak yedek parçalar, Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın ortaklarından olan "Morsu" şirketinin depolarında ele geçirildi

Temmuz ayının ilk haftası içinde, mali polis şefi Sadettin Tantan ekibiyle birlikte Istanbul'da bazı depolara baskınlar düzenledi. Basılan depolarda, yurda kaçak sokulan *"Caterpiller"* marka iş ve tarım makinası yedek parçaları ele geçti. Değeri 500 milyon liranın üzerinde olan bu yedek parçaların, Çukurova Holding'in sahibi bulunduğu *"Çukurova İthalat ve İhracat A.Ş."* adlı kuruluşa ait olduğu anlaşılır.

Işin ilginç olan yanı, ilgili kaçak yedek parçalar *"Morsu"* adlı bir şirketin depolarında ele geçirilir. Kaçakçılık olayında, Çukurova Holding'le birlikte başka kuruluşların da parmağı olduğu anlaşılır. Bunun üzerine, *"Morsu"* şirketinin ortaklarından olan Vedat Moreno ve Zeki Susar hakkında tutuklama kararı çıkar. Ancak, Vedat Moreno'nun kayıplara karıştığı ve Zeki Susar'ın da Isviçre'de yaşadığı öğrenilir.

Morsu şirketinin sahipleri Vedat Moreno ve Zeki Susar, Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın ortaklarındandır. Ayrıca, Zeki Susar Kemal Ilıcak'ın sahibi olduğu *"Yankı"* Dergisi'nin Isviçre temsilcisidir.

Bu Morsu şirketinin sahipleri, aynı zamanda, şu ünlü kaçakçı Mıgırdıç Selafyan'la da içli-dışlı ortaklık ilişkisi içindedir. Bilindiği gibi, Mıgırdıç Selafyan ve Ortağı Yahya Demirel haklarında yıllarca önce alınmış tutuklama kararı vardır ve bu kişiler, şu an Isviçre'de yaşamaktadırlar.

Işin daha ilginç olan yanı, bu ünlü kaçakçı Mıgırdıç Selafyan da, Tercüman Gazetesi'nin ortakları arasındadır ve Kemal Ilıcak'ın yakın dostudur.

Bu *"karanlık"* ilişkiler ağı bu kadarla da sınırlı kalmaz. Geçtiğimiz yıl içinde, çukurova Holding'in milyarlarca liralık bir kaçakçılık olayı ortaya çıkar. Olay şöyle gelişir: *"Caterpiller"* iş ve tarım makinaları üreten çokuluslu bir tekeldir. Bu tekelin Türkiye temsilcisi ve ortağı, Çukurova Holding'tir. Caterpiller ve Çukurova Holding yıllardır karanlık işler çevirirler ve Türkiye'ye milyarlarca liralık kaçak yedek parça araç ve gereç sokarlar.

Bir Japon tekeliyle anlaşan Koç Holding ve Kozanoğlu-Çavuşoğlu grubu, aynı işkolunda devreye girerler. Ve tekeller arasında rekabet başlar. Işler iyice kızışınca, Koç Holding ve Kozanoğlu-Çavuşoğlu grubu, Çukurova Holding'i ihbar ederler. Bu ihbar mekanizmasında, Kozanoğlu-Çavuşoğlu Grubunun sahibi bulunduğu *"Güneş"* Gazetesi önemli işlev görür. Sonuçta, Çukurova Holding'in milyarlık kaçakçılık olayı ortaya çıkar.

Çukurova Holding'le içli-dışlı ilişkiler içinde olan Tercüman Gazetesi, ihbar mekanizması daha başlamadan durumu öğrenir ve Kemal Ilıcak-Nazlı Ilıcak ikilisi ihbarı önlemeye kalkarlar. Bu müdahale, Kozanoğlu-Çavuşoğlu grubunun sahiplerinden Çavuşoğlu'nun eništesi (Kemal Ilıcak) ve kız kardeşiyle (Nazlı Ilıcak) kanlı bıçaklı olması sonucunu doğurur. Bunun üzerine, Çavuşoğlu *"Güneş"* Gazetesi'ni ele geçirir ve gazetenin başına da, *"Tercüman"* Gazetesi yönetmeni ve başyazarı Güneri Civaoğlu'nu getirir.

Prof. Sahir Erman diye biri

Kaçakçılık olayının ortaya çıkması üstüne, Çukurova Holding'in sahiplerinden Mehmet Karamehmet hakkında tutuklama kararı çıkar. Ama, her ne hikmetse Mehmet Karamehmet de, kayıplara karışır. Kısa bir süre sonra, onun da yurt dışında olduğu öğrenilir.

15 Temmuz 1983 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde Uğur Mumcu'nun yazdığına göre, Tercüman Gazetesi'nin Avukatı Prof. Sahir Erman yurt dışına çıkarak Mehmet Karamehmet'le buluşur ve sürmekte olan kaçakçılık davası konusunda bilgi verir. Ve yine Uğur Mumcu'nun belirttiğine göre, bu Sahir Erman sık sık yurtdışında bulunan Mehmet Karamehmet'le telefon görüşmeleri yapmakta ve gelişmeler hakkında bilgi vermektedir.

Tercüman Gazetesi'nin Avukatı olan Prof. Sahir Erman, Ceza Hukuku profesörüdür ve yıllardır kendisini anti-komünizme adamış bir *"bilim"* adamıdır. Pekçok aydın, ilerici ve demokrat bilim adamı, yazar ve gazeteci, Sahir Erman'ın *"Komünizm*

Enflasyon son üç yılın en yüksek düzeyine tırmandı

Ulusu hükümeti, 1981 yılında yüzde 25,6 ve 1982 yılında yüzde 25,2 olan enflasyon oranının 1983'de yüzde 20'ye indirileceğini açıklamıştı. Oysa, 1983 yılının yalnızca altı aylık döneminde enflasyon oranı yüzde 17 olarak gerçekleşti...

1983 yılının ilk yarısında, enflasyon oranı son üç yılın en yüksek düzeyine tırmandı. Ticaret Bakanlığı'nın derlediği verilere göre (toptan eşya fiyatları indeksi), Ocak-Haziran 1983 döneminde fiyatlar yüzde 17 oranında artış gösterdi. Oysa, 1981 ve 1982 yılının eş dönemlerinde fiyatlar sırasıyla yüzde 14,4 ve yüzde 12,2 oranında artış göstermişti.

Öte yandan, Ulusu Hükümeti 1981 yılında yüzde 25,6 ve 1982 yılında yüzde 25,2 olan enflasyon oranını 1983 yılında yüzde 20'ye indireceğini vadetmiş ve bu hedef 1983 yılı programı'nda yer almıştı. Oysa, 1983 yılının yalnızca ilk altı aylık döneminde enflasyon oranı yüzde 17 olarak gerçekleşti.

Yapılan hesaplamalara göre, mevcut durum korunabildiği takdirde, 1983 yılı enflasyon oranı yüzde 34-35 dolaylarına tırmanmış olacak. Ancak, uzmanların belirttiğine göre, elektrik-kömür gibi maddelerden sonra demir ve petrol gibi temel mallara yapılan zamlar tüm öteki ürünlere de yansıyacak ve enflasyon hızının daha da artması sonucunu doğuracaktır.

Cunta ve onun destekçileri, **"ekonomik bunalım aşıldı, aşılıyor"** ve **"Türkiye ekonomisi köşeyi dönüyor"** biçiminde propaganda yürütürken, öne çıkan temel noktalardan birisi şu oldu:**" Enflasyon oranı, 1980 yılında yüzde 110 dolayında idi. Bu oran, 1981 ve 1982 yıllarında yüzde 25-30'lara indirildi."**

Cunta ve destekçilerinin yaklaşık iki yıldır sürdürdükleri bu propaganda da, bazı nedenlerle yalana, demagojiye ve çarpıtmaya dayalıydı. Birincisi, 1980 yılındaki yüzde 110'luk enflasyon oranı, bütünüyle cuntanın sahip çıktığı ve uyguladığı **"24 Ocak Kararları"**nın sonucuydu ve bilinçli uygulanan bir politikayla enflasyon tırmandırılmıştı. Yalnız bu nedenle değil, aynı zamanda, son yirmi yıllık dönemde en yüksek enflasyon oranının gerçekleştiği 1980 yılıyla karşılaştırmalar yapmak yanıltıcıydı ve istatistikleri çarpıtmaya dayalıydı.

Ancak, 1983 yılının ilk altı ayına ilişkin enflasyon rakamları, Cunta ve destekçilerinin yalan ve demagojiye dayalı olan propagandayı sürdürmelerine olanak vermeyecek kadar açıktır. Çünkü, 1983 yılı enflasyon oranını, 1981 ve 1982 yılları ortada dururken 1980 yılının oranıyla karşılaştırmaya kalkarak, artık kimseyi uyutmaya kalkmanın imkanı yoktur.

SON ÜÇ YILIN ENFLASYON ORANI (YÜZDE OLARAK)

	1981	1982	1983
Altı aylık	14,4	12,2	17,0
Yıllık	25,6	25,2	34,0 (tahmin)

KISA KISA KISA KISA KISA KISA

TANTAN TANIKLIK YAPIYOR

zar ve gazeteci, Sahir Erman'ın *"Komünizm propagandası yapılmaktadır"* yargısına dayanarak hüküm giydi. Bilindiği gibi, *"Sahir Erman"* gericilik dönemlerinin ve sıkıyönetim mahkemelerinin 141-142. maddelerle ilgili olarak *"bilirkişi"* seçtiği kimsedir.

Rakamlar cuntanın yalanını çürüttü

Ulusal gelir kişi başına 1000 doların altına düştü

Bir ülkede, ulusal gelirin kişi başına 1000 doları aşması, Batı ekonomisi ölçülerine göre, ülkenin **"azgelişmişlik çemberi"**ni kırarak gelişmeye doğru tırmanmasının belirtilerinden biri sayılıyor. Türkiye 1977 yılında, ilk kez bu sınırı aşabilmiş, ertesi yıl, (1978'de) kişi başına ulusal gelir dolar olarak hesaplandığında 1.196 dolara yükselmişti. 1979'da önemli sayılabilecek düzeye yükselen bu artış 1980'den itibaren her yıl adım adım geriledi. ANKA ajansının Devlet İstatistik Enstitüsü'nün son ulusal gelir tahminlerine dayanarak yaptığı hesaba göre, 1983 yılında 1000 doların altına düşerek 911 dolar oldu. Böylece Cunta'nın göbek bağlarıyla bağlı olduğu emperyalist kapitalist sistemin, başka bir deyişle Batı dünyasının ölçülerine göre, Türkiye az gelişmişlik eşiğini aştıktan 6 yıl sonra yeniden **"geri ülkeler"** kategorisine düştü.

Batı dünyasının **"gelişmişlik-azgelişmişlik"** ölçüleri bir yana bırakılsa bile, kişi başına ulusal gelirin gerilemesi halkın yoksullaşması anlamına geliyor. Rakamlar, Cunta'nın **"ekonomik gelişme"**, **"ilerleme"** yalanlarını çürütüyor ve Türkiye halkının 1980'den bu yana, zenginleşmek yerine, sürekli yoksullaştığını tüm açıklığıyla gösteriyor. Cunta ve ardındaki tekelci çevrelerin, satın alma gücü hergün biraz daha düşen Türk Lirası üzerinden yaptıkları **"büyüme"** hesaplarının amacı sadece yığınları kandırmaya yönelik propagandadan ibaret. Rakamlar görece sağlam ve az değişken bir ölçüye, mesela dolar veya altın ölçüsüne vurulduğunda açık gerçek tüm çıplaklığıyla ortaya çıkıyor.

Emperyalist kuruluşların, başlıca IMF'nin ekonomik kumanda ve güdümündeki Türkiye'nin üç yıllık Cunta döneminde hızlanan yoksullaşmasını gizlemek gitgide güçleşiyor.

KİŞİ BAŞINA ULUSAL GELİR (DOLAR OLARAK)

1978	1196 dolar
1979	1146 »
1980	1106 »
1981	1081 »
1982	1008 »
1983	911 »

Dışsatımın yüzde 60'ı dış borç ödemelerine gidiyor

Merkez Bankası Başkanı Osman Şıklar'ın yaptığı açıklamaya göre, içinde bulunduğumuz yılın Ocak-Nisan döneminde 1,1 milyar dolarlık dış borç ana para ve faiz ödemesi yapıldı. Bu rakamın, aynı dönemde yapılan dışsatımın yüzde 60'ını oluşturduğu hesaplandı.

Türkiye'nin, 1983 yılında ve önümüzdeki yıllarda, eskiye oranla çok daha büyük miktarlarda dış borç ödemek zorunda olması, dışsatım gelirlerinin önemli bir bölümünün dış borç ödemelerine ayırmasını gerektirmektedir. Sözgelimi, 1983'de dışsatım gelirlerinin yüzde 60'ını dış borç ödemelerine ayıran Türkiye, 1982'de dışsatımın yüzde 43'üyle dış borçlarını karşılayabilmişti.

Öte yandan, Ocak-Nisan döneminde 1,1 milyar dolar dış borç ödemesine karşılık, çoğu ABD kaynaklı olmak üzere 754 milyon dolarlık yeni borçlanmaya gidildi.

Amerikan bankaları Türkiye'de "üs"lendi

12 Eylül 1980 tarihinden sonra, yabancı sermaye girişindeki hızlı artışın yanısıra, başta ABD olmak üzere yabancı bankalar Türkiye'de *"üs"*lenmeye başladı. Edinilen bilgiye göre, 12 Eylül öncesi dönemde, Türkiye'de şubesi bulunan yabancı banka sayısı üç iken, cuntanın işbaşına gelmesinden sonra çoğu ABD'ye ait olmak üzere yedi yabancı banka Türkiye'de şube açmış bulunmaktadır.

12 Eylül'den sonra Türkiye'de şube açan Citibank, Amerikan Expres Bank, Bankof Credit and Commerce International, Middle East Bank, Turkish bank of Cyprus, Bank Mellat ve Habib Bank'ın yanısıra, şu anda ikisi ABD'li olan üç yabancı banka daha Türkiye'de şube açmanın hazırlıklarını tamamlamış durumdalar. Türkiye'de şube açmak üzere olan ABD bankaları, Chase Manhattan Bank ve First National Bank of Texas'tır.

Öte yandan, edinilen bilgiye göre, yabancı bankaların ve özellikle ABD bankalarının Türkiye'ye *"üs"*lenmeye başlamaları, yalnızca Türkiye'yi hedef almakla kalmamakta; aynı zamanda, buradan ortadoğu ülkelerine de açılmak hedeflenmektedir. Özellikle, ABD'nin ilişkilerinin gergin olduğu Ortadoğu ülkelerine ABD'li bankalar Türkiye kanalıyla girmek istemektedirler.

Ayrıca, cunta döneminde banka sayısındaki hızlı artışa paralel olarak, yabancı sermaye girişinde de önemli artışlar oldu. Sözgelimi, cuntadan bu yana gelen yabancı sermaye miktarı, 1954-1980 dönemini kapsayan 26 yıllık sürede gelen yabancı sermaye miktarının üç katına ulaştı.

KISA...KISA...KISA... KISA...KISA...KISA...

Akaryakıt ve demire zam yapıldı

Hükümet'in ısrarla akaryakıta zam yapılmayacağı yolundaki demeçlerine rağmen, elektrik, tekel ürünleri, kağıt ve kömür gibi pekçok ürüne yapılan zam furyasının ardından akaryakıt ve demire de zam yapıldı. 26 temmuz tarihinde yapılan açıklamaya göre, akaryakıt fiyatlarına yüzde 7,5-10 arasında ve demir fiyatlarına da ton başına 1500-3000 lira arasında zam yapıldı.

Yapılan zamlar sonucu, normal benzin fiyatı 100 lira 80 kuruştan 108 lira 40 kuruşa; gazyağının fiyatı 67 lira 30 kuruştan 72 lira 30 kuruşa; mazotun fiyatı 67 lira 20 kuruştan 72 lira 20 kuruşa yükseltildi. Ayrıca, normal tüpgazın fiyatı 980 liradan 1,047 liraya ve piknik tüpgazın fiyatı da 165 liradan 182 liraya çıktı.

Serbest bölgeler gündemde

27 Temmuz tarihinde Başbakanlığa bağlı Ekonomik İşler Yüksek Kurulu bir toplantı yaparak, serbest bölgeler, sanayi bölgeleri ve devlet limanları kurulmasına ilişkin tasarıları görüştü. Edinilen bilgiye göre, Ulusu'nun başkanlığında yapılan toplantıda, öncelikle serbest bölgelerin ele alındığı öğrenildi.

Yapılan açıklamaya göre, serbest bölgelerle ilgili yasal düzenlemeler bir iki hafta içinde sonuçlanacak ve böylece, bir süredir sözü edilmeyen serbest bölgeler konusu yine gündeme gelecek.

En büyük 100 müteahhit arasında

Dünya'nın en önemli Mühendislik dergisi *"E.N.R"*nin açıkladığı listeye göre, dünyadaki müteahhit firmaları arasında ilk 100'e üç Türk firması girdi. Bu listeye göre, Enka 1,2 milyar dolarlık dış ihale ile dünyanın en büyük 24. firması, Kutlutaş 383 milyon dolarlık ihale ile 74. sırada ve Libaş ise 318 milyon dolarla 85. sırada yer aldı.

İşçi dövizi girişi azalmaya devam etti

İşçi dövizi girişlerinde gözlenen gerilemenin devam ettiği açıklandı. Merkez Bankası yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, 1983 yılının Ocak-Nisan dönemini kapsayan dört aylık sürede, geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla işçi dövizi girişleri yüzde 23 oranında azalarak 473,3 milyon dolara indi. Geçtiğimiz yılın Ocak-Nisan döneminde, 579,7 milyon dolarlık işçi dövizi girişi olmuştu.

İşçi dövizi girişleri (Milyon dolar)

	1982	1983
Ocak	149,2	121,2
Şubat	130,8	105,7
Mart	147,3	129,3
Nisan	152,4	117,1
Toplam	579,7	473,3

Taban fiyatlarının düşük tutulması üreticiyi perişan etti

Geçtiğimiz günlerde ilan edilen önemli ürünlerin taban fiyatlarının düşük tutulması, milyonlarca üretici köylü ailesini perişan etti. Enflasyon oranının yüzde 30-35'ler dolayında seyrettiği bir ortamda, pamuk, fındık, kuru üzüm, ayçiçeği ve kuru incirin destekleme alım fiyatları, geçtiğimiz yıla oranla, ancak yüzde 16,7 ile yüzde 22 arasında arttırıldı.

Ulusu hükümetinin ilan ettiği destekleme alım fiyatlarına göre, 1982 yılına oranla pamuğun fiyatı yüzde 21,7; fındığın fiyatı yüzde 16,7; kuru incirin fiyatı yüzde 20,5; ayçiçeğinin fiyatı yüzde 22 ve kuru üzümün fiyatı da yüzde 19,7 oranında artış gördü.

Ekonominin bütün göstergelerinde önemli kötüleşmeler var

1983'de ekonomik bunalım daha da derinleşti

● **Yeni açıklanan resmi istatistikler ve ekonomideki bazı gelişmeler, ekonomik krizin önümüzdeki dönemde daha da derinleşeceğinin açık işaretlerini vermektedir**

1983 yılının ilk yarısına ilişkin ekonomik göstergeler belli oldu. Geçtiğimiz günlerde yayınlanan resmi istatistikler, hem Türkiye ekonomisinin gelişim çizgisi ve bunalımın boyutları hakkında genel bilgi vermekte; hem de, cuntanın yalanlarını sergilemektedir:

● Ulusu hükümeti, 1983 yılı Programı'nda, ulusal gelir artış hızının bu yıl yüzde 4,8 olarak gerçekleşeceğini açıkladı. Oysa, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yaptığı hesaplamaya göre, 1983 yılı ulusal gelir artış hızı yüzde 2,9 olacak.

● Yine 1983 yılı Programı'nda, enflasyon oranının yüzde 20'ye indirileceği kaydedildi. Bir ay öncesine kadar da, Maliye Bakanı en az kırk defa enflasyon oranının yüzde 20'ye indirileceğini tekrarladı durdu. Geçtiğimiz günlerde, altı aylık enflasyon oranının yüzde 17 olarak gerçekleştiği açıklandı. Bu durum karşısında, Maliye Bakanı Kafaoğlu, 28 Temmuz tarihli Hürriyet Gazetesi'nin manşetten verdiği habere göre, **"enflasyon balon yaptı"** demek zorunda kaldı.

● 1983 yılı Programı'nda, bulunduğumuz yıl içinde 7,1 milyar dolarlık dışsatım yapılacağı yazılı. Programlanan hedefe göre, 1983 yılının ilk beş ayında 2,958 milyar dolarlık dışsatım yapmak gerekiyordu. Oysa, ilgili dönemde 2,267 milyar dolarlık dışsatım gerçekleştirildi ve böylece, öngörülen dışsatım hedefinin yüzde 24 gerisinde kalındı.

● Yine Program'da, dışsatımın arttırılması sonucu dış ticaret açıklarının düşürüleceği görüşü yer aldı. Oysa 1983'ün ilk beş ayında Türkiye'nin dış ticaret açığı geçtiğimiz yıla oranla yüzde 18 artarak 1,608 milyar dolara ulaştı. Geçtiğimiz yılın eş döneminde, Türkiye'nin dış ticareti 1,369 milyar dolar açık vermişti.

● Ayrıca Program'da, işsizlik sorununa çözüm getirileceği ve açık işsiz sayısının azaltılacağı vaadi var. Oysa, 1983 yılının ilk beş ayı içinde açık işsizlerin sayısı 226 bin artarak 3 milyon 565 kişiye yükseldi.

Bu listeyi daha da uzatmak mümkündür. Ancak bunlar, cuntanın yürüttüğü ekonomi politikalarının özü ve Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durumla ilgili olarak, bazı önemli gerçeklerin açıklık kazanmasına yetmektedir:

Cunta, onun iç ve dış destekçileri iki yılı aşkın bir süre boyunca, **"askeri yönetim ekonomik bunalımı aştı, aşıyor"** ve **"Türkiye ekonomisi düzlüğe çıktı, çıkıyor"** biçiminde yoğun bir propaganda yürüttü. Birinci olarak, yeni açıklanan resmi istatistikler, bu propagandanın yalana dayalı olduğunu gösterdi. Çünkü, ekonominin ulusal gelir, dış ticaret ve döviz sorunu, enflasyon ve işsizlik gibi bütün göstergeleri, Türkiye ekonomisinin ciddi bir bunalımın içinde kıvrandığının açık kanıtlarını vermektedir.

İkinci olarak, açıklanan bu istatistik veriler, cuntanın bir başka yalanını daha açığa çıkardı. Ulusu hükümeti 1983 yılı için öngördüğü ve vadettiği ekonomik hedeflerin hiç birisini gerçekleştiremedi.

İkinciye dayalı olarak, Ulusu hükümetinin 1983 yılı programı, ekonominin bütün göstergelerinde geçtiğimiz yıla göre olumlu gelişmeler; yani ekonomik bunalımın göstergelerinde iyileşmeler vadediyordu. Daha açığı, enflasyon ve fiyat artışları düşürülecek, işsizlik azaltılacak, üretim ve kalkınma hızı miktarları arttırılacak, dış ticaret ve döviz sorununda olumlu gelişmeler gerçekleştirilecekti. Oysa, 1983 yılı resmi istatistikleri, ekonomik bunalımın bir önceki yıla oranla daha da arttığını; ekonominin bütün göstergelerinde iyileşme bir yana, çok ciddi

GÖZ YAŞARTAN MANZARA

İşte "işsizlik"

Bu, sadece giriş formu kuyruğu...

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Atılan yeni adımlar

Bundan yaklaşık dört ay önce, *"Türkiye Postası"*nın ikinci sayısında aynen şunları yazmışım: *"Kriz, bütün göstergeleriyle birlikte, içinde bulunduğumuz yılın ikinci yansından itibaren tırmanabilir. Açıkçası, krizin boyutları, Türkiye kapitalizmini iyice "yatalak" edecek noktalara varabilir".*

Oysa, aynı günlerde, *"Türkiye ekonomisinin düzlüğe çıkmakta olduğu"* ve *"1983 yılında da ekonominin bütün göstergelerinde iyileşmelerin sürdürüleceği"* iddiaları sürüp gidiyordu. Aradan dört ay gibi kısa bir süre geçti. Ve geçtiğimiz günlerde, Türkiye ekonomisinin gidişatına ve bunalıma ilişkin, ilk altı aylık ekonomik göstergeler belirlendi.

Bu verilerden çıkan, birbiriyle ilişkili ilk iki önemli sonuç var: Birincisi, cunta 1983 yılı için öngördüğü ekonomik hedeflerin hiç birisine, ulaşmak bir yana, yanına bile sokulamadı...İkincisi ve asıl önemlisi, cuntanın ilk iki yılı olan 1981-1982'ye oranla 1983 yılında, ekonominin bütün göstergeleri daha da kötüleşti ve bunalımın boyutları ciddi miktarda derinleşti...

Hepsi bu değil. Ekonomideki bu olumsuz gelişmeler, bunalımın daha da derinleşmesi, cuntanın, onun iç ve dış destekçilerinin ağızlarında sakız ettikleri bir yalanı, bundan böyle de sürdürmelerine olanak tanımayacak. Onlar, iki yılı aşkın bir süre boyunca, 1981 ve 1982'nin ekonomik göstergelerini 1980 yılıyla karşılaştırarak, *"krizin aşılmakta"* olduğu propagandasını sürdürdüler.

Oysa, bu yaygaranın gerçeklerle en küçük bir ilgisi yoktu. Çünkü, 1980 yılı ekonomik bunalımın en derin olduğu yıldır. Öylesine ki, 1980 yılı, yalnızca son bunalımın değil; ekonomik açıdan son otuz yılın en kötü yılıdır. Üstelik; ve her şeyden önemlisi, 1980'de ekonomik bunalımın daha önceki hiç bir yılla karşılaştırılamayacak denli büyük boyutlara ulaşması, tümüyle bilinçli yürütülen bir politikanın sonucudur. Ve bunun da adı, *"24 Ocak Kararları"*'dır.

O *"24 Ocak Kararları"* ki, cuntanın ekonomik programının ta kendisidir. Ve o *"24 Ocak Kararları"* ki, onun ekonomiden politikaya bütünüyle uygulanabilirliği, en küçük bir burjuva demokrasisine bile olanak tanımayan bir diktatörlüğü gerekli kılıyordu. Açıkçası, cuntanın programı, cuntadan çok önce hazır edilmiştir...İşte cunta ve onun destekçileri, kendi programlarının neden olduğu *"herzeler"*den kalkarak, 1981 ve 1982'nin verilerini 1980'le karşılaştırıp, *"ekonomik bunalımı aşıyoruz"* yalanını uydurdular.

Ama şimdi, 1980'e kadar uzanmaya hiç gerek yok. Ve şimdi, cunta her şeyi 1980'e çekerek kimseyi uyutamaz. Önümüzde, cuntayı değerlendirecek, onun ne "menem" bir şey olduğunu açığa çıkaracak, koskoca üç yıl var. Yalnızca ekonominin göstergeleri ve resmi veriler olarak değil. Aynı zamanda da, yığınların deneyimi, yaşanıp öğrenilen üç yıl var...

Bu olanları ve olacakları, cunta ve destekçileri de çok iyi biliyorlardı elbet. Ekonomik bunalımın aşılamayacağı, dayanıklı bir ekonomik yapılanmanın olanaksızlığı, onlar için de sır değildi. Üstelik önümüzdeki dönemde krizin derinleşmesiyle birlikte, yığınları kandırmanın olanaksızlaşacağı olgusu da, onlar için bilinen bir şeydi. Kaldı ki, uygulanan ekonomi politikaları ve bunalım, yalnızca emekçi yığınları

OKULUN BAHÇESİNE SIGMADILAR

Şu an Türkiye'de işsizler ordusunun sayısı, dört milyona merdiven dayadı. Geçtiğimiz günlerde, işsizlikle ilgili olarak Konya'da ilginç br olay yaşandı. Konya'da Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 225 hizmetli ve 65 memur alımı için on bin kişi stadyum önünde kuyruk oluşturdu. Ancak, basılan başvuru formlarının sayısı ikibin beşyüz olduğundan, yedibin beşyüz kişi giriş formu bile alamadı.

tergelerinde iyileşme bir yana, çok ciddi kötüleşmelerin ortaya çıktığını göstermektedir.

Dördüncü olarak, yeni açıklanan bu resmi istatistikler ve ekonomideki bazı gelişmeler, ekonomik krizin önümüzdeki dönemde daha da derinleşeceğinin açık işaretlerini vermektedir.

uygulanan ekonomi politikaları ve bunalım, yalnızca emekçi yığınları, köylülüğü, orta katmanları olumsuz yönde etkilemekle kalmıyor, aynı zamanda orta ve küçük boy sermayenin yanısıra, giderek tekelci sermayenin belli kesimlerini de bunalıma düşürüyordu. Bütün bu gelişmeler, cuntanın toplumun daha geniş kesimleri tarafından yalıtlanması anlamına geliyordu.

Ne var ki, bu olumsuz gelişmeler, cuntanın bütün manevra alanlarının ortadan kalkması anlamına gelmezdi. O, bu olumsuz gelişmelere paralel olarak, içte ve dışta çok daha tehlikeli adımlar atabilir ve daha da gericileşme sürecinde gidebileceği yere kadar uzanabilirdi. Bu tehlikeli adımlarla ilgili olarak, yine *"Türkiye Postası"*nın ikinci sayısında aynen şunları yazmışım:

"...ufukta gözlenen bunalımın derinleşmesi olasılığı karşısında, cunta eli-kolu bağlı durmayacak ve o, çok daha tehlikeli adımlar atmaktan çekinmeyecektir. Ve gerçekten de, krizin derinleşme belirtileriyle birlikte, cunta-Pentagon ilişkileri, çok daha değişik görünümler almaya başladı."

İşte cunta, son aylarda, bu tehlikeli adımların hepsini bir bir attı. Ve bu adımlar, cuntanın toplumsal tabanının niteliğinde ve niceliğinde belirgin değişiklikleri de beraberinde getirdi. Başından beri, cuntanın niyeti ne olursa olsun, onun cibilliyeti ve niteliği şimdi daha bir belirginleşti. Artık şimdi cunta, Pentagon ve NATO'nun maceracı, saldırgan politikasına, her isteğine koşulsuz *"evet"* diyebilir. O her an, Türkiye halkını, bölge halklarını *"ateşin içine atabilecek"* maceralara kolaylıkla girişebilir.

Kuşkusuz şimdi, onun toplumsal tabanı ve destekçisi, yalnızca bir avuç finans-kapital çetesinden ibarettir...Ve bütün bu gelişmeler, halkımız için olumsuz ve tehlikelidir. Ama her olumsuz, olumluyu içinde taşımaz mı? Ve bu süreçte, belirleyici olan, olumlu yan değil mi? Ve bütün bunlar, cuntanın sonunu daha da kısaltabilecek olan nesnel öğeler değil midir?

Dış ticaret açığı 1,6 milyar dolar

'Dışsatım patlaması' balonu söndü

● **Ulusu Hükümeti'nin ilan ettiği programa göre, Ocak-Mayıs döneminde 2,958 milyon dolarlık dışsatım yapmak gerekiyordu.**

Bilindiği gibi, 1980 yılında 2,9 milyar dolar olan Türkiye'nin dışsatım miktarı, 1981'de yüzde 60 artarak 4,7 milyar dolara ve 1982'de yüzde 20 artarak 5,7 milyar dolara yükseldi. Cunta, onun iç ve dış destekçileri **"ekonomik bunalımı aştık, aşıyoruz"** propagandasını yürütürken, temel göstergelerden birisi olarak bu olguyu kullandılar ve dışsatımdaki bu gelişmeleri **"dışsatım patlaması"** olarak yorumladılar.

Oysa, yürütülen bu propaganda iki nedenle demagojiye ve yalana dayalıydı. Birincisi, **Türkiye Postası**'nın daha önceki sayılarında ısrarla vurgulandığı gibi, dışsatımda 1981-1982 yıllarında gözlenen artışlar, şu **"geçici"** iç ve dış nedenlerden kaynaklanmıştı:

● Süngü zoruyla kitlelerin satınalma güçleri ve iç pazar daraltılmış, iç pazardan arda kalan malların fiyatları yarıyarıya düşürülerek dış pazarlara satılmış ve aradaki fark devlet kaynaklarından karşılanmıştı.

● Irak-Iran savaşı, Ortadoğu'daki gerginlik ve yüksek petrol geliri olan bölge ülkelerinin pazarlarına açılma gibi bazı **"geçici"** ve **"kısa ömürlü"** faktörler de, dışsatımın artmasına neden olmuştu.

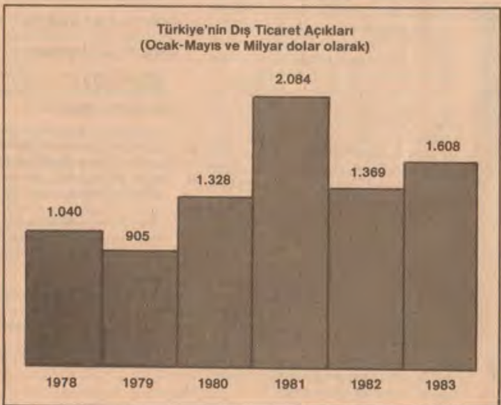
Bu **"kısa ömürlü"** ve **"geçici"** faktörlerin bir bir ortadan kalkmaya başlaması sonucu, önce dışsatımın artış hızı **"yavaşladı"**, sonra **"durdu"** ve şimdi de **"gerilemeler"** başladı.

Nitekim, 1983 yılında dışsatım miktarı 7,1 milyar dolar olarak planlandı. Ve buna göre, 1983 yılının ilk beş ayında 2,958 milyar dolarlık dışsatım yapmak gerekiyordu. Oysa, ilgili dönemde ancak 2,267 milyar dolarlık dışsatım yapılabildi ve böylece, hedeflenen dışsatım miktarının yüzde 24 gerisinde kalındı.

Dahası, 1983 Ocak-Mayıs döneminde Türkiye'nin dış ticaret açığı (dışalımla dışsatım arasındaki olumsuz fark), geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla yüzde 18 artarak 1,369 milyar dolardan 1,608 milyar dolara yükseldi. Bu 1,608 milyar dolarlık dış ticaret açığı 1982 yılıyla birlikte, yalnızca derin kriz yıllarının yaşandığı son altı yılın değil; aynı zamanda Türkiye tarihinin en büyük açığını oluşturmaktadır.

Yapılan hesaplamalara göre, mevcut durum korunabilirse, Türkiye'nin dış ticareti 1983 yılında 3,9 milyar dolar açık verecek. Böylece, Türkiye'nin dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın 2,8 milyar dolarlık açığına göre 1,1 milyar dolar artmış olacak.

Ancak, Türkiye'nin mevcut durumu koruyabilmesi oldukça zor görünüyor ve dışsatımda, daha olumsuz gelişmeler ve ciddi gerilemeler bekleniyor. Çünkü, son iki yıl içinde Türkiye'nin en büyük pazarını oluşturan Iran, cuntanın Irak Kürdistanı'nda giriştiği operasyon nedeniyle, Türkiye ile dış ticaret bağlantılarını tek taraflı olarak iptal etmeye başladı. Ayrıca, yine önemli iki dış pazar olan Libya ve Irak büyük ödeme güçlüğüyle karşı karşıya bulunuyor.

Hükümet yüzde 4,9 artacağını söylemişti

Ulusal gelir artışı en düşük düzeye indi

● **1981'de yüzde 4,4, 1982'de yüzde 4,6 olan ulusal gelir artış hızı, 1983'te yüzde 2,9'a geriledi...**

1983 yılında, ulusal gelir artış hızı son üç yılın en düşük düzeyine indi. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DIE) yaptığı hesaplamaya göre, 1983 yılı ulusal gelir artış hızı yüzde 2,9 olarak gerçekleşecek. Bilindiği gibi, Türkiye'nin ulusal geliri 1981'de yüzde 4,4 ve 1982 yılında da yüzde 4,6 oranında artış göstermişti.

Ulusal gelir artış hızında gözlenen bu gerileme, hem ekonomik bunalıma ilişkin cunta ve destekçilerinin yalanlarını sergilemekte ve hem de bunalımın daha da derinleşme eğilimine girdiğini göstermektedir. Nitekim, Cunta ve destekçileri bunalımın en derin yılı olan 1980'in ekonomik göstergeleriyle 1981 ve 1982'nin göstergelerini karşılaştırarak sürekli propaganda yürüttüler ve son iki yılın yüzde 4,4 ve yüzde 4,6'lık ulusal gelir artış hızlarını **"bunalımın aşılmakta olduğunun"** kanıtı olarak kullandılar.

1981 ve 1982 yıllarındaki artış hızlarından hareket eden Ulusu Hükümeti, önümüzdeki yıllarda ulusal gelir artış hızının sürekli yükseleceği propagandasını yaptı ve 1983 yılı içinde de ulusal gelirin yüzde 4,9 oranında artacağını ilan etti. Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymadı ve ulusal gelir artış hızı yüzde 2,9 düzeyinde kaldı.

Türkiye Barış Komitesi Başkanı Mahmut Dikerdem'in cun

Dikerdem, askeri mah savundu ve cunt

12 Eylül 1980'den bu yana, Türkiye'de cunta mahkemelerinde görülen davaların en önemlilerinden biri olan Barış Derneği davasında, geçtiğimiz ay içinde dernek başkanı Mahmut Dikerdem 66 sayfalık savunmasını yaptı. Yargılananların, davanın başından bu yana, soylu barış ülkülerini, halklar arası dostluğu savunmaktan bir adım bile geri atmadıkları, mahkeme salonunu bütünüyle savaşın, savaş kışkırtıcılarının demokrasi düşmanlarının ve savaş tehlikesi karşısında kayıtsız kalanların suçlandığı bir arenaya dönüştürdükleri davada, Dikerdem'in savunması da bir yandan cunta savcılarının suçlamalarının temelsizliğini, gülünçlüğünü ortaya koyarken, öte yanda dünya halklarının ve Türkiye halkının neden barışı savunması gerektiği sorusuna açık bir yanıt oldu. ABD emperyalizminin ve NATO'nun Batı Avrupa'ya yeni atom roketleri yerleştirmeyi planladığı, cuntanın da ABD emperyalizmi ile işbirliği içinde ülkemizi bölge barışını tehdit eden tehlikeli serüvenlere sürüklediği koşullarda cunta mahkemelerinden, yaşam, barış ve demokrasi adına yükselen bu ses tüm ilerici insanları yüreklendirdi. Ağır sansür koşulları nedeniyle savunma Türkiye basınında yer almadı.
Türkiye Postası, **ülkemizin demokrasi tarihine tutarlı barış savunuculuğunun onurlu, yürekli bir örneği olarak geçecek olan bu savunmayı kısaltarak okuyucularına sunmayı görev bildi**

—●—

Aslında, bir yıldır süregelen bu dava sırasında sanıklar tarafından söylenebilecek her şey söylenmiş, her iddia ve soru yanıtlanmıştır. Barış Derneği'nin yöneticileri olarak bizler Derneğimizin amacının evrensel barış ülküsünü, devletlerarası ilişkilerde yumuşamayı ve genel silahsızlanmayı ulusal çıkarlar doğrultusunda savunmaktan başka hiç bir ard düşünce ve kasıtla hareket etmediğimizi başımız dik ve vicdanlarımız müsterih olarak ısrarla dile getirdik. Gerek sorgulamalar ve gerek delillerin okunması sırasında bize yöneltilen soruları ve ileri sürülen iddiaları birer birer yanıtladık. Kısacası, Türkiye Barış Derneği hakkındaki iddianameyi delik deşik ettik. Bununla ayrıca övünmüyoruz, çünkü o belgeyi çürütmek, hukuki dayanaktan yoksun indi yorumlar zincirinden ibaret olduğunu ortaya koymak zor bir iş değil. Örneğin, söz konusu belgede **"Barış Derneği'nin ihtilal yoluyla iktidara gelmek isteyen DISK'in çatısı altına girdiği (sayfa 7)"**

Iddia makamının Barış Derneği'ni her ne pahasına olursa olsun suçlamak çabası yüzünden içine düştüğü başka bir yanılgı, kurtuluş ve bağımsızlık mücadelesi veren Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının haklı davalarını Barış Derneği'nin Genel Kurul kararlarında desteklenmesini **"Sosyalist ve komünist ayaklanmalarla dayanışma cephesi oluşturmak"** şeklinde değerlendirmesidir. Barış Derneği'nin Genel Kurul kararlarında sözünü ettiği ülkeler Filistin'dir, Vietnam'dır, Zimbabwe'dir, Güney Afrika'dır, Şili'dir, Nikaragua'dır, El Salvador'dur. O ülkeler ki, daha 1922 yılında Atatürk'ün eşsiz önsezisiyle: **"Güneşin doğduğunu nasıl görüyorsam bir gün Asya ve Afrika'nın mazlum uluslarının emperyalizmin boyunduruğundan kurtularak özgürlüklerine kavuşacaklarını öyle görüyorum"** diyerek onlara kurtuluşlarının müjdesini 60 yıl öncesinden vermiştir. Onların işgalcilere, siyonistlere, emperyalizmin desteğindeki ırkçı ve faşist dikta rejim-

Türk hükümetinin Filistin sorunu üzerinde 16.5.1973'de B.M. Genel Sekreterine gönderdiği cevabi mektubun bir bölümünü okuyacağım:

"Uluslararası topluluğun insan haklarını koruma doğrultusundaki resmi girişimlerine rağmen başaramadığını, halkın silaha başvurarak elde etme çabasına neden olan durumları gözönüne alıp incelemek BM ye düşer. Bu durumlar arasında... emperyalist, siyonist terörizm tarafından baskı altında tutulan Filistin halkının durumu bulunmaktadır. (...) Aynı durum ve koşullar özellikle Asya'da, Afrika'da ve Latin Amerika'da kendilerine uygulanan ırkçılık ırk ayırımı, sömürü ve yabancı boyunduruğu gibi haksızlıklara karşı seslerini yükselten öteki halkların trajedileri için de geçerlidir.

Mahkemenizin bilgisine sunduğum, daha da çoğaltılabilecek bu örnekler esas hakkındaki mütalaanın gerçekleri yansıtmak ve objektif verilere dayanmaktan çok uzak bulunduğunu ve belirli bir siyasi görüş açısına bağlı kaldığını açıkça ortaya koymaktadır. Ancak, daha da vahimi, ilk iddianamenin tanziminde kullanılan ve sırf hukuki olması gereken bir belgeye siyasi bir polemik yazısı hüviyetini veren üslubun, esas mütalaada büsbütün çığrından çıkarılarak sanıkların kişiliklerine, mesleki haysiyetlerine yöneltilen saldırı ve hakaret şekline bürünmüş olmasıdır. Savcı şahsım hakkında da şunları söylemiştir: **"Adı barış, başkanı diplomat olan böyle bir derneğin her şeyden önce 37 diplomatımızın şehit edilmesine ve bu arada bir çok günahsız insanların ölümüne neden olan böylesi caniyane insanlık dışı eylemleri kınamaması dikkatimizi çekmiştir".**

Bu sözler doğrudan doğruya kişiliklerimizi hedef alan ağır ve haksız bir saldırı-

❝ Bir hukuk olayının sanıkların kişiliğini, hukuki normlar çerçevesini aşarak, tarihe mal olacak bir nitelik kazanması,ancak olayın evrensel değerlerle sıkı sıkıya bağlı olmasından ileri gelmektedir.Işte bu bakımdan Barış Derneği davasının salt bir ceza davası olayının boyutlarını aşarak gelecek kuşakları ilgilendirecek ve her yönüyle incelenip yorumlanacak bir nitelik taşıdığına inanıyorum.

Bir ülkede yasalara uygun olarak kurulmuş, üç yılı aşkın bir süre kamuoyu önünde faaliyette bulunmuş ve bu süre içerisinde herhangi bir eyleminden ötürü soruşturmaya, kovuşturmaya uğramamış bir derneğin,

ülkedeki devleti
amacını güden gi
sı, kişilikleri, ko
iyi bilinen Türk
yargılanmaları, ç
kolay havsalaları
lamayacakları bi
le bu suçlama bü
ortak özlemi hali
nü savunanlara
müzde bir ölüm-
ne varmış herkesi
ilgi göstermesi ka

şerefli hizmetler vermiş, ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlık kazanmış yurtsever Türk aydınlarına karşı kullanılan bu çirkin silahın geri tepeceğinden ve onu kullananı yaralayacağından kuşku duyulmamalıdır. Şahsım hakkında yapılan imaya ise şu yanıtı vermekle yetineceğim: Yirmi yıl devleti temsil etmiş bir Büyükelçi'ye meslek ahlakı ya da insanlık dersi vermek, kimsenin ne hakkı ne de haddidir.

Yüce bir ideali, hiç bir siyasal amaç gütmeksizin savunanlar sanık sandalyesinde

Bu dava sırasında iddia makamı Barış

Savunmanın bundan sonraki 40 sayfasında Dikerdem, Ikinci Dünya Savaşı'nın bitiminde uluslararası durumu, yumuşama dönemi sorunlarını, barış ve güvenlik sorunları karşısında Türkiye'nin durumunu, NATO ve Türkiye ilişkilerini tarihsel verilere, yayınlanan belgelere ve resmi kaynaklara dayanarak açıklıyor.

Hakkımızda tanzim edilen suçlama belgeleri iki ana doğrultuda geliştirilmiştir. Bunlardan biri, iddia makamının anladığı ve tanımladığı biçimde bir **"Marksist-Leninist"** barış kavramının aslında komünizmin zaferini kolaylaştırmak için kullanılan bir propaganda aracı olduğu ve dolayısıyla bu tarife uyan dünya barış hareketini be-

neği'nin ihtilal yoluyla iktidara gelmek isteyen DISK'in çatısı altına girdiği (sayfa 7)" öne sürüldükten sonra biraz ileride **"Barış Derneği'nin DISK ve diğer bazı kuruluşları kendi etrafında birleştirdiği"**nden söz edilmesinin **(sayfa 13-20)** açık bir çelişki olduğunu ve yine iddianamenin 20. sayfasında **"Barış Derneği'ni kuran ve yönlendiren yönetim kurulu üyelerinin büyük bir çoğunluğunun DISK'e dahil olan sendikaların başkan ve yöneticileri olduğu"** savının gerçeğe uymadığını, zira derneğimizin 38 kurucu üyesinden yalnız 2'sinin, 23 kişiden oluşan 1. Yönetim Kurulu'ndan yalnız 4'ünün ve 44 kişilik son Yönetim Kurulu'nda da yalnız 6'sının sendikacı olduklarını belirtmekten kaçınmıştık. Çünkü umuyorduk ki, iddia makamı esas hakkındaki görüşlerini açıklarken aynı yanılgılara düşmeyecek ve hukuki bir mütalaanameyi iddianamede yaptığı gibi siyasi bir polemiğe dönüştürmemeye özen gösterecektir. Ancak bu beklentimizin boşa çıktığını, esas hakkındaki mütalaayı içeren metinde de mesnetsiz iddialar, sübjektif yorumlar, ciddi ve vahim yanlışların yer aldığını müşahede ettik. Bu ifademi açıklamak üzere iki tipik örnek vermekle yetineceğim:

Askeri savcı, Barış Derneği'ni her ne pahasına olursa olsun suçlamak çabası içindedir

20.6.1983 tarih ve 1982/453 sayılı esas mütalaanın 55. sayfasında Barış Derneği'nin **"yeni uluslararası ekonomik düzen"**i savunması **"proletarya iktidarını istemek"** olarak nitelenmiştir. Oysa Barış Derneği'nin savunduğu ve kısa adıyla YUED diye anılan "Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen" Birleşmiş Milletler Örgütü'nün resmen kabul ettiği ve sanayileşmiş ülkelerle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin adil ve sağlıklı bir düzene kavuşmasını öngören- Birleşmiş Milletler Yasası'nın kabulü kadar tarihi önemi olan- bir olayın adıdır. Bu denli fahiş bir hataya düşmek ve YUED'i proletarya devrimi ile karıştırmak için yalnız dünya sorunları üzerinde bilgi sahibi olmamak yetmez, aynı zamanda basın, radyo ve televizyonu da izlememiş olmak gerekir.

ların işgalcilere, siyonistlere, emperyalizmin desteğindeki ırkçı ve faşist dikta rejimlerine karşı direnişleri **"komünist ayaklanmalar"** olarak nitelenmeye müstahak mıdır? Ve eğer iddia makamı öyle düşünüyorsa, bu görüşünün hükümetin resmi görüşüne ve dış politikamıza aykırı olduğunun farkında mıdır? Bu ifademi teyiden.

Bu sözler doğrudan doğruya kişiliklerimizi hedef alan ağır ve haksız bir saldırıdır. Işgal ettiği makamın zırhına bürünerek yapılan bu tecavüzle güdülen amaç, Barış Derneği yönetici ve mensuplarını Ermeni terörizmini onaylıyormuş gibi göstererek kamuoyunun husumetine maruz bırakmaktadır. Ancak, uzun yıllar ülkemize

DIKERDEM 1 MAYIS ALANINDA
Türkiye Barış Komitesi Başkanı Mahmut Dikerdem (ortada), Enis Coşkun (solda) ve Reha Isvan (sağda) ile 1 Mayıs 1978'de Barış Derneği kortejinin önünde yürüyor...

CUNTANIN UTANÇ BELGESI
Dikerdem ve Türkiye Barış Komitesi'nin yöneticileri cunta yargıçları önünde. Üstlerinde tek tip tutuklu elbiseleri ve saçlar sıfır numara ile kesilmiş...

Bu dava sırasında iddia makamı Barış Derneği'ne yöneltti̇ği suçlamaların dayanıksızlığını, ileri sürdüğü savların temelsizliğini kamufle etmek çabasıyla başka yöntemlere de başvurmuş ve derneğimizle uzaktan yakından ilişiği bulunmayan bir takım belgeleri karşımıza çıkarmıştır. Kırk yıl önce görülmüş siyasi davalara ait mahkeme kararlarından bir parti liderinin yaşam öyküsünü anlatan kitaplara, adlarını bile mahkemede öğrendiğimiz dergilerin yazılarına ve tarih kitaplarında **"Deli Petro"** lakabıyla anılan Rus Çarı'nın vasiyetnamesine varıncaya dek, içinde **"barış"** sözcüğü geçen bir yığın metin 23 klasör içindeki 8 bin dizilik dosyada gelişigüzel yer almıştır. Hayır, yanlış söyledim, bu metinler dosyaya rastgele konulmamıştır.

Bütün bu belgelerin delil olarak gösterilmesinden güdülen amacın Türkiye Barış Derneği davasını devleti yıkmak için kurulmuş yasadışı bir örgüt davasına dönüştürmek, derneğimizin dış odakların güdümünde bulunduğu kanısını yaratmak olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri 1975 yılında, yani Barış Derneği'nin kurulmasından iki yıl önce yaptığı bir konuşmada dünya barışından mı söz etmiştir? Ya da Rus Çarı 1725 tarihli vasiyetnamesinde Osmanlı Imparatorluğu üzerindeki emellerini mi açıklamıştı? Işte Türkiye Barış Derneği'ni suçlamak için bunlardan daha inandırıcı kanıt bulunamazdı. Çünkü Barış Derneği de dünya barışını savunuyor ve Türk toprakları üzerinde emeller besleyen bir ülke ile aynı paralele düşüyordu. Ben davamızın hukuki yönden savunulmasını, aleyhimizde delil olarak gösterilen belgelerin hukuki değerlendirmesini müdafilerimize bırakıyorum. Benim yapacağım savunma iki hedefe yönelik olacaktır: Bir yandan Barış Derneği'nin kuruluş nedeninin kaynağı olan dünya barış hareketinin hangi tarihsel ve politik koşullarda doğup geliştiğini ve bu gelişme sonucunda insanlığın bugün ne gibi yaşamsal sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu irdeleyerek, barış savaşımına katkıda bulunmanın özellikle her yurtsever Türk aydını için neden kaçınılmaz bir görev olduğunu anlatmaya çalışacağım. Öte yandan da, barışseverliğin, barış ülküsüne hizmette bulunmanın ülkemizde niçin yanlış tanıtılıp yorumlandığını, yüce bir ideali hiç bir siyasal amaç gütmeksizin savunanları sanık sandalyesine kadar getiren ortamın Türkiye'de nasıl oluştuğunu- Türk dış politikasının 2. Dünya Savaşından bu yana geçirdiği aşamalara kısaca değinerek- açıklayacağım.

Mahmut Diker

1916 yılında Istanbul'da doğan Mahm
saray Lisesi'nde yaptı. 1939'da Istanbu
tirdi. 1941'de sınav vererek ikincilikle
sonra üçüncü katip olarak Isviçre'ye
Cenevre Üniversitesi'nden uluslararası h

1946-50 yılları arasında Dışişleri Bakan
lüğü yaptıktan sonra 1950 yılında Ka
atandı.

1946-47 yılında *Akşam* Gazetesi'nde M
Ilk yazısı *"Dünya Barışa Niçin Susadı"*
Orhan Veli ile birlikte *Yaprak* Dergisi'ni

1952-55 yılları arasında, Mısır'daki yen
göndermesi üzerine Dikerdem Maslahat

1955-57 yıllarında Ankara'da Dışişleri'n
süre içinde Birleşmiş Milletler'in Kıbrıs
lantılarına katıldı; Türkiye'nin Kıbrıs tezi

1957 yılında 5 derece birden terfi ede
dı. (Dışişlerinde 16 yılda Büyükelçilik d
dece Dikerdem'in başarabildiği mesleki

1959 yılı sonunda Iran'a Büyükelçi ta
darbesinden sonra Alpaslan Türkeş'in do
çağınıldı ve merkezde görevlendirildi.

1969-72 yılları arasında Yeni Delhi'de
ye döndü ve 1976 yılında erken emekl
danışman olarak çalıştı.

Dışişlerinden ayrıldıktan sonra basın-yay
1977'de *Ortadoğu'da Devrim Yılları (19*
ya'dan isimli kitapları *Istanbul'da* yayınla
sında *Milliyet* Gazetesi'nde *Hariciye Ç*
Anıları isimli yazı dizisi tefrika edildi.

1977 yılından itibaren kurucu üyeleri a
yılına dek başkanı olarak kaldığı Türkiy
lışan Dikerdem, 1982 Şubat ayında tu
Ekonomik Yapısı ve *Dış Politika* adlı bir

1978 yılında Dünya Barış Konseyi Pres
sıfatı taşıyan Dikerdem'e, bu kuruluş ta
katkıları nedeniyle Salvador Allende ma

Evli ve iki çocuk sahibi olan Dikerde
dillerini bilmektedir.

cunta mahkemesi önündeki savunmasını özetleyerek sunuyoruz

...hkeme önünde barışı ...tayı mahkum etti!..

...leti yıkmak, kurulu düzeni değiştirmek ...en gizli bir terör örgütü olarak suçlanma-..., konumları ve hizmetleri kamuoyunca ...ürk aydınlarının 'komplocu' damgasıyla ...rı, çağdaş demokratik toplumların kolay ...alarına sığdıramayacakları, olağan karşı-...ı bir durum yaratmış bulunuyordu. He-...a bütün dünyada yüz milyonlarca insanın ... haline gelen 'adil ve kalıcı barış' ülküsü-...ara yöneltilince, dünya barışının günü-...im-kalım sorunu olduğunun bilinci-...rkesin Barış Derneği davasına yakın ...si kaçınılmazdı.

nimseyip desteklemek suretiyle suç işlemiş olduğumuz yolundaki düşüncedir. Diğer anafikir ise, Türkiye Barış Derneği'nin aslında bir barış örgütü olmayıp barışı **"paravana"** gibi kullanarak devleti ve kurulu düzeni yıkmak, yerine Marksist-Leninist bir düzen kurmak amacını güden yasadışı bir örgüt olduğu iddiasıdır.

Bu davanın başından beri, üzerine basa basa anlatmaya çalıştığım gibi, çağdaş barış hareketi dünyada iki karşıt sistemin varlığı gerçeğinden kalkarak bu iki sistemin çatışma yerine yarışma halinde ve kuvvete başvurmaksızın yanyana yaşayabileceğini savunmakta, bunun dışındaki seçeneklerin yani Doğu ve Batı bloklarının birbirine üstünlük sağlamak ya da aralarında dehşet dengesi kurmak girişimlerinin insanlığı felakete sürükleyeceğine inanmaktadır. Barış Derneği de dünya barışını bu anlamda savunmuştur ve Dernek Başkanı sıfatıyla yaptığım bütün konuşmalarda ideolojik görüşlere, kapitalizm-sosyalizm tartışmasına hiç bir zaman yer verilmeyip sırf silahlanma yarışına, askeri bloklaşmalara ve dünya barışı için tehlike teşkil eden her türlü tutum ve girişimlere karşı çıkılmıştır.

Eğer barış komünizmin zaferi demek olsaydı, Avrupa sosyal-demokratlarından, Katolik Kilisesi'ne kadar komünist doktrinle bağdaşması mümkün olmayan siyaset, inanç ve fikir akımlarının temsilcileri barış hareketine katılırlar mıydı? Acaba dünyanın her yanında milyonlarca insan komünizmin zaferine hizmet için mi sokaklara dökülmekte, barış bayrağını ellerinde yükseltmektedir? Elbette ki Avrupa'da, Asya'da, Amerika'daki komünistler de barış hareketinin içindedirler, ama böyledir diye barış hareketini komünizme hizmet etmekle suçlamak hataların en büyüğü, suçlamaların en mantıksızıdır.

Barış Derneği Başkanı olarak bana düşen görev, mütalaaname ile mahkeme huzuruna getirilen konuları gerçek çerçevesine oturtmak, evvelce vaki ifadelerimi, sorulara yanıtlarımı kısmen tekrarlamak pahasına da olsa, esas mütalaada çarpıtılan, saptırılan konuları zihinlerde hiç bir tereddüt ve kuşkuya yer bırakmayacak biçimde aydınlatmaktır. Bu görevi yerine getirmeye başlarken, önce, iddia makamının bize yakıştırdığı ve sık sık tekrarladığı bir etiketten söz etmek zorundayım. Çünkü bu isnat Barış Derneği'ni kamuoyunda peşinen antipatik kılmak amacını taşıdığı gibi, tüm faaliyetlerimizin tek yanlı yorumlanmış olmasının da esas nedenidir. Sözünü etmek istediğim etiket Barış Derneği'nin **"Sovyet yanlısı"** olduğu savıdır.

...tiyorum. Iddiaya göre derneğimiz barış sözcüğünü bir paravana gibi kullanıp başka amaçlar peşinde koşmuştur.

Gerçi barış sözcüğünü paravana gibi kullananlar yok değildir ama bunlar bizim savunduğumuz anlamdaki gerçek barışa cepheden taarruz edemeyeceklerini anlayıp arkadan vurmaya çalışanlardır. Bir yandan **"Barış kutsaldır"** deyip öte yandan dünya barış hareketinin en büyük ve etkin örgütünü temsil eden Dünya Barış Konseyi'ni aşağılayan, onu bir devletin kuklası, propaganda aracı imiş gösterip horlayanlardır.

Bizim için tutumumuzu saptarken tek kıstas var: Dünya barışı!..

Barışı paravana gibi kullanmanın başka yolları da vardır. Kendilerini reklam yapmak için terör kurbanı bir gazetecinin adını kullanarak sözümona barış haftaları düzenlemek, ama konuşmalarında, yazılarında **"savaş ne kadar doğalsa barış da o kadar doğaldır"** diyerek gerçek barış kavramıyla hiç bir ilgileri bulunmadığını sergilemek de barışı paravana olarak kullanmanın başka bir yöntemidir.

Bize gelince, biz barışın parsasını toplamak için yola çıkanlardan değiliz. Biz barışı savunmanın onurunu taşımaya layık olmasını bildiğimiz kadar, onun mihnetini, eziyetini çekmesini, iftiralara göğüs germesini de biliriz. Bizim barışı paravana gibi kullanmaya ihtiyacımız yoktur.

ORHAN TAYLAN'IN FIRÇASINDAN MAHMUT DIKERDEM
Barış Derneği yöneticilerinden ressam Orhan Taylan'ın Maltepe Askeri Cezaevi'nde yaptığı çalışmalardan...

Şahsen ben, Afganistan konusu üzerindeki görüşlerimi bugün de muhafaza etmekteyim. 1969-1972 yılları arasında Hindistan'da Büyükelçi olarak görevli bulunduğum sırada bir kaç kez ziyaret ettiğim bu ülke dünyanın en geri kalmış ülkelerinden biri olduğunu, milli gelirin adam başına 90 doları geçmediğini, nüfusun yalnız yüzde onunun okuma-yazma bildiğini, kadınların bir dolar karşılığında kanunen satılabildiğini, köylü nüfusunun % 78'ini topraksız çiftçilerin teşkil ettiğini, ağalardan toprak kiralayan köylünün elde ettiği

...örgütleri kullanarak ve Afganistan'daki devrimin kendi ülkesine sıçramasından endişe duyan Ziya-ül Hak'ın faşist rejiminin desteğiyle Demokratik Halk Partisi yönetimini devirmek için harekete geçmişlerdir.

Barış hareketi bakımından Afganistan olaylarının önemi, bu olaylar vesile edilerek Avrupa ve Amerika'da 1980 yılı sonlarına dek süren bir soğuk savaş psikozunun yaratılmış olması, ABD Başkanı'na **"detant ölmüştür"** dedirtecek kadar siyasi havanın gerginleşmesidir.

İçtenlikle inanıyorum ki, beni ye-

İçtenlikle inanıyorum ki, beni yetiştiren ve herşeyimi ona borçlu olduğum halkıma yaşamım boyunca mütevazi bir hizmette bulunabilmişsem, bunu otuzyedi yıllık mesleki görevimden çok, üç buçuk yıllık BARIŞ DERNEGI başkanlığında yerine getirebildim. (Savunma, sayfa 66)

...kerdem kimdir?

...ahmut Dikerdem, lise eğitimini Galata... ...tanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bi... ...ilikle Dışişleri Bakanlığı'na girdi ve iki yıl ...e'ye gönderildi. Bu arada, 1947 yılında ...rası hukuk alanında doktora derecesi aldı.

...akanlığı Ekonomik İlişkiler Umum Müdür... ...a Kahire Büyükelçiliği'ne başkatip olarak

...de M.Fırtınalı takma adıyla başyazı yazdı. ...adı" ismini taşıyordu. 1947-50 yıllarında ...si'ni yayınladı.

...i yeni rejimin Türkiye Büyükelçisi'ni geri ...lahatgüzarlık görevini yaptı.

...leri'nde, Ortadoğu bölümünü yönetti. Bu ...ıbrıs sorununa ilişkin üst düzeydeki top... ...tezini hazırladı.

...i ederek, Ürdün'e Büyükelçi olarak atan... ...ilik derecesine ulaşmak şimdiye dek sa... ...sleki bir rekordur).

...çi tayin edilen Dikerdem 1960 hükümet ...'in doğrudan müdahalesiyle Ankara'ya geri ...di.

...'de Büyükelçilik yaptı. 1972'de Türkiye'... ...mekliliği isteyene dek bakanlıkta yüksek

...yayın çalışmalarını sürdüren Dikerdem'in ...*(1950-1960)*, 1978'de de *Üçüncü Dün*... ...ayınlandı. 1980 yılı Ocak-Mart ayları ara... ...*ye Çarkı-Dışişleri Bakanlığı'nda Yaşamın*...

...leri arasında yer aldığı ve 12 Eylül 1980 ...ürkiye Barış Derneği'nde aktif olarak ça... ...da tutuklandığında, *Ortadoğu'nun Sosyo*... ...bir ders kitabı hazırlamaktaydı.

...Presidyum üyeliğine seçilen ve halen bu ...uş tarafından barış ve demokrasiye olan ...madalyası da verilmiş bulunuyor.

...kerdem, Fransızca, İngilizce ve Arapça

mek istediğim etiket Barış Derneği'nin **"Sovyet yanlısı"** olduğu savıdır.

Savcılık, Amerikan emperyalizmini eleştirmeyi, Batı devletleriyle ittifakımızın olumsuz yönlerine değinmeyi, Sovyetler Birliği'ne ezeli ve ebedi bir düşman gözüyle bakmamayı, devletler arasındaki ilişkilerimizde ebedi dostluk ve düşmanlıklar olmayıp ulusal çıkarların bu ilişkileri düzenlediğini söylemeyi **"Sovyet yanlılığı"** olarak damgalamaktadır. Aslında bu tutumun orijinal bir yanı yoktur: Atatürk döneminin sona ermesinden beri bu tema bazı çevrelerce sürekli olarak işlenmiş, dışa bağımlılığa karşı çıkanlara **"Rusların kucağına mı düşelim?"** diye karşılık verilmiştir.

"Sovyet yanlısı" suçlamasında madalyonun bir yüzü budur ve siyasi bir tartışma konusu olmaktan öteye geçmediğinden bu tür bir suçlamaya karşı savunma gerekmez. Barış Derneği Türkiye'nin dış politikasını yönlendirmede söz sahibi değildir ki onun mensuplarının hangi devlet yanlısı oldukları yargı önünde tartışılsın. Ancak madalyonun bir de öteki yüzü vardır. Barış Derneği olarak biz, uluslararası ilişkilerin durumunu dünya barışı açısından değerlendirirken, somut olaylara dayanarak kimi devletlerin tutumunu kınayabilir, kimilerin tutumunu da onaylayabiliriz. Burada tek kıstas dünya barışıdır.

Bize gelince... Biz, barışın parsasını toplamak için yola çıkanlardan değiliz...

Gerçek şu ki, Barış Derneği'nin her eyleminden, yönetim kurullarının aldığı her karardan **"Sovyet yanlılığı"** anlamı çıkarmakla iddia makamı derneğimizin yabancı bir devletin güdümünde olduğunu kanıtlayabileceğini umut etmekte, belgeler yanlış ve tek yanlı yorumlanarak ele alınmaktadır. Afganistan olayları, Kıbrıs sorunu, 2. Dünya Savaşı'nın bitiminin yıldönümünün kutlanması ve Nazım Hikmet'in anılması gibi konularda ve daha başkalarında izlenen yöntem hep budur. Bütün bu konularda derneğimizin tutumunun yasaları asla ihlal etmediğini kanıtlayacağım.

Başlıca suçlama konularını sırayla ele almadan önce, hepsinin kökeninde Barış Derneği'nin bir **"paravana"** kuruluş olduğu varsayımının yattığına işaret etmek is...

...germesini de biliriz. Bizim barışı paravana gibi kullanmaya ihtiyacımız yoktur.

Derneğimizin ideolojik çizgisini açığa vurduğu ileri sürülen uluslararası iki soruna, Afganistan olayları ile Kıbrıs sorununa değinmek gereğini duyuyorum.

Esas hakkındaki mütalaa metninin 68. sayfasında **"Afganistan olayı Barış Derneği'nin ve onu yönetenlerin kimden yana olduğunu açıkça göstermekte ve olaylara Marksist-Leninist görüşle bakıp SSCB yanlısı olarak değerlendirmektedirler."** yargısına varılarak gerçekler yine çarpıtılmış ve çok yönlü olan bir sorun en basite indirgenmek istenmiştir.

...topraksız çiftçilerin teşkil ettiğini, ağalardan toprak kiralayan köylünün elde ettiği ürünün altıda beşini toprak sahibine vermeye zorunlu bulunduğunu, her yıl yaklaşık iki milyon Afganlının komşu İran'a iş aramaya gittiğini görmüş ve öğrenmiştim.

Nisan 1978 devrimi Afgan silahlı kuvvetlerinin de desteğiyle bu düzene karşı yapılmış ve 3,5 milyon köylüye toprak dağıtılıp üretim kooperatifleri kurulmaya, kadınlara okuma-yazma öğretilmeye başlanınca, çıkarları bozulan feodal ağalar, aşiret reisleri ülkede derin kökleri bulunan Hizb-i Islami, Cemiyet-i Islami gibi gerici

Savunmadan...

Doğu ve Batı bloklarının elindeki taktik ve stratejik nükleer silahların toplam sayısı 40 ile 50 bin arasındadır. Ve bu stokun tahrip gücü 1 milyon Hiroşima bombasının gücüne bedeldir. Başka bir deyişle, yeryüzünde yaşayan bir insanın payına 3 ton dinamit düşmektedir. İki megatonluk bir tek nükleer başlığın tahrip gücü ise Amerikan uçaklarının 2. Dünya Savaşı'nda Almanya ve Japonya'nın üstüne attığı tüm bombaların yıkım gücüne eşittir.

•

Dünyada barış, istikrar ve dengenin caydırıcılık yöntemiyle korunması düşüncesi, içine düşülen kollektif yanılgıların belki de en tehlikelisidir.

•

Dış politika kamuoyumuza yalnız uzmanların anlayabilecekleri, kapalı kapılar ardında konuşalabilecek dokunulmaz bir "Tabu" olarak tanıtıldıkça, dış politikanın denetimi sınırlı ve etkisiz kalmaya mahkum olmuştur.

•

Atlantik Paktı (NATO) tarihte ilk kez barış zamanında imzalanmış, özel bir bünyeye sahip askeri bir entegrasyon antlaşmasıdır. Paktı imzalayan devletler arasında hem şekli bir eşitlik hem de Amerika'ya üstünlük sağlayacak bir örgütlenme ancak bu tip bir anlaşma ile mümkün olabilmiştir.

•

Teknolojik ilerleme durdurulamayacağına, icad edilmiş silahlar icad edilmemiş sayılamayacağına ve nükleer silahların tümü bugünden yarına yok edilemiyeceğine göre, nükleer bir savaş tehlikesini önlemenin akılcı ve gerçekçi yollarını arayıp bulma zorunluluğu kendini duyurmaktadır. Bu yollardan biri ve belki de birincisi, askeri paktların karşılıklı olarak ortadan kaldırılmasıdır.

•

Faşizmin, uluslararası ilişkilerde "ırk üstünlüğü", "hayat sahası" gibi gerekçelerle güçlü devletin öteki devletler üzerinde hegomonya kurmasının savunuculuğu ve 1930'ların Avrupa'sında görüldüğü üzere tıpkı emperyalizm gibi, barışın önünde bir engeldir. Dünya barış hareketinin ve Türkiye Barış Derneği'nin faşizme karşı çıkışının nedeni budur.

...seçmeler

tant ölmüştür" dedirtecek kadar siyasi havanın gerginleşmesidir.

Barış Derneği **"eşit haklara sahip iki toplumdan oluşan egemen, bağımsız, bağlantısız bir Kıbrıs devleti"** formülünü en geçerli çözüm şekli olarak kabul ve ulusal çıkarlarımıza uygun olduğuna inandığı bu görüşü dünya barış hareketi forumlarında sürekli olarak savunmak suretiyle Kıbrıs davamıza hizmette bulunmuştur. Ancak iddianamenin meskut geçtiği bir başka doğru, 1975 yılında henüz kurulmadığı için sesini duyuramayan Türkiye Barış Derneği'nin 1977'den sonra DBK toplantılarında ve diğer forumlarda Kıbrıs konusunda alınan kararların esaslı değişikliğe uğramasını sağladığıdır. Yunanistan ve Kıbrıs-Rum barış komiteleri genel sekreterlerini-Dışişleri Bakanlığımızın bilgisi dahilinde- İstanbul'da toplayarak Kıbrıs sorununun çözümünün Denktaş-Makarios ve Denktaş-Kipriyanu anlaşmaları temeli üzerine oturtulmasını öneren ortak bir bildiri yayınlanmasını sağlayan Türkiye Barış Derneği'dir.

Ben yalnız bir barışsever değil, bir barış savaşçısıyım

Türk ulusu adına yargı erkini kullanan heyetinizin önünde bir yıldır Türkiye Barış Derneği'nin amaç, ilke ve faaliyetlerinin hesabını verdik. Genel Başkan sıfatıyla ben 37 yıldır devlet hizmetinde bulunduktan sonra, köşesine çekilmeye hak kazanmış bir kişi olarak, barış hareketine niçin bütün benliğimle sarıldığımı ve her Türk aydınının dünyada adil ve sürekli bir barışın gerçekleşmesi yolunda verilen uğraşlara katılmasının neden gerekli olduğunu anlatmaya çalıştım.

Savunmama, bütün zamanların en büyük bilginlerinden Albert Einstein'ın şu sözlerinden esinlenerek son vermek istiyorum:

"Ben yalnız barışsever değil, bir barış savaşçısıyım. İnsanlar savaşa savaş açmadıkları sürece hiç bir şey savaşları ortadan kaldıramayacaktır. Barış gibi inandığımız bir dava uğruna ölmek, savaş gibi inanmadığımız bir şey uğruna acı çekmekten daha iyi değil midir? Savaş yolunda hiç direnmeksizin göze aldığımız özverileri barış uğruna da göze almak zorundayız".

OKUYUCU POSTASI

Türkiye Postası'ndan

Abonelerdeki gecikmeler

Gazetemizin 7. sayısında abonelerimizin gazetelerini bir haftaya yakın gecikmelerle almaları sorununa değinmiş ve şöyle demiştik: *"Biz Batı Berlin Merkez Postahanesinden bu gecikmenin nedenini araştıracağız ve somut bir yanıt alınca da okurlarımıza duyuracağız."*

Batı Berlin posta idaresi ile yaptığımız temaslar sonucunda abonelerimizin şikayetçisi oldukları gecikmelerin bazı formalite eksikliklerinden kaynaklandığını öğrendik. Biz kendi payımıza bu eksik kalmış formaliteleri tamamladık. Posta idaresinden bize bildirildiğine göre, Eylül ayından itibaren abonelerimiz gazetelerini 1-2 gün içinde alabileceklerdir.

Gazetemize 1. sayıda 6 aylık (12 sayılık) abone olmuş okurlarımızın aboneleri Eylül ayı başında bitiyor. Gazeteyi gecikmeli olarak almaları ile sonuçlanan bu aksaklıktan ötürü bütün abonelerimizden tekrar özür dilerken, 1. sayıdan başlayarak 6 aylık süreyle abone olmuş olan okurlarımıza 12 sayımız ile birlikte bitecek olan abonelerini bu sayfanın altında yayınladığımız abone fişini kullanarak yenilemelerini önemle hatırlatırız.

Oyuna gelmemek

Türkiye'de günden güne açlık sınırına itilen vatandaştaki gerginlik gerçek düşmana yönlendirilirse durum ne olur? İçerde iktidarın sarsıldığını, tepkinin yoğunlaştığını gören emperyalizm, böylesi durumlarda dikkatleri değişik hedeflere çekmekte tecrübesiz değildir. Zira Kore'den başlayarak Vietnam'dan Pakistan'a *"parçala böl sindir"* yöntemiy-

Pasaportlara el koyuyorlar

Aldatmacı oyunlarla sığınmacı olup da askerliğini yapmayan kişileri Stuttgart konsolosluğuna çağırıp ellerinden nüfus cüzdanlarını ve pasaportlarını almaya çalışıyorlar. Beni de bir süre önce konsolosluğa çağırdılar.

Ben pasaportumu götürmedim. Sadece nüfus cüzdanımı götürdüm. Stuttgart konsolosluğundaki ismini bilmediğim bir kişi, ben kapıdan girer girmez *"aradığımız Yunan tohumu geldi"* diyerek hakaretlerde bulundu. Bana *"vatan haini, pis komünist"* gibi laflar söyledi sonra. Başladı daktilo ile benim hakkımda tutanak tutmaya. Yarısını kendi ağzından ve kendi eliyle yazdı. Bana altına imza atmamı söyledi, ben imza atmadım. Nüfus cüzdanımı aldım, geri çıkmak istedim, dışarıdan 5 kişi çağırdı ve onları şahit gösterdi. O kişiler benim ağzımdan hiç bir şey duymadılar ama şu şartla imza attıklarını söylediler: Eğer imza atmazlarsa, konsolosluğun işlerini görmeyeceğini söylediler. O kişi de benim nüfus cüzdanımı yırtarak bana geri verdi. Daha sonra 5 tane daha aynı çağrıdan gönderdiler. 3 ay içinde gitmezsem vatandaşlıktan atacaklarını söylediler. Ama ben gitmedim ve bundan sonra da ben de dahil benim durumumda olan hiç bir dostun gitmesini tavsiye etmem. Çünkü Frankfurtt'a aynı durumdaki bir arkadaşın pasaportuna el koydular.

Fethi Baş/Rot-Brettheim

Mahkum gibiydim

Ben Ağustos 1979'dan beri ailem ve üç çocuğumla beraber iltica etmiş emekçiyim. Almanya'nın Neuwied denilen bir kasabasındayım. Türkiye'de 1975-1978 yıllarında DISK'in hem üyesi hem de Lastik-İş İzmir şubesinde Etap plastik fabrikasında işçi temsilcisiydim. 1 Mayıs alanlarında haykırmış bir emekçiyim.

Yazsam defterlere sığmaz dertlerimi-

Sunalp paşaya yanıt

Hürriyet Gazetesi'nin 21 Temmuz 1983 günkü sayısında MDP Başkanı general eskisi Turgut Sunalp ile yapılan bir konuşma yayınlandı. Sunalp şöyle diyor: *"Yurt dışındaki Türkler bir konfederasyonda birleşmeli." "Ermeni teröristleri yakında namlularını yurt dışındaki işçilere çevirecek".* Belki bir bildiği vardır, bilemeyiz. Yalnız bildiğimiz bir şey varsa, o da Türkiyeli ve Ermeni işçilerin ortak sorunlarının olması ve bütün ülkelerin işçilerinin ortak düşmana karşı birleşmelerinin zorunlu olduğudur. Biz işçiler olarak bu terör olaylarını her zaman kınamışızdır, bundan sonra da kınayacağız.

Kendisine ve partisine *"milliyetçi"* adını takan Sunalp *"bulunduğunuz ülkelerin yönetimlerine milletvekili olarak girin, Türkiye'ye daha çok kredi verilmesi için lobi oluşturun"* diyor. Yani Türkiye'deki burjuvaziye para gönderin de, ister Alman olun ister Fransız. Milliyetçiye bak hizaya gel. Ayrıca *Türkiye hakkındaki iğrenç yalanları bozup gerçekleri ortaya koyun"* diyor. Evet, Sunalp paşa, biz de sizinle aynı fikirdeyiz, biz de birlikten, beraberlikten yanayız. Federal Almanya'daki ve bütün Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli işçiler ve onların demokratik örgütleri de birlikten, beraberlikten yana olduklarını, geçtiğimiz yıllarda yapılan eylem birliklerinde ve Türkiye'deki askeri cuntayı kınama toplantılarında; idamlara, işkencelere, Türkiye'deki demokrasinin ve işçi haklarının budanmasına, DISK ve diğer demokratik kuruluşların kapatılmasına, cuntanın anti-demokratik anayasasına karşı Duisburg, Dortmund, Frankfurt meydanlarında ispat ettiler; bu sene 12 Eylül'ün üçüncü yılında da birlik ve beraberlik içinde ortak düşmana karşı seslerini duyuracaklar. Sayın Sunalp, size bu kadar birlik, beraberlik yetmiyorsa Federal Almanya'daki işçiler ve onların demokratik örgütleri bir konfederasyonda da birleşmenin yollarını ararlar. Biz birlikten yana olan işçiler olarak, ortak düşmana karşı, demokratik hak ve özgürlüklerin geri alınması, barış içinde insanca bir yaşam için

•

Temmuz ayının son iki haftasını Türkiye'de geçirdim. Bu zaman içerisinde birçok arkadaşımla konuşup dertleşme olanağını buldum. Bunların içerisinde ilginç olanlarını elimden geldiği kadar özetleyip gazetemizin sorumlusu siz arkadaşlarıma göndermeyi uygun gördüm.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur
Siegen

Yaşa Paşa

Cuntanın savunucularının dillerinden düşmeyen tek söz Cumhurbaşkanı'nın halk arasında sevildiği. Yaptığı konuşmalara büyük bir kitlenin katıldığı. Elbette ki bu koşullar altında katılınacak. Çünkü kendisi gelmeden bütün mahalle muhtarlarına, kontenjanları bildiriliyor, *"eğer bu kadar kişiyi getiremezsen gerisini sen düşün"* diyorlar. Oldu, güzel ama böyle zoraki gelen insanlar nasıl olur da içten gelerek *"Yaşa Paşa"* diye bağırabilirler? Cunta ona da çözüm bulmuş. Kendi yetiştirilmiş adamları ellerinde megafon olmak şartıyla gelenler arasına dağıtılıyor ve tezahürat gerektiğinde tempo tutulması için ellerinden geleni yapıyorlar. Zaten kazandığı aylıkla ev kirasını ödeyemez hale gelen işçi, memur ve köylü nasıl bu konuşmaları destekler?

Bir cinayet

Adana'da şöför olarak çalışan ve arkadaşları arasında demokrat bir kişi olarak tanınan Ergin Tasasızbaş'a 83 Şubatında Adana'da bulunan Bankalar nokta karakoluna ifadesinin alınması için gelmesinin zorunlu olduğu bildirilmiş. Bunun üzerine ifade vermek için Ergin T. karakola gitmiş ve gereken işlemin yapılması için oradaki sorumlu kişiye durumunu izah etmiş. Ama kendisine imzalaması için önüne kendi ifadesiyle hiç bir benzer yanı olmayan bir ifade konduğundan, kesinlikle imzalayamayacağını belirtmiş. Oradaki görevli önce kendisini im-

otopsisi yapılmış ve aradan vakit geçirmeden cenazesi defnedilmiş.

Bu durum sonradan meydana çıkınca diğer şöför arkadaşları aralarında dayanışmayı dile getirmek ve cuntanın bu tutumunu protesto amacıyla bir gösteri yapmayı kararlaştırıyorlar. Hazırlanan görkemli gösteriye yüz civarında taksi katılıyor. Önceden hiç bir izin alınmamasına rağmen yapılan bu eylem polis veya jandarma tarafından dağıtılmaya çalışılmıyor. Nedenini söylemeye gerek görmüyorum, çünkü bu denli düzenli ve disiplinli yapılan bu dayanışma yürüyüşüne yaklaşmak dahi onları oldukça korkutmuş olacak. Yürüyüş tahminen 3 saat kadar devam ettikten sonra hiç bir olay çıkmadan sona eriyor. Ve böylece bir anda Adana trafiği 2 saatten fazla çalışamaz hale geliyor. Ama nedense gerek bölgesel ve de gerekse diğer boyalı basında böyle haberlere yer verilmiyor, tabii bunu da cuntanın yeni anayasasına borçluyuz.

Enişte nasılsın

Bilindiği gibi Evren iki yıl önce eşini kaybetmişti. Kendisi artık yalnız yaşamak istemediğini defalarca belirtmiştir, ben buna değinmeyeceğim. Benim söylemek istediğim, Evren'in Hatay'lı bir kadınla ilişkisinin oluşudur. Artık bu durum güneyde sık sık konuşulduğundan herkes tarafından bilinen bir şey haline gelmiş.

Kendisinin güneyde bir konuşma sırasında dinleyici kitlenin arasın-

Kore'den başlayarak Vietnam'dan Pakistan'a, *"parçala böl sindir"* yöntemiyle bir dizi kendine bağlı sıcak bölgeler oluşturdu. Bu zincire bir halka olarak Türkiye'yi neden etkilemesin? Hem de daha da usta yöntemlerle. Molla Mustafa Barzani örneğinde olduğu gibi, ABD destekli, Kürt ulusal hareketi görünümlü bir ayaklanma başlatamaz mı?

İşte bütün bu nedenlerle bugün Türk ve Kürt ulusal hareketi içinde her zamankinden daha çok anti-faşist eylem birliğine ihtiyaç vardır. Bu oyuna gelmeyince varolan şovenist duygulardan faydalanarak yoğunlaşan tepkiyi Türk-Yunan anlaşmazlığına çekmeye çalışacaktır. Ermeni örgütü ASALA'nın merkezi Güney Kıbrıs'ta diye Türk ordusunu Güney Kıbrıs'a veya herhangi bir vesile ile herhangi bir komşumuza saldırtmaya çalışacaktır. Böylece daha çok silah satma olanağı bulduğu gibi içerde iktidarı da sağlama alacaktır. Oyuna gelmemek için güçlerimizi birleştirelim.

K.Bora/İstanbul

bir emekçiyim.

Yazsam defterlere sığmaz dertlerimizi. Ama alıştık; bizler dertlerle yoğurulmuşuz. Vatanımızdan kopmuş buralara sığınmaya mecbur kalmışız. Eh, bu düzen burjuvanın düzeni, bu düzen değişmedikçe elbette ezilmeye mahkumuz. Üç buçuk yıldır buradayım. Hiç çalışmadım, Sozialamt'tan geçiniyoruz. Bizim buralarda ne bir ilerici gazete, ne dernek hiç bir şey yok. Sozialamt'ın verdiği 4 saatlik işe gidiyorum, bir Mark on kuruşa. Evden işe, işten eve. Başta yazdığım gibi bir mahkum gibiydim. Ama sağolsun, Kaiserslautern'den bir arkadaş *Türkiye Postası*'nı 200 km yolu katederek bana ulaştırdı. İlkin önemsemedim, ne yalan söyleyeyim. Ama boş kalınca ince ince okudum ve adı değişmiş olsa da "Hoşgeldin *Politika*'m" dedim. Beni aydınlığa kavuşturan bu arkadaşa gazetemiz aracılığıyla teşekkür ederim. Tüm *Türkiye Postası* elemanlarına da başarılar diler, yürekten kutlarım.

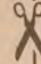
Dursun Ergül/Neuwied

DİKKAT ! Banka hesap numaramız değişti !

Yeni numaramız: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 4614 32-100, BLZ 100 100 10, Postscheckamt Berlin-West

Türkiye Postası

ABONE FİŞİ

Adı, SOYADI: ....

Adresi: ....

....

....

Ülkesi: ....

ABONE ÜCRETINI (Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 4614 32-100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West) HESABINA YATIRINIZ. HAVALE MAKBUZUNU ABONE FIŞI ILE BERABER

Türkiye Postası Abone Servisi Donau Str. 1 1000 Berlin 44

ADRESİNE GÖNDERİNİZ. GAZETEMİZ DERHAL DÜZENLİ OLARAK ADRESİNİZE GÖNDERİLMEYE BAŞLANACAKTIR.

Abone süresi: 6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Abone bedeli:	F.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	Ingiltere	Hollanda	Isveç
6 aylık.....	30,-DM	600BF	120Krn	85FF	8.40£	35G	95Krn
1 yıllık.....	60,-DM	1200BF	240Krn	170FF	16.80£	70G	190Krn

işçiler olarak, ortak düşmana karşı, demokratik hak ve özgürlüklerin geri alınması, barış içinde insanca bir yaşam için böyle bir konfederasyonu bütün kalbimizle destekliyoruz.

Gemi tersanelerinde çalışan işçilerden bir grup/Bremerhaven

Nazım herkesin yüreğinde

Türkiye Postası'nın 8. sayısında *"Türkiye Postası'ndan"* köşesinde yer alan ve birbirleriyle çelişen iki mektubu okudum. Şimdi bu konuda düşündüğümü size yazmayı düşündüm.

Birinci mektubun sahibi arkadaşımız gazeteyi insanlara ulaştıramamanın tüm suçunu yazı kuruluna yükleyen bir dil kullanmış mektubunda. Nazım Hikmet'in fotoğrafı baş sayfada yer aldı diye arkadaşımız küplere binmiş. Hele bir de ilaveyi gazetenin içinde görünce, *"böyle yığın gazetesi olmaz"* demiş, kendi kaderine küsmüş.

Şunu arkadaşa hatırlatmakta yarar var. İşçiler Nazım'dan nefret etmiyorlar. Hele bizim bu gazetemizi okuyacak olan işçiler Nazım'dan hiç mi hiç nefret etmiyorlar. Bunun örneklerini kendi bölgemizde somut olarak gördük. Hiç kimseden Nazım'ın fotoğrafını neden basıyorsunuz diye bir tepki gelmediği gibi, büyük çoğunluğu Nazım'ın posterini görünce memnun olduklarını dile getirdiler. Bu gibi ilavelerle gazetemiz daha da yaygınlaşır dediler. Kaldı ki daha dün 1 Mayıs mitinglerinde Nazım yüzbinlerin arasında herkesin yüreğinde çarpıyordu.

Bekdaş Özdemir/Brüksel

İlan

Federal Almanya'da olduğunu öğrendiğim, fakat adresini bilmediğim amcam öğretmen SADRETTİN ŞENEL'i tanıyan, ya da adresini bilenlerin aşağıdaki adresime bildirmelerini rica ederim.

Cihan Şenel
51 Aachen Kavenstr.8/14
BRD

likle imzalayamayacağını belirtmiş. Oradaki görevli önce kendisini imza için zorlamış, fakat değişik tavır takınmayan şöför karşısında cuntanın silahı olan dayak ve işkenceyi tek çıkar yol görmüş. Ergin Tasasızbaş başından aldığı darbeler sonucu hayatını kaybetmiş. Üzerinde kimliği bulunmasına rağmen aile ve yakınlarına haber verilmeden

Kendisinin güneyde bir konuşma sırasında dinleyici kitlenin arasından *"enişte nasılsın"* diye bir ses yükselmiş. Tabii Evren'e böyle bir şey söylenmez, bunu yapan kişi hemen oradan uzaklaştırılmış. Ama bu gencin hala nerede olduğu bilinmemektedir. Ailesinin ve arkadaşlarının yaptıkları araştırmalar hiç bir sonuca varmamıştır.

Sözünde durdu

Türkiye Postası yayın hayatına geçmeden evvel, kent sorumlularıyla yapılan toplantıda gazetenin, Federal Almanya sorumlusu şöyle diyordu: *"Bu gazete düşmanla savaşacak, bu gazete cuntayla dövüşecek, işçi sorunlarıyla ilgilenecek. Kesinlikle kısır çekişmelere girmeyecek"*. Sorumlu bu arkadaş, çıkan sekiz sayıda bunların doğruluğunu ispat etti.

Türkiye Postası gerek abone arkadaşlara, gerek gazeteyi elden alan yurttaşlara güncel olayları anında sundu, onları bilgilendirdi. Burjuva basınından okuduğumuz bazı haberleri *"acaba doğru mu"* diye düşünmeye fırsat vermeden yalan olduğunu yazıp ispat etti. Örnek mi, Türkiye'deki partileşme durumları; Afganistan'daki karşı-devrimcilerin Türk devleti kurmalarıyla ilgili Türk bayraklı düzmece haberinin sahte olduğunu ispat etti. Barış savaşımında kimin haklı kimin haksız olduğunu vurguladı. *Türkiye Postası* ayırım gözetmeksizin yurtseverlerin ölüm yıldönümlerini andı. Nazım Hikmet'lerin, Deniz Gezmiş'lerin...

Okuyucu postasına yazan bazı arkadaşlar 6. sayıdaki Nazım posterinin okuyucuya armağan edilmesinin bazı sakıncaları olabileceğini yazıyorlar. Nazım'ın resmini gören, onun kim olduğunu bilenlerin gazeteyi almaktan vazgeçebileceğini söylüyorlar. Sekizinci sayıya kadar edindiğim intiba şudur: *Türkiye Postası*'nı Nazım'ın az çok kim olduğunu bilenlere, hangi düşünceden olursa olsun, cuntaya karşı ve barıştan yana olanlara kolayca sattım. 6. sayıdaki ek Nazım posteri sevinçle karşılandı bölgemizde. Zaman zaman böyle ekler ilave edilirse gazetemizin etkinliği artacaktır.

Karlsruhe muhabiri

Ölmediğine dua et

4.6.1983 tarihinde karımla birlikte çocuğumu Karlsruhe Stadt hastanesine götürüyordum. Otomobilimle sol şeritte seyrediyordum ki, arkadan bir araba geldi, sinyal verdi, yol verdim, sağa geçti. Benimle aynı hızla yol almaya başladı, süratlendim, süratlendi; yavaşladım, yavaşladı; el kol işaretleri yapmaya başladı. Hiddetlenip gaza bastım. Aynı hızla seyrediyoruz, yavaşladım geçsin diye, o da yavaşladı. Kaçıp kurtulayım diye gazladım, o da gazladı. Sağ eliyle benden yana olan camı indirmeye başladı, torpido gözüne elini attı. İnanın, bir ondörtlük tabanca çıkardı, yanyanayız. Gözümün önünden gitmiyor, pencereden elini uzattı, aramızda yirmi-otuz santim vardı. Ölümün soğuk yüzünü gördüm. Biraz daha yüklendim gaza, kaçıp kurtulmak istedim, olmadı. Motorum o an patladı. Korkudan aşırı gaza basmışım. Arkadan başka arabalar geldi. O da o an son süratle kaçıp gitti, ama plakayı aldım.

Hemen polise gidip durumu anlattım. Cevabı ne olsa iyi: *"Ölmediğine dua et!"*. *"Ortada bir suç var, bana silah çekildi"* dedim, plakayı verdim. Bir zaman sonra polisler *"biz onu bulduk"* dediler, o saatlerde evden çıkmamış bu plakanın sahibi, hiç bir yere gitmemiş. *"Ben de sizinle gideyim, yüzleştirin o adamla"* dedim, polis sertçe şöyle dedi: *"Seni mahkemeye veririz, çok zor durumlarda kalırsın"*. Ağlamak geldi içimden, sadece *"siz de mi yabancı düşmanısınız"* diyebildim. Çok korktum ama, çok. Bir gün kendime gelemedim. Buradaki Türk-Danış'a gittim, durumu anlattım.

Hasan Bakar/Karlsruhe

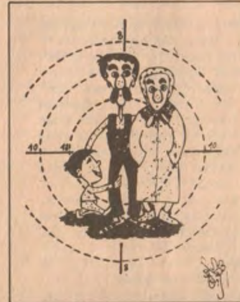
GÜLDÜŞÜN

Gazetemiz yayına başladığından bu yana Batı Avrupa'da yaşayan Türkiyeli çizerlerden sürekli karikatürler, desenler geldi. Zaman zaman bu çizgileri haberlerin, incelemelerin yer aldığı sayfalarda, konuyla ilgilerini gözeterek yayınladık. Ama sevinerek belirtelim ki karikatürlerin biriktiği dosyanın kabarmasına engel olamadık. Hele kimi çizer arkadaşlarımız her biri onca göznuru ile üretilmiş onlarca karikatürü ardarda yolladılar. Bu sayımızda bize gelen karikatürlerden bir kaçını sunuyoruz. Önümüzdeki sayılarda da zaman zaman "Güldüşün" köşemizi topluca karikatürlere ayırarak, gazetemize çizgileriyle omuz veren arkadaşlarımızın ürünlerini değerlendirmeye çalışacağız.

BİLMECE - BULMACA - SATRANÇ

Bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1												■				
2							■		■	■	■					
3					■						■			■		
4	■										■					■
5				■											■	
6			■		■			■								
7										■			■			
8						■							■			
9					■					■				■		
10				■			■			■						
11	■						■				■					■
12				■								■				

SOLDAN SAGA 1. Geniş halk kitlelerinin beğenisini haklı olarak kazanmış **"Ana"**, **"Benim Üniversitelerim"**, **"Küçük Burjuvalar"** gibi roman ve oyunların sahibi ünlü bir Rus yazarı-Boyun eğme, bağlanma, 2. Irmak, çay, dere gibi doğal zenginliklerin genel adı-Bir teorinin özünü koruyarak, değişen koşullara göre onu geliştirmek, zenginleştirmek, 3. Babanın kızkardeşi-Akıl ve zekaca geri-Yemek-Bir emir, 4. Bekçi örgütünde en üst rütbe - Yineleme, değinme, adını geçirme, 5. Birinin ardından onu kötüleme-Türk hikaye sanatının öncüsü, **"Alemdağ'da Var Bir Yılan"**, **"Semaver"** gibi hikayelerin yazarının soyadı, 6. Beyaz-Genişlik-Yerinde durmayan çocuklar, kişiler için söylenir, 7. Gelişmesini önlemek, işlevsiz kılmak-Bir hitap-Gelecek, 8. Istavritin küçüğü-**"Bu da kabul,ama..."** anlamında bir halk deyişi-**Tersi** Bir soru zamiri, 9. Yatay-**Tersi** Akdeniz bölgesinin bitki örtüsü-**Tersi** Irkçıların varsayımına göre en üst ırk-**Tersi** Beyaz, 10. Türkçe'de mastar takısı-Türk Hava Yolları'nın uluslararası kodu-**Tersi** Ayının evi-**Tersi** Çevresinde olup bitenlerin farkında olmayan, 11. Evrende dördüncü boyut-Demir gibi sert metalleri düzeltmeye yarayan bir el aleti-Kuzey Almanya'da bir liman kenti, 12. Temiz değil-Bir Rum içkisi-Şans kadar zeka ve hesaplama gücüne de dayanan bir iskambil oyunu.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1- Ay **(eski dil)**, Özellikle Akdeniz bölgesinde yetişen güzel renkli ama zehirli bir çiçek, 2- Ortadoğuda askeri açıdan stratejik önem taşıyan bir liman bölgesi, 3- Yazı yazmaya yarayan bir el aleti, Düzenli salınımlar yaparak (örneğin) saati işleten düzenek, 4- **(Tersi)** Türkiye'nin bir sınır kenti, Inatçılığı ve çevikliği ile tanınan ve eti yenen bir hayvan, 5- Alevin izi **(Tersi)** Tok'un tersi, Müzikte altıncı nota, Eksiksiz, 6- Ansızın gelen bela, Inandırma, aklını yatırma, kandırma, 7- Iyice yaslanmak, bütün gücüyle yüklenmek, 8- **(tersi)** Topun her bir patlayışı, Sonra geri almak üzere birinin bakımına bırakılan, 9- Anadolu köylüklerinde kumar oynamak için zar gibi kullanılan bir kemik, 10- Sahil, Ilave, 11- Italya'yı, çizme boyunca bölen bir sıradağ, 12- Türk mutfağının ünlü bir yemeği, 13- Asya'da bir Türk boyu **(tersi)** Çanakkale'nin bir ilçesi, 14- Köpek, Ilk Türk gazetelerinden biri, Çoğul takısı, 15- **(tersi)** Balık avında kullanılan büyük iğne, Istanbul'da bir semt, 16- Kenar **(eski dil)**, **(Tersi)** Altmış saniye.

GEÇEN BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1- Ekonomipolitik, 2- Manivela, Ilişmek, 3- Prasa, Ikametgah, 4- Eskilik, Yat, Azl, 5- Aya, El, Ip, 6- Yar, Anapara, Asi, 7- Aidiyet, Damlataş, 8- LT, Ma, Amadeus, Li, 9- Paz, Gaçiney, Ik, 10- Zebra, Irak, Sarp, 11- Mg, Eğe, Uyak, La, 12. Ortamalı, Alıkça.

YUKARIDAN AŞAGIYA: 1- Emperyalizm, 2- Kars, Ait, Ego, 3- Onak, Rd, Pb, 4- Nisip Imaret, 5- Oval, Ayazağa, 6- Me, Iane, Em, 7- Ilikyatağı, 8- Pak, Ap, Marul, 9- Ay, Adaçayı, 10- Lima, Radika, 11- Ilet, Amen, Ka, 12- Tit, Lues, 13- Işgal, Asyalı, 14- Kmaz At, Rak, 15- Ehlisalip, 16- Ek, Pişik, Ra.

Satranç

Eski dünya şampiyonu Spasski'nin Macar büyük ustası Portiş'e karşı 1977 yılında oynadığı güzel bir oyun. Spasski bir atını kurban ederek siyahın barikatlarını yerle bir ediyor.

İspanyol açılışı

Beyaz:**Spasski** Siyah: **Portiş**

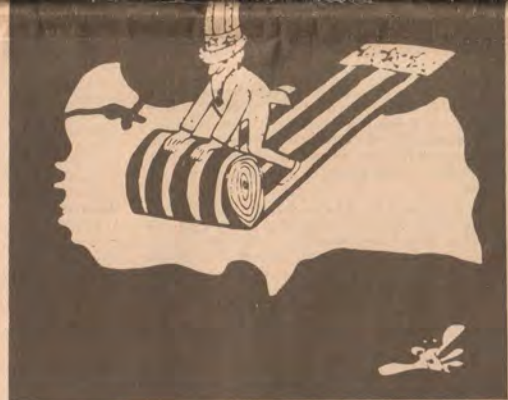
1. e4, e5 2. Af3, Ac6 3. Fb5, a6 4. Fa4, Af6 5. 0-0, Fe7 6. Ke1, b5 7. Fb3, d6 8. c3, 0-0 9. h3, Ab8 10. d4, Abd7 11. Abd2, Fb7 12. Fc2, Ke8 13. Af1, Ff8 14. Ag3, g6 15. a4, c5 16. d5, c4 17. Fg5, h6 18. Fe3, Ac5 19. Vd2, Şh7 20. Ah2, Fg7 21. Kf1, h5 22. f3, Ve7? (Bunun yanlış bir hamle olduğu ilerde daha iyi anlaşılacak. Siyah 22. ..., Vc7 oynasaydı savunmaya yönelik konumu daha sağlam olabilirdi.) **23. Fg5, Vf8 24. f4, e:f 25. Kf4:, Afd7 26. Kaf1, Ae5 27. Ah5:!**(Bu güzel kurban oyunu sonuçlandırıcı olacak) **27. ..., g:h 28. Ve2, Vh8 29. Kh4, Şg6 30. Fd1, f5 31. Kf5:, Kf8 32. Vh5:+, Vh5: 33. Fh5:+, Şh7 34. Ff7+, Fh6 35. Kh6:+, Şg7 36. Ff6+!, Şf7: 37. Fe5:+, Şe8 38. Kf8:+, Şf8: 39. Fd6:, Şg7 40. Ag4, Siyah terkeder**

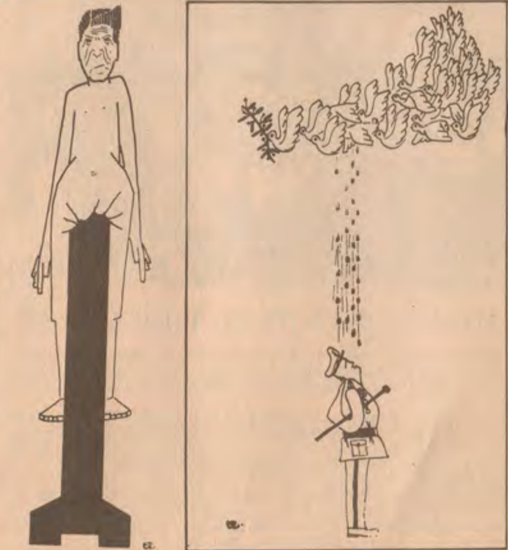
30. hamledeki durum

Geçen sayıdaki problemin çözümü

1. Vf3-h3, Şd4-e4 2. Kc4 ve Mat
Veziri f3 yerine g3'e gelseydik, Şah f5'e kaçabilirdi.

İnsan yüreği taşıyan hiç kimse bu toplu cinayet girişimine karşı sessiz kalamaz

Cunta zindanlarındaki ilericilerin açlık grevi Avrupa'da yankılanıyor

- **Federal Almanya'da Türkiye Büyükelçiliği önünde düzenlenen bir protesto eyleminde, demokratik kamuoyunda saygın yerleri olan üç Alman profesör, elçiliğe bir protesto mektubu verdiler**

Türkiye'de askeri cezaevlerindeki siyasal tutukluların açlık grevlerini desteklemek ve olayı dünya kamuoyuna duyurmak üzere Batı Avrupa'da başlayan açlık grevleri yaygınlaşıyor. Gazetemiz baskıya verildiği sırada Federal Almanya'da, Isveç'te, Danimarka'da, Hollanda'da ve Fransa'da başlamış olan grevler sürüyor, diğer ülkelerde de benzer grev ve diğer eylem biçimlerinin hazırlıkları sürüyordu.

Federal Almanya'da halen sürmekte olan Bonn'daki açlık grevinin yanısıra öteki kentlerde de benzeri eylemler ardarda başladı. Bu arada geçtiğimiz hafta Perşembe günü Federal Almanya Öğretmenler Sendikası'nın Türkiye Büyükelçiliği önünde düzenlediği bir protesto eylemine, açlık grevindeki Türkiyeli ilericiler de topluca katıldılar. Federal Almanya'nın ilerici kamuoyunda çok saygın yerleri olan Profesör Dr. Walter Fabian, eşi ve Anti-faşistler Birliği Köln örgütü başkanı Ferdi Hülser'den oluşan üç kişilik bir heyet Türkiye Büyükelçisi ile görüşme istedi. Elçilik bu isteği reddedince, üç saygın demokrat hazırladıkları bir protesto bildirisini elçiliğin kapısına astılar.

Polisin olağanüstü güvenlik önlemleri aldığı ve bahçesinin çevresini dikenli tellerle çevirdiği Türkiye Büyükelçiliği'nin bahçesinde de bir polis panzeri üslenmişti. Büyükelçiliğe bırakılan mektupta şu imzalar yer almaktaydı: **Profesör Dr. Ulrich Klug** (Hukukçu, Hamburg eski Içişleri Senatörü), **Profesör Dr. Walter Fabian** (Gewerkschaftliche Monatshefte Dergisi Yayın Yönetmeni), **Ferdi Hülser** (VVN Köln örgütü başkanı), SPD yöneticilerinden **Hans Polingheuer, Kurt Uhlenbruch, Bernt Petri, Klaus Thüsing, Hans-Werner Odendahl, Karin Pütz-Reuter,** gerici Bild Gazetesi'ne açtığı savaşla ünlü, ilerici gazeteci **Günther Wallraff,** Türkiyeli ilerici avukat **Fahrettin Elmas, Yeşiller** parlamento grubu temsilcileri. Ayrıca eylem boyunca bu protesto mektubu yeni imzalarla zenginleşti. Mektupta Türkiye'deki siyasal tutukluların açlık grevleri destekleniyor ve tutukluların istemlerinin kabulu için çağrıda bulunuluyordu.

Hollanda'da

Başkent Amsterdam'da 9 Ağustos günü 40 kişinin katılmasıyla başlayan açlık grevini HTIB, Amsterdam Devrimci Işçi, Av. Dev-Genç, Partizan, Serxwebun ve Işçi Gerçeği örgütlediler. Özgürlük Komitesi, Cephe, Işçinin Sesi ve Devrimci Halkın Birliği örgütleri de bu eylemi desteklediklerini açıkladılar. Açlık grevini başlatan 40 kişilik grup Hollanda Dışişleri Bakanlığı'ndan Türkiye'ye hapishanelerdeki durumu incelemek üzere bir heyet göndermesini ve ayrıca Evren'e bir telgraf çekilmesini istiyorlar.

Danimarka'da

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da 6 Ağustos günü Türkiye Büyükelçiliği önünde 100 kişinin katıldığı bir gösteriden sonra kentin en kalabalık caddesi üzerinde ikisi bayan olmak üzere 20 kişi açlık grevi başlattılar. Danimarka-Türkiye Dayanışma Komitesi, Danimarka Türkiyeli Işçiler Birliği, Danimarka Kürdistan Kültür ve Dayanışma Birliği, KKDK-Federasyon Danimarka Komitesi, Işçi Gerçeği, Serxwebun Taraftarları, KKDK Danimarka Komitesi ve Emeğin Birliği'nin ortaklaşa düzenledikleri eylem Danimarka kamuoyu tarafından da desteklendi.

Iki partinin parlamentodaki grubu adına iki parlamenter Türkiye Büyükelçiliğine bir protesto mesajı çekerek açlık grevinde öne sürülen istemleri desteklediklerini bildirdiler.

Yunanistan'da

BİLDİRİ

İnsanlığa Sesleniyoruz !

Baskılara, dayak ve işkenceye son verilmesi, insanlık dışı uygulamaların kaldırılması gibi en insani isteklerine kulak tıkanması nedeniyle Türkiye cezaevlerinde 2500 siyasi tutuklu ve mahkum 7 Temmuz'dan bu yana açlık grevi sürdürmektedir.

Açlık grevi en insani, en masum bir direniş biçimidir.

Çünkü onların ellerinde seslerini insanlığa duyurabilmek için canlarından başka hiç bir silahları yoktur.

Bugün Türkiye cezaevlerinde insanca yaşama istekleri reddedilen binlerce tutuklu ve mahkum günbegün kendi canlarını yiyerek Türkiye'deki insanlık dışı uygulamaların temsilcisi yönetimi insanlığa şikayet ediyor.

Türkiye'deki yönetim ise cezaevlerindeki mahkumların isteklerine kulak tıkamakla kalmamış, mahkum ve tutukluların ailelerini de tutuklamaya başlamıştır. Cezaevlerindeki direnişle ilgili en ufak çabada bulunmayı ve basında bu konuyla ilgili her türlü haberi de yasaklamıştır. Bu tutum en açık anlamıyla toplu bir cinayet girişimidir.

Türkiye), **Heinrich Albertz** (papaz-Almanya), **Ingeborg Drewitz** (yazar-Almanya), **Bernd Engelmann** (yazar-Almanya), **Gerd E.Hoffmann** (yazar-Almanya), **Klaus Thüsing** (SPD-Almanya), **Gerd Schilling** (avukat-Almanya), **Paco Ibanez** (müzisyen-Ispanya), **Roger Ibanez** (sanatçı-Ispanya), **Ani Zorc** (rejisör-Fransa), **Tülay German** (şarkıcı-Türkiye), **Erden Buri** (besteci-Türkiye), **Prof. Eralp Akkoyunlu** (New-York'ta öğretim üyesi-Türkiye), **Jeanne Vietz** (sanatçı-Fransa), **Kaya Ilhan** (New-York'ta öğretim üyesi-Türkiye), **Daniel Sullen** (rejisör-Fransa), **Karine Charez** (sanatçı-Fransa), **Ismail Çoban** (ressam-Türkiye), Roger Hansen (Danimarka Sosyal Demokrat Gençliği), **Savage Rosse** (müzik grubu-Danimarka), **John Max Petersen** (yazar-Danimarka), **John Kelly** (H-Block açlık grevine katılanlardan-Irlanda), **Demir Özlü** (yazar ve avukat-Türkiye), **Doğan Özgüden** (gazeteci ve yazar-Türkiye), **Dursun Akçam** (yazar-Türkiye), **Fuat Saka** (sanatçı-Türkiye), **Prof.Dr. Hakkı Keskin** (Hamburg'da öğretim üyesi-Türkiye), **Melike Demirağ** (sanatçı-Türkiye), **Nazım Alfatlı** (gazeteci ve yazar-Türkiye), **Ömer Polat** (yazar-Türkiye), **Şanar Yurdatapan** (müzisyen-Türkiye), **Yücel Top** (DISK Avrupa temsilcisi-Türkiye), **Şemsi Ercan** (DISK, Nakliyat-Iş Gen.Baş.-Türkiye), **Hüseyin Akbulut** (DISK,Ye-

Kemal Türkler ölümünün 3. yılında anıldı

Türkiye Işçi sınıfının yiğit önderlerinden Kemal Türkler, faşist katiller tarafından öldürülüşünün üçüncü yılında, Türkiyeli göçmen işçilerin bulunduğu tüm ülkelerde anılarak anısı yaşatıldı. Kemal Türkler, 22 Temmuz 1980 tarihinde saat dokuz sıralarında, 30 yıllık sendikacılık yaşamını geçirdiği Maden-Iş Sendikası'na gitmek üzere evinden çıktığı sırada faşist katillerin kurşunlarıyla yaşamını yitirmişti.

Danimarka'da yapılan anma toplantısına Kemal Türkler'in yakın çalışma arkadaşlarından Maden-Iş Genel Başkan Vekili Bahtiyar Erkul da katıldı. Bahtiyar Erkul yaptığı konuş-

de yasaklamıştır. Bu tutum en açık anlamıyla toplu bir cinayet girişimidir.

Bugün içinde insan yüreği taşıyan hiç kimse bu toplu cinayet girişimine karşı sessiz duramaz.

Biz aşağıda imzaları olanlar tüm insanlığı toplu cinayet girişimine karşı duyarlı olmaya, bu yoldaki çabalara katılmaya, ülkeleri dışında yaşayan Türkiyelilerin sürdürdüğü dayanışma ve açlık grevlerini desteklemeye, "Türkiye Cezaevlerindeki Açlık Greviyle Dayanışma Komitesi"ne yardımcı olmaya çağırıyoruz. Yitirecek bir dakika vaktimiz yok. Yarın çok geç olabilir.

Heinrich Böll (yazar-Almanya), **Günther Wallraff** (yazar-Almanya), **Prof. Walter Fabian** (gazeteci-Almanya), **Prof. Ullrich Klug** (hukukçu-Almanya), **Ferdi Hülser** (Direnişçi, VVN, BdA-Almanya), **Walter Maltkorm** (IG-Metall Başkanı, Köln-Almanya), **Bernd Petri** (HBV Başkanı, Köln-Almanya), **Fahrettin Elmas** (avukat-Türkiye), **Niyazi Demircan** (avukat-Türkiye), **Nihat Behram** (gazeteci ve şair-Top (DISK Avrupa temsilcisi-Türkiye), **Şemsi Ercan** (DISK Nakliyat-İş Gen.Baş.-Türkiye), **Hüseyin Akbulut** (DISK Yeraltı-Maden-İş Gen.Baş.Vek.-Türkiye), **Gültekin Bakdemir** (DISK Yeraltı-Maden-İş Gen.Sek.-Türkiye), **Arif Özserin** (DISK Sine-Sen Gen.Sek.-Türkiye), **Selahattin Uyar** (DISK Tekstil Gen.Baş.Vek.-Türkiye), **Murat Tokmak** (DISK Gen.Yön.Kur. üyesi, Maden-İş Gen.Baş.Vek.-Türkiye), **Turan Ata** (DISK Gen.Yön.Kur. üyesi, Bank-Sen Gen.Baş.Vek.-Türkiye), **Yaşar Arıkan** (DISK Gen.Yön.Kur. üyesi, Hür-Cam-İş Merk.Yür.Kur. üyesi-Türkiye), **Sait Kozacıoğlu** (Türkiye Mimar-Mühendis Odaları Birliği, Türkiye Mimarlar Odası-Türkiye), **Gültekin Gazioğlu** (TÖB-DER Gen.Baş.-Türkiye), **Ayhan Kutlay** (TÖB-DER Gen.Baş.Yard.-Türkiye), **Kemal Uzun** (TÖB-DER Gen.Sek.-Türkiye), **Bayram Ayaz** (TÖB-DER Gen.Sek.Yard.-Türkiye), **Tekin Üstün** (TÖB-DER Gen.Sek.Yard.-Türkiye), **İhsan Kapısız** (TÖB-DER Gen.Yön.Kur. üyesi-Türkiye), **Mehmet Yalçın** (TÖB-DER Gen.Yön.Kur. üyesi-Türkiye), **Aydın Yeşilyurt** (TÖB-DER Gen.Yön.Kur. üyesi-Türkiye), **Ali Kemal Yaylı** (TÖB-DER Gen.Yön.Kur. üyesi-Türkiye)

HİROŞIMA'NIN 38. YILI ANILDI

ABD'nin 6 Ağustos 1945 tarihinde Japonya'nın Hiroşima kentine attığı atom bombasının 38. yıldönümü dolayısıyla Sovyetler Birliği, ABD, Japonya, Ingiltere, Belçika, Federal Almanya ve daha birçok ülkede milyonlarca insanın katıldığı büyük gösteriler düzenlendi.

Bu nedenle, 6 Ağustos Cumartesi günü Batı Berlin'de *"Silahlanmaya Karşı Gençlik Girişimi"* tarafından düzenlenen barış konserine 100 binin üzerinde katılım oldu. Pekçok müzik topluluğunun saat 14 ile gece 2 arasında gösteri yaptığı barış şenliğinin ana belgisini, *"Avrupa'yı Yeni bir Hiroşima Yapmayalım"* istemi oluşturdu.

Bilindiği gibi, ABD tarafından 6 Ağustos 1945'de Hiroşima'ya sabah saat sekizi beş geçe bir B-29 uçağı tarafından atom bombası atıldı. Bir dakikalık süre içinde 420 bin kişinin oturduğu kentte nüfusun yarısı atom bombasının etkisi altında kalmış ve kent yerle bir olmuştu. Hiroşima faciası, gerisinde onbinlerce ölü, 57 bin öksüz, 370 bin sakat ve yaralı insan bırakmıştı.

İngiltere'de Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma yükseliyor

Başta DIBAK Ingiltere Temsilcileri, DISK'li Sendikacılar ile diğer ilerici ve demokratların birlikte yürüttükleri çalışmalar sonucu değişik alanlarda komiteler oluştu.

Bunlardan Ingiltere'nin en büyük sendikalarında yönetici olan 7 Genel Sekreter, 3 Genel Sekreter Vekili ve 4 Dış İlişkiler Dairesi Başkanı ile Türkiyeli sendikacıların birlikte oluşturdukları *"Türkiye'de Sendikal Haklar ve Demokrasi İçin Dayanışma Komitesi"* kişi ve kuruluşlara üye olmaları için çağrıda bulundu.

Kısa bir süre içerisinde, Batı Avrupa'nın en büyük sendikası 2 milyon üyeli Ulaşım ve Genel Hizmetler İşçileri Sendikası da dahil olmak üzere 6 sendika genel merkezi, 22 bölge sendikalar konseyi, 16 milletvekili, 6 Avrupa Parlamentosu üyesi ve çok sayıda ünlü kişi komiteye üye oldu.

Yunanistan'da

Başkent Atina'da 9 Ağustos günü Yunanistan'daki bütün ilerici Türkiyeli örgütlerin destekledikleri bir açlık grevi başladı. 30 kişinin başlattığı açlık grevi üç gün sürecek ve Cuma günü bir protesto yürüyüşü ile son bulacak. Dayanışma eylemi Yunanistan kamuoyunda geniş yankılar uyandırdı.

İngiltere'de

Londra'da Ingiliz sendikal hareketinin üst düzey yöneticileri ve Türkiye'li sendikacılar tarafından kurulmuş olan **"Türkiye'de Sendikal Haklar ve Demokrasi için Dayanışma Komitesi"** 3 Ağustos günü bir **"Acil Eylem Çağrısı"** yayınlayarak Ingiltere işçi hareketini ve tüm demokratları Türkiye'deki cuntayı protesto etmeye, mümkün olan her yoldan onun barbar ve insanlık düşmanı yüzünü teşhir etmeye, demokratik muhalefetle dayanışmayı yükseltmeye ve Istanbul cezaevlerinde açlık grevinde bulunan 2.500 tutuklunun savaşımına destek olmaya çağırdı.

Fransa'da

Paris'te bir grup Türkiyeli ilerici açlık grevine başladı. Ayrıca kurulan bir dayanışma komitesi de yaptığı toplantılarda açlık grevinin yanısıra değişik eylem biçimlerine de başvurulması kararı aldı. Öncelikle bir bildiri yayınlayan dayanışma komitesi önümüzdeki günlerde Fransız resmi makamlarına ve Avrupa konseyine ve parlamentosuna yönelik uyarı eylemlerine hazırlanıyor.

İsveç'te

5 Ağustos günü Stockholm'da başlatılan açlık grevi genişleyerek sürüyor. Türkiye Büyükelçiliği önünde 15 kişinin başlattığı ve kent merkezinde süren grevin 4. gününde katılım 65'e yükseldi. Isveç basınının geniş olarak yer verdiği açlık grevi, kamuoyundan da geniş destek gördü. Orgeneral Evren'e gönderilmek üzere hazırlanan protesto mektubuna 3 bin dolayında imza toplandı.

BIRKOM, ISTIB, Işçi Gerçeği, Partizan Yolu, Kürt Federasyonu, Kawa, Emeğin Birliği, Halkın Kurtuluşu, DIB-FAK, Gerçek ve KUK'tan oluşan 11 Türk ve Kürt örgütü açlık grevini desteklediklerini bildirdiler.

nel Başkan Vekili Bahtiyar Erkul da katıldı. Bahtiyar Erkul yaptığı konuşmada Türkler'in 47'lerde başlayan sendikal yaşamını, önder niteliğini anlatarak, *"Türkler'in coşkulu savaşımlarla dolu olan otuz yıllık sendikacılık yaşamı, bizler için yol göstericidir"* dedi.

Öte yandan, Federal Almanya'nın Stuttgart kentinde yapılan anma toplantısına katılan DISK Yönetim Kurulu üyesi Turan Ata yaptığı konuşmada, *"Kemal Türkler'in yaşamı boyunca işçi sınıfının bir savaşeri olarak kararlı bir şekilde mücadele verdiğini"* söyledi.

Danimarka'da "Barış yürüyüşü ve şenliği" düzenlendi

Danimarka'nın merkezinde yeralan Silkeborg kentinde, *"Danimarka Barış Buluşması 83"* adı altında düzenlenen barış yürüyüş ve şenliği onbinlerce insanın katılımıyla yapıldı. 11 Temmuz ile 17 Temmuz 1983 tarihleri arasında yapılan barış şenliğine, Danimarka barış hareketinin yanısıra, Isveç, Norveç ve Finlandiya barış hareketleri, ABD'den Ace Byrds, Sovyetler Birliği Barış Komitesi 2. Başkanı Tairov, Ingiltere, Federal Almanya, Fransa, Italya, Portekiz, Yunanistan, Hollanda, Çekoslavakya, Alman Demokratik Cumhuriyeti ve Avusturalya barış savaşçıları katıldı.

Danimarka'daki Türkiyeli Işçiler Birliği'nin de yığınsal olarak katıldığı barış şenliğine, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Sovyet Yüksek Prezidyumu Başkanı Andrapov bir mesaj göndererek, *"Barış Buluşması 83'e katılan değerli barış savaşçıları, ABD'nin ve NATO'nun Avrupa'ya Amerikan atom füzelerini yerleştirme planları üzerine duyduğunuz haklı kaygınızı yürekten paylaşıyorum"* dedi.

"Atom füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine hayır", *"Silahsızlanılmazsa gelecek olamaz"* ve *"Silaha ayrılan milyarlar emeğe ayrılsın"* gibi istemler, *"Danimarka Barış Buluşması 83"*ün ana belgilerini oluşturdu.